ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1255

16.1.1976. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXVII

КОМПЛЕТАН СТРИП
ГОСПОДАР СВЕТА

Ripley Веровали или не!

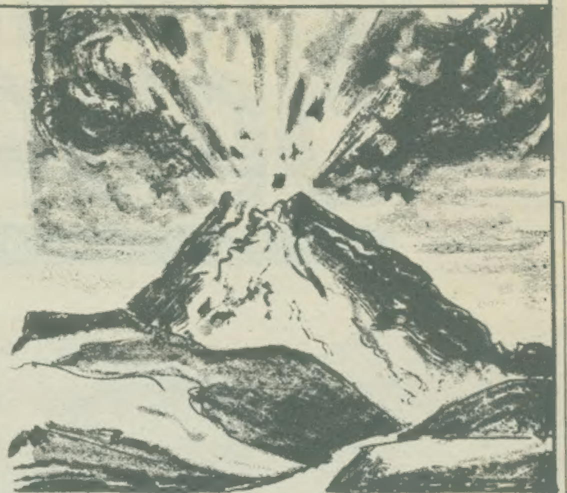
Вилијам Боумент

ВИДАР У АМЕРИЧКОЈ ВОЈСЦИ НИКАД НИЈЕ СТУДИРАО НА НЕКОЈ МЕДИЦИНСКОЈ ШКОЛИ, А ИПАК ЈЕ НАПИСАО ЈЕДНО КЛАСИЧНО ДЕЛО О ВАРЕЊУ ЗАСНОВАНО НА ИСПИТИВАЊУ ЈЕДНОГ ПАЦИЈЕНТА ЧИЈА РАНА НА СТОМАКУ НИЈЕ 7 ГОДИНА МОГЛА ДА ЗАРАСТЕ.

ПРВА ЛЕТЕЛИЦА

У АМЕРИЧКОЈ ВОСЦИ БИО ЈЕ ЈЕДАН ДИРИЖАБЛ КУПЉЕН 1908. ГОДИНЕ... АЛИ ОН НИКАД НИЈЕ УПОТРЕБЉЕН ЈЕР СЕ ЊИМЕ УСУЂИВАО ДА ЛЕТИ САМО ЊЕГОВ КОНСТРУКТОР, ИЗВЕСНИ Т. БОЛВИН.

ВУЛКАН САНГАЈ

У ЦЕНТРАЛНОМ ЕКВАДОРУ „РАДИ" НЕПРЕКИДНО ВИШЕ ОД 400 ГОДИНА.

МАЈМУН НОСОЊА

СА БОРНЕА ИМА РУЖИЧАСТ НОС ДУГАЧАК И ПРЕКО 7 САНТИМЕТАРА.

ПОЛАРНИ МЕДВЕДИ

СА АЉАСКЕ ИЗРАСТУ У ВИСИНУ САМО 60 САНТИМЕТАРА.

СТАРИ КРИЋАНИ

УПОТРЕБЉАВАЛИ СУ ДЕЦИМАЛНИ СИСТЕМ И РАЗЛОМКЕ. ТАКО СУ ОНИ 3252 3/4 ПИСАЛИ:

OOO||°°°°°))∨∨∨

1255/

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● на већини старинских чесама вода тече из уста лава. Та лавља глава није украс који је измислио неки вајар, већ симбол који потиче још од Египћана. Наиме, Египћани су лављу главу узимали као симбол

годишњег надолажења Нила. Стари Грци, а преко њих Римљани, пренели су тај симбол за воду, и отуда се лавља глава до данашњег дана задржала на чесмама.

● сматра се да је шпански књижевник Лопе де Вега написао 1800 комедија, од којих је до данас сачувано 470.

● полудраги камен александрит има ту особину да може да мења боју: дању је тамноплав а ноћу црвен.

● језик човека подноси температуру од 75 степени, а врхови прстију 50 Целзијусових степени — без тежих последица.

● Пашка, један припадник племена Самоједа, управљао је бродовима на реци Јенисеј више од двадесет година и за то време није имао ниједан удес. Вест не би била интересантна за објављивање да Пашка није био слеп.

● књиге у данашњем облику јављају се тек у 16. веку. Дотада, оне су имале облик свитака.

● Едвард Вудвил, енглески војник у служби шпанске краљице Изабеле, изгубио је у једној бици са Маврима 1486. године шест предњих зуба. Да би га обештетила, краљица му је за сваки изгубљен зуб поклонила по два коња.

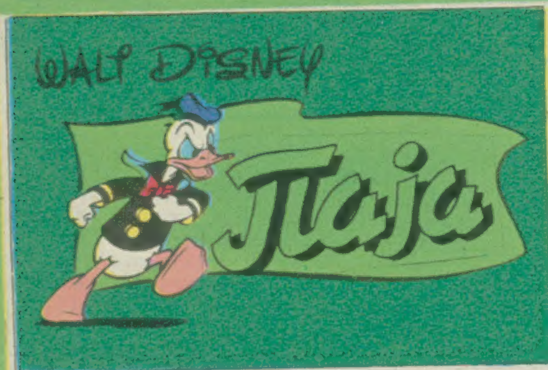

● птице могу да живе без хране девет дана, пас двадесет, жаба годину, корњача пет стотина дана а змија осам стотина дана.

● сандаловина (Santalum) је ниско, зимзелено дрво. Расте у брдовитим крајевима источне Индије као полупаразит на корену другог дрвећа. Ово дрво је тврдо, жуте боје са црвеним жилама. Користи се за израду мањих изрезбарених и токарених предмета и за добијање етеричног уља.

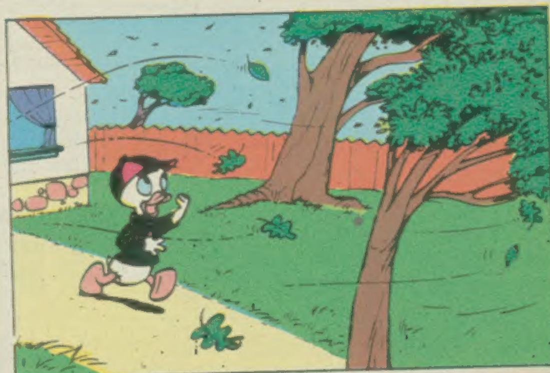

WALT DISNEY
Паја

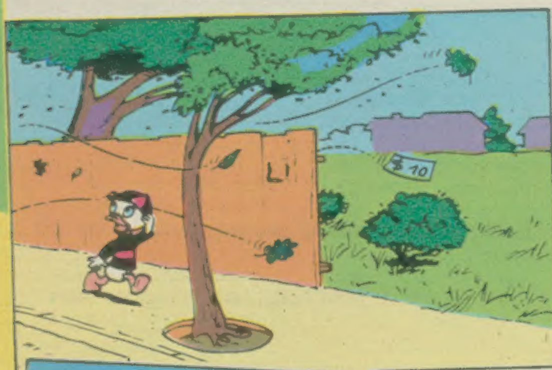

УЈКА ПАЈО!
ОДГОВОР ЈЕ НЕ!

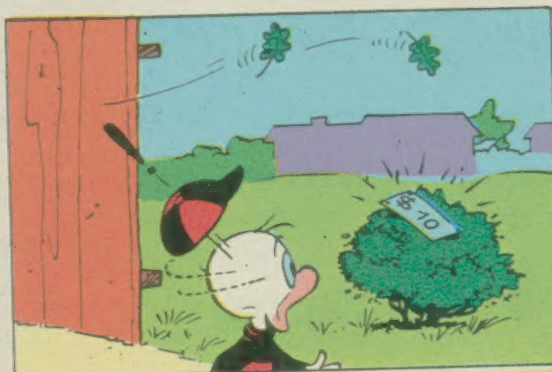

АЛ' ЈА ТЕ ЈОШ НИШТА НИСАМ НИ ПИТАО!
У РЕДУ... ОНДА ПИТАЈ!

МОЖЕШ ЛИ ДА МИ ДАШ ХИ-ЉАДАРКУ!
НЕ!
Distributed by King Features Syndicate

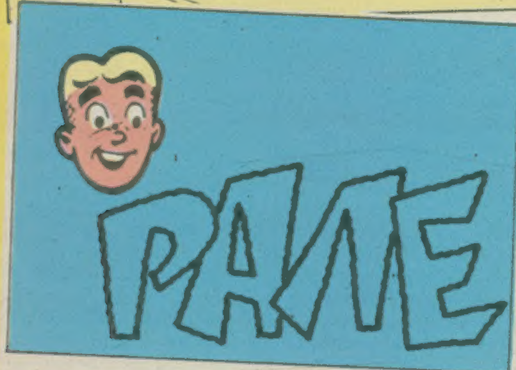

НОВАЦ НЕ РАСТЕ НА ДРВЕЋУ! ЗАПАМТИ ТО!
Copyright © 1975 Walt Disney Productions World Rights Reserved

$ 10

$ 10

У ПРАВУ СИ, УЈКА ПАЈО! НОВАЦ РАСТЕ НА ЖБУЊУ!
$ 10

РАЛЕ

ЗДРАВО, РАЛЕ! ПРИМЕЋУЈЕШ НО-ВОСТ?
ДА НИСИ ПРОБУШИО УШИ?
ПОЉУБИ МЕ

МА ЈОК! МИСЛИМ НА МАЈИЦУ! ЗАР НИЈЕ СТРАШНА?
СТВАРНО ЈЕ СТРАШНА!
ПОЉУБИ МЕ

ВИДИ, РАЛЕ! СВИ НОСЕ МАЈИЦЕ С ПАРОЛАМА!
ВОЛИМ ТЕ

И ЦРТЕЖИМА!

Е, ОВО МИ СЕ СВИЂА!

А МЕНИ ОВО!
НАШ БРАТ ЧЕ

ГЛЕ, РАЛЕ! ЧАК И ОНАЈ ШТРЕБЕР ИМА...
А ШТА МУ ТО ЗНАЧИ?

МОЖДА ЈЕ ГРЧКИ!
ИЛИ ЛАТИН-СКИ!

ХЕЈ! ШТА ТИ ЗНАЧИ ТА ПАРОЛА НА ЛЕЂИ-МА?
НЕМАМ ЈА НИКАКВУ ПАРОЛУ!
РАЛЕ, ЗНАМ!

НАСЛОНИО СЕ НА НАТПИС ПРЕ НЕГО ШТО СЕ БОЈА ОСУ-ШИЛА!
ВАН

МОМЧИЛО ДУГАЛИЋ

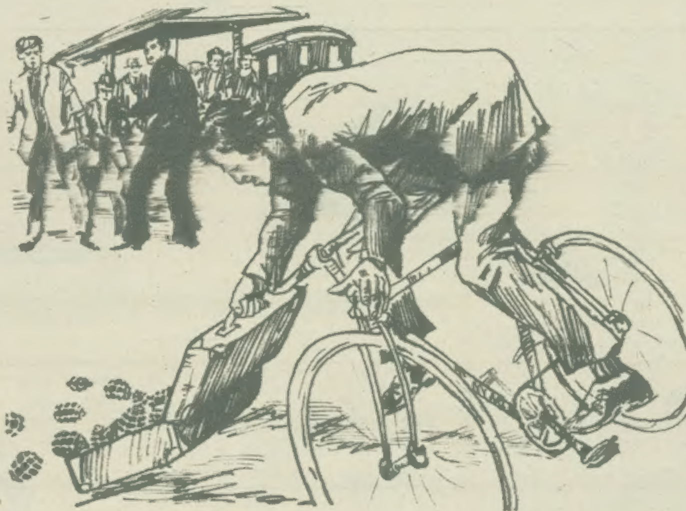
Рођен је 1918. године у Рибници код Краљева. Имао је петнаест година кад је почео да ради, прво као сезонски радник а онда је добио запослење на железници. Почетак устанка 1941. године Дугалић је дочекао као секретар партијске ћелије и члан Среског комитета СКОЈ-а у Краљеву. Радио је на прикупљању оружја и припремама за устанак. Партизански пут отпочео је као политички комесар Треће крушевачке чете одреда »Јован Курсула«.

После повлачења из Србије Краљевачки одред постао је у Првој пролетерској бригади Четврти краљевачки батаљон. Већ првог дана по формирању бригаде, батаљон је учествовао у нападу на Италијане у селу Гаочићима. Са четири друга Дугалић се пробио кроз непријатељску ватру, убацио бомбе у школу из које су се бранили Италијани, упао одмах после експлозије бомби у једну учионицу и заробио оно двадесет ошамућених италијанских војника. После краће и оштре борбе сломљен је отпор непријатеља и заробљено око 120 војника, подофицира и официра. Била је то прва победа тек формиране Прве пролетерске бригаде.

Народни херој Момчило Дугалић данас је генерал-потпуковник и председник Савеза удружења бораца народноослободилачког рата Србије.

Челичне корњаче

На перону станици одједном је завладао тајац, потпуни мук.

Оружје смо прикупљали на разне начине, а крили смо га на сеоском гробљу. Радили смо то вешто. У једној гробници држали смо муницију и експлозив, а у другој пушке.

Од секретара Окружног комитета Партије добио сам једног дана наређење:

— Узми двадесет бомби и однеси их одмах на железничку станицу. Кофер остави у први купе трећег вагона, број... (број сам одавно заборавио).

Знао сам да је нешто хитно. На брзину сам извадио бомбе из скровишта, ставио их у један кофер и бициклом пошао на станицу. Пошто сам као железничар сваки дан редовно пролазио кроз рампу на посао, Немци нису обраћали неку посебну пажњу на мене. Зато сам без икаквих тешкоћа стигао до станице.

Таман сам скретао преко пруге на перон, кад ме нагло повуче тежина бомби у коферу. Срушио сам се заједно са бициклом. Кофер се отвори и бомбе се размилеше, као корњаче.

Немци су тих дана затварали и убијали за један једини скривени метак. Знао сам шта ме чека и већ се спремао да пружим отпор.

Перон и улица испред њега били су пуни кад сам долазио. Људи су причали, жагорили. У станици су се, на укрштању, тог часа налазила четири воза.

Осврнуо сам се пун стрепње. На улици је завладао тајац, потпуни мук.

Док ми је ледени зној избијао по телу, сагнуо сам се и почео да купим раштркане бомбе. Кад сам се подигао, више никога није било у близини! Као пред неком огромном метлом, људи су се повукли.

Готово несвесно пошао сам преко перона. Пронашао сам вагон и купе и оставио кофер, затим сам опет изашао на перон, све као у неком сну. Нико ме није заустављао. Нити пошао за мном.

Узео сам бицикл и отишао.

Био сам захвалан тим непознатим путницима: бојали су се, то се видело, али међу њима није било ниједног издајице. Ниједног који би се полакомио на окупаторску награду и издао ме.

Рапорт у

У повлачењу прешли смо три планинска гребена. Последњи је био Голија. С друге стране ове стрме и опаке планине, на којој непрекидно фијучу ветрови, стигли смо око пола ноћи у неко село. Сељаци нас лепо дочекаше.

Нешто у њиховом понашању ипак није било природно. Осетили смо то. Наше обезбеђење убрзо примети неко мување по селу — сељаци су некуд трчали, пребацивали се, сашаптавали.

КАО ХАЈДУЦИ

Не пише нам се добро, схватили смо, и још пре зоре наредим покрет. Четници су нас већ опкољавали. На излазу из села дочекала нас је ватра. Нисмо желели да прихватимо борбу јер куд бисмо с рањеницима, којих би сигурно било, по таквом времену. План нам је био да се што пре извучемо из обруча и средимо, а онда ћемо лако вратити четницима дуг.

Да бисмо избегли четничку ватру испред себе, окренули смо се на другу страну. Село је било у једнојували, са свих страна опкољено брдима. Али кад смо прешли на другу страну, четници нам опет пресеку пут. Трчали су косама, избијали из шумарака, све је одјекивало од њихових повика. Ваљало је тражити нови излаз. Тек предвече успели смо да се борбом пробијемо, у истом правцу одакле смо и дошли, на Голију.

Сада је тек долазило оно најгоре. Заиста се више није имало куд. С једне стране Голије четници, а и с друге — четници. Куда, питају неки борци гласно. Посрћу. Олуја нас шиба са свих страна — завејаће нас ако ту останемо.

Колебање међу борцима је сад видљиво. Неки почињу и да гунђају.

— Хоћемо кући! — виче неко.

— Кући! — добацују други.

— Треба да се разиђемо — предлагали су. — До пролећа, па ћемо се опет скупити.

— Као хајдуци. Они су знали шта раде.

— Другови — иступи Раде Вилотијевић, студент, гледајући мирно борцима у очи. — Растурање одреда значи његову пропаст. Хватаће нас једног по једног и уништавати. Има ли међу вама такав друг који жели нашу пропаст? Про-

Бол
су г

Лежао сам на слами. Кроз прозорчић видим плаво небо. Никако не могу да се сетим где сам и како сам ту доспео. На вратима се тада појави неки непознат човек.

— Болница је евакуисала све рањенике, осим тебе — рече ми. — Мислили су да се нећеш ни пробудити па су те оставили.

Тада сам се свега сетио.

У првом налету јуриша на Златном брду запленили смо немачку комору у другом, нешто касније, поред многих наших бораца и ја сам био рањен. Изнели су ме с попришта битке и положили на земљу иза једне живице. Једва сам дисао. У душнику ми је кркљало, а уста слана од крви, горела од жеђи...

ПРЕКО ПИВЕ

Човек кога сам угледао на вратима био је домаћин куће. Гледао ме је сажаљиво, а затим ми донео шољу млека и једну велику, румену јабуку које ћу се сећати док сам жив.

— Узми, прихвати се мало синко — рече и изађе.

Поново сам заспао. Пробудили су ме другови Харван Мика и Пера Грачанин.

— Нисмо хтели да те оставимо — рекоше.

Направили су носила и понели ме преко Таре. Оставили су ме у једној кући, недалеко од моста која је била пуна рањеника.

Сутрадан, 26. маја наређен је покрет у село Никовиће. Кренули смо у три ешелона. Лаки рањеници — пешке, средњи на — коњима, а тешки — наш ешелон — на носилима. Носили су нас заробљени италијански војници, на свако носило по четири заробљеника.

Моја четворка била је слабо обучена, готово боса и нарежена од хладноће. Цупкали су око носила и чекали наређење за покрет.

— Камарато, много боли рана? — пита један.

— Поко, поко, камарато — одговорих му.

— Има манђаре — пита опет.

— Нема манђаре — рекох.

— Има фумаре, камарато? — упита други.

— Нема фумаре, не пушим.

Направише кисело лице и наставише да трљају озебле руке. Били су нервозни.

Новој Вароши

— Нико није болестан ни под поштедом! — рапортирали смо Врховном команданту другу Титу.

паст свих нас? Реците, има ли?! Ја знам да нема. После овога што смо преживели ми смо сада више него другови, више него браћа. Само свако као целина можемо опстати и наставити борбу.

Није говорио дуго, али свака реч пленила је срца бораца. Борци су схватили да живот и патња сваког од нас није ништа према величини оног за шта се боримо.

Одред је опет дисао као један човек. Мећава, глад, умор — све је то постало ситно и све се заборавило пред новим заносом.

Пошто смо прешли Јавор, после осам до девет дана повлачења, сазнали смо да у Новој Вароши има партизана. Кренули смо у том правцу. Последњег дана марша, кад смо већ били надомак Нове Вароши, поново су нас напали четници. Пустили су нас да уђемо у кањон реке Увца, а онда изненада, изнад самих наших глава, почели да пуцају са зачеља. Изгледало је да смо у правој мишоловци: около високе стрме стене, провалија испод нас, а четници више наших глава.

НИЈЕ МИ ГОРЕ НЕГО ТЕБИ!

Имали смо, ипак, и мало среће: од првих метака нико није погинуо. Нико није чак ни рањен. Борци су се, сад већ искуснији, брзо снашли.

Кад смо коначно изашли из кањона, застао сам поред колоне и сачекао да се извуче и последњи борац из моје чете која је била у заштитници. Гледао сам зачуђен своје другове: пролазили су мршави, поцепани, готово боси, а под ногама шкрипи снег, хладно је, мраз. Гледам тако у једног друга: погнуо се, и сав се некако скупио, али иде мирно. На ногама је имао само чарапе!

— Је ли ти хладно, друже? — питам га.

Он мало застаде, погледа у моје ноге и рече:

— Није ми горе него теби.

Загледах се: ципеле се још виде на ногама, али без ђонова, босим стопалима стајао сам на снегу, као и други.

Пред нама се, најзад, указала Нова Варош. Дознали смо уз пут да се ту налази и Врховни штаб са другом Титом. Око 16 часова 9. децембра 1941. године колона се прикупила на једном узвишењу, недалеко од града. Борци су дотеривали своју одећу, неки се умивали снегом. Требало је да уђемо у град.

Била је то необична колона: поцепани и исцрпљени борци ступали су војничким кораком улицом града, громко певајући „Краљевачку партизанку“. Са свих прозора и чардака људи и жене су нас поздрављали.

— Браво, Краљевчани! — чули су се повици.

Кад смо се пребројали, сутрадан, било нас је 190. Имали смо 177 пушака, два митраљеза и пет пушкомитраљеза, поред бомби и муниције. Међутим, недостајало је 16 капута, 21 панталоне, 150 кошуља, 185 гаћа, 34 пара обуће и 185 пари чарапа. У ствари, само неколико бораца у одреду имало је на себи пристојно одело.

Следећег дана међу нас је дошао друг Тито. Командант одреда Милан Симовић Зеко кратко је рапортирао:

— Друже Врховни команданте, нико није болестан ни под поштедом!

Друг Тито нас је посматрао са искреним дивљењем. Ишао је од једног борца до другог разговарао о прошлим данима, о борби. Наше очи говориле су Врховном команданту да ћемо издржати и теже напоре.

ничарке плакале

У село Никовиће донели су ме полужива. Пребацили су ме одатле с многим тешким рањеницима у заселак Сариће. Јако сам крварио и од високе температуре мутила ми се свест, али сам ипак распознавао језиве јауке и бунцање око себе.

Мислим да је 7. јуна увече болница добила наређење за покрет. Било је облачно, после кише, а ноћ потпуно мрачна. За пут смо добили по парче печеног меса. Дао сам га Италијанима да би могли да ме носе. Требало је маршовати што брже преко Пиве ка Сутјесци да се искористи пробој непријатељског обруча који су извршиле јединице Прве и Друге пролетерске дивизије.

Нисмо, међутим, прошли ни педесет метара кад се један од мојих носача оклизну и паде у неку вртачу, а ја за њим. Једва су ме извукли. Негде поред мене поново су наишле „штуке“. Немци су изасули рафале из бришућег

Окренуо сам се да последњи пут видим ешелон тешких рањеника.

лета и бомбе. Лом, јауци! Ми који смо преживели продужили смо даље. Нарочито тешко било је спуштање у кањон Пиве, беспуће и суновратни крш.

Занoћио сам на пола пута, јер даље више нисам могао да издржим. Сутрадан су ме Италијани спустили до висећег моста. Цео дан и целу ноћ чекали смо да нас пребаце. Нисмо добили ништа за јело. Ране су крвариле кроз завоје и пекле као жар, а температура порасла. Непријатељ је био близу. Ехо борбе одјекивао је непрекидно у кањону. Дању су наши борци бранили, а ноћу нападали и освајали оно што у току дана нису могли одбранити.

Око нас, рањеника, болничарке су плакале јер нам нису могле помоћи.

— Ко не може да иде или јаше, остаје — рече комесар ешелона.

Примили смо ту вест готово мирно, без протеста. Својим смо очима видели да се више нема куд. Другови су учинили све што су могли, чак и оно што је било изван људске снаге. Било нас је преко стотину и сви смо ћутке одобрили одлуку да нас склоне у неприступачне пећине Пивске планине.

ОПРОШТАЈ С ДРУГОМ

Живан је непомично лежао на леђима, гледајући кроз грање високог дрвећа изнад ког се плавило бескрајно небо. Лице му је било тамно и испијено, израз избезумљен, а очи дубоко увучене у тамне дупље. Није могао да говори, иако сам покушавао да га приволим на разговор.

Десетак метара испред нас стајала су два Италијана. Зовнуо сам их. Почели су да ме дижу. Живан је погледом пратио мој напор да устанем. Очи су нам се сусреле. Учинило ми се да ме прекорева што га напуштам. Кроз главу ми је за тренутак прохујала наша заједничка прошлост. Упознали смо се пре рата као фудбалери — противници, али смо убрзо отпочели заједничку борбу против класног непријатеља. Био сам присутан кад се приликом одступања из Србије опростио са женом и двоје мале деце. Рањени смо у истој борби, у исто време. Заједно смо били у болници. Било ми је тешко. Нисам знао шта да му кажем, али ме пресече његов глас:

— Шта стојиш, иди кад можеш... иди!

— До виђења — рекао сам полугласно.

— Ако останеш жив, реци мојима како је било — дошапнуо је.

Једва сам одржао свест, колико ме је болело док су ме Италијани вукли између себе. Пред мостом, после дванаест минута, последњи пут сам се окренуо да видим ешелон тешких рањеника.

То је наш народ, то зна по који пут плаћа данак у крви за своју слободу, мислио сам, несрећан.

(Из књиге „Живе легенде“ В. Лубарде).

ОДЛИКОВАЊА НОВЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

СИМБОЛ ПОБЕДЕ И ПРИЗНАЊА

Ордени и медаље СФРЈ су знаци признања који се додељују за рад или дела која заслужују опште признање. Они су установљени законима, а додељује их Председник Републике, који за време рата за то може да овласти савезног секретара за народну одбрану или друге војне старешине. Председник Републике може носити сваки орден или медаљу СФРЈ. Знак одликовања сме носити само одликовано лице, а код посмртних одликовања члан најближе породице прима одликовање на чување. Одликовање може бити одузето лицима која се покажу недостојна, било да су осуђена на казну затвора од три године и више или за друга тешка кривична дела. Неовлашћено ношење одликовања кажњава се новчано до пола милиона старих динара или затвором до 30 дана. Нико, такође, не сме израђивати знакове који подсећају на ордење или медаље СФРЈ, односно који имају облик или изглед ордена.

(Објављивање ове серије омогућила је Канцеларија ордена Председништва СФРЈ. Она је редакцији „Политикиног забавника" ставила на располагање и све материјале у вези с њима).

СВИ ОРДЕНИ КОЈЕ ОБЈАВЉУЈЕМО ДАТИ СУ У ПРИРОДНОЈ ВЕЛИЧИНИ.

МЕДАЉА ЗА ХРАБРОСТ. Прва по рангу међу медаљама, а 36. у рангу одликовања СФРЈ, Медаља за храброст, установљена 15. августа 1943, дело је сликара Ђорђа Андрејевића Куна. Начињена је од позлаћене легуре, и у аверсу носи лик борца са пушком а у реверсу две гранчице ловора између којих је петокрака звезда и текст ЗА ХРАБРОСТ. Додељује се припадницима оружаних снага СФРЈ који су у борби против непријатеља извршили једно или више дела у којима је дошла до изражаја њихова лична храброст. За таква дела ова се медаља додељује и грађанским лицима, а може се доделити и појединцима који у опасним ситуацијама, спасавајући људске животе и материјална добра, изврше дело у коме су дошли до изражаја лична храброст и самопрегор. Носи се о траци на грудима.

МЕДАЉА ЗА ВОЈНИЧКЕ ВРЛИНЕ. Четрдесета по рангу међу одликовањима СФРЈ, установљена 29. децембра 1951. године, ова медаља се додељује војницима и војним старешинама за нарочито истицање у постизању и вршењу војничких дужности и за примерно војничко држање. У реверсу медаље (на слици је аверс), приказан је грб СФРЈ изнад кога пише МЕДАЉА ЗА ВОЈНИЧКЕ ВРЛИНЕ, а испод су две ловорове гранчице. Носи се о траци на грудима.

ЈУБИЛАРНА СПОМЕНИЦА ЈНА. Приликом јубилеја ЈНА (1951, 1961. и 1971) установљене су спомен - медаље које су додељене свим активним старешинама Југословенске народне армије. Ове спомен-медаље носе се о траци на грудима, после свих ордена и медаља СФРЈ. (Слева надесно: споменица 10-годишњице ЈНА, споменица 20-годишњице ЈНА, споменица 30-годишњице ЈНА).

МЕДАЉА ЗАСЛУГА ЗА НАРОД. И ова медаља, друга по рангу у својој класи, а 37. у рангу одликовања СФРЈ, установљена 9. јуна 1945, дело је Ђорђа Андрејевића Куна. Начињена је од позлаћене легуре. У реверсу (на слици је аверс) је текст ЗАСЛУГЕ ЗА НАРОД уоквирен ловоровим венцем. Додељује се за заслуге у борби против непријатеља за ослобођење земље и за допринос изградњи и развитку самоуправног социјалистичког друштва. Носи се о траци на грудима.

МЕДАЉА РАДА. Тридесет осма у рангу одликовања СФРЈ, Медаља рада, установљена 28. новембра 1947, начињена је од позлаћене легуре. За разлику од аверса (на слици), који подсећа на мотив са Ордена рада, реверс носи текс МЕДАЉА РАДА уоквирен ловоровим венцем. Носи се о траци на грудима, а додељује за постигнуте примерне успехе у раду и стечене заслуге за напредак земље у привреди и другим друштвеним делатностима.

МЕДАЉА ЗА ВОЈНЕ ЗАСЛУГЕ. Медаља за војне заслуге је 39. у рангу одликовања СФРЈ, установљена 29. децембра 1951, и додељује се војним руководиоцима и војницима који својим примером у раду развијају полет за остварење постављених задатака, или који се одликују таквим старешинским или војничким особинама да служе за пример другима. Додељује се, такође, и грађанским лицима на служби у војним јединицама, организацијама удруженог рада и другим организацијама које својим примером у раду развијају полет у остваривању задатака од посебног значаја за народну одбрану. У реверсу је исти мотив као и у аверсу. Носи се о траци на грудима.

МЕДАЉА ЗА ЗАСЛУГЕ. Последња по рангу међу одликовањима СФРЈ, Медаља за заслуге, установљена 14. новембра 1955, у аверсу носи лик младе жене у народној ношњи, а у реверсу ловорову гранчицу са пет листова и натпис ЗА ЗАСЛУГЕ. Ова се медаља додељује за заслуге у извршењу поверених задатака који доприносе пријатељским односима између СФРЈ и других држава. Ово је најређа медаља у нашој земљи и до почетка 1974. године додељена је само 609 пута. Носи се о траци на грудима.

ПАРТИЗАНСКА СПОМЕНИЦА 1941. Партизанска споменица 1941, установљена наредбом Повереништва Народне одбране Националног комитета ослобођења Југославије 14. септембра 1944, додељивана је свим борцима и руководиоцима који су учествовали у НОБ од 1941. године. Две године касније, 15. маја 1946, прецизирано је да је Споменица знак државног признања организаторима народног устанка и првоборцима, за велике заслуге стечене у борби за ослобођење наших народа. Истовремено је извршена замена првог модела споменице (лево) новим који је дефинитиван (десно).

Текст: Д. Ацовић; Снимци: Љ. Патрногић

КРАЈ

МИНУТ ДО СМРТИ

»ОДУВЕК САМ СМАТРАО ДА ЈЕ РАГБИ СМРТОНОСНА ИГРА, АЛИ САД ТО И ЗНАМ« — РЕКАО ЈЕ КАПЕТАН.

Никад нисам могао ни помислити да ће ме безначајна повреда колена, задобијена на једној рагби утакмици, довести на ивицу смрти. Када је вода почела да надире осетио сам тако безуман страх да само њему има да захвалим што сам остао жив. Колено ме је и дотле много пута изневерило, јер ми се после једне операције догађало да се нога изненада укочи као проштац и да дуго после тога не могу да је савијем.

Ово је прича Ричарда Тафија Дејвиса из Франехема у Енглеској који је 24 године провео у морнарици. У октобру 1955. године налазио се као навигациони официр на енглеској подморници „Ембуш" позајмљеној за четвородневну вежбу Канадској краљевској морнарици. Подморница је пловила у близини обале Нове Шкотске где су Канађани испитивали нови тип противподморничког авиона, такозвани П2В „Нептун" који је располагао специјалним радаром.

ТРЕЋА НОЋ

„Ембуш" је била застарела подморница која је често морала да испловљава на површину како би напунила своје испражњене акумулаторе. Да невоља буде већа, нови канадски авион је имао посебне уређаје којима је онемогућавао подморничким радарима да га открију.

— Ма колико смо се трудили, увек је успевао да нас пронађе и „потопи" — седам пута за четири дана. Док смо се ноћу љуљушкали на површини пунећи акумулаторе — стално смо страховали да нас не открије. Никад нисмо могли знати да ли је негде у близини или врло далеко — све док нас не осветле његови моћни рефлектори са висине од једва тридесетак метара и удаљености од једног километра.

Ова врста авиона имала је врло тихе турбомлазне моторе који су се једва чули од хуке морских таласа и дизел-машина у подморници. Посада их је звала „шапат смрти" и били су сасвим у праву, судећи према ономе што се догодило.

— Када је пала трећа ноћ били смо већ на ивици снаге. Ронили смо неколико пута, јер се дежурном официру учинило да је нешто видео у мрклој ноћи. Непрекидна опрезност нас је изнуривала. У два сата ноћу преузео сам стражарење заједно са главним сигналистом Бартоном. Било је све мирно, али сам добро знао да се управо у ово време може очекивати појава „Нептуна". У контролној кабини доле у подморници такође су сви били на опрезу, прстију изнад полуга и вентила, спремни да на први знак зароне заједно са овом грдосијом од 1100 тона.

НОГА МЕ ЈЕ ИЗНЕВЕРИЛА

Било је 3.15 часова када нас је авион открио и осветлио рефлекторима. У истом тренутку притиснуо сам клаксон и дао знак за зароњавање. Нисам имао ни тренутка за губљење, јер је подморница морала да зарони тачно кроз 45 секунди. Нашао сам се над отвором, кроз који се већ Бартон спустио у унутрашњост подморнице, тражећи стопалом прву пречагу лествица. Када сам се повукао, пружио сам руке изнад главе да затворим поклопац за собом и у том тренутку десно колено ме је изневерило. Нога укрућена као проштац није ми дозвољавала да се испружим довољно далеко и дохватим ручицу поклопца. А подморница је већ тонула.

Наредба коју је Бартон добио била је чудна, али он ју је извршио.

Дејвис је знао да има на располагању само неколико секунди, јер ће, уколико не успе да затвори поклопац, капетан бити принуђен да обојицу жртвује. Зароњавање се, наиме, није могло зауставити у том тренутку и посада ће морати да затвори доњи капак на торњу како вода не би поплавила целу подморницу. У уском простору торња, Бартон није могао да се поред Дејвиса успне до отвора и сам спусти поклопац. Обојица су били у мишоловци и очекивали да се подаве као мишеви.

— Испод мене на степеницама налазио се сигналиста Бартон. И док је вода већ запљускивала врх командног торња, ја му довикнух: „Удари ме по десном колену. Удари снажно"! То је била, вероватно, најчуднија наредба коју је Бартон икада добио, али он није оклевао.

— Осетио сам снажан ударац у ногу и страшан бол је прострујао мојим телом. Слетео сам са лествица чврсто се држећи поклопца који се под мојом тежином спустио на отвор. Требало нам је само неколико тренутака да затегнемо вијке и да затим одахнемо. Погледао сам Бартона. Његово лице било је бело као креч, ваљда као и моје.

Када сам стигао у капетанову кабину морао сам да објасним зашто нисам на време спустио поклопац иако сам претходно издао наређење за зароњавање. Пошто ми је одржао придику да сам ставио на коцку животе целе посаде, дошао је ред на мене да се оправдам. Управо сам показао и руком на главног „кривца" своју ногу, кад сам с изненађењем приметио да ми је колено поново „прорадило". Капетан ме је сумњичаво погледао, а затим рекао:

— Одувек сам помишљао да је рагби смртоносна игра. Али сада то и знам.

Градови и људи: БЕОГРАД

ЛАГУМ ЈЕ ОДЛЕТЕО У ВАЗДУХ

После пада Смедерева, 1439. године у турске руке, султан Мурат II бацио је око и на Београд, Угарску пограничну тврђаву. Прилика му се пружила кад је умро угарски краљ и у Угарској настао рат око престола. Око Београда ускоро се слегла велика војска праћена тешко натовареним коњима, мазгама и камилама које су носиле материјал потребан за ливење топова, изградњу опсадних кула и гвоздених овнова.

У почетку опсаде, срећа је била час на једној, час на другој страни. Београђани, међу којима је, поред Угара било много Срба који се нису хтели одселити када је град престао да буде српска престоница, често су излазили изван зидина и директним сукобима с Турцима готово увек били надмоћнији. Али помоћ из Угарске није стизала, обруч се стезао око Београда, а турски топови су непрекидно бомбардовали браниоце. Нападачи су чак почели да продиру у Доњи град, јер је одбрана била јако проређена.

Пресудни напад требало је да изненади и сломи одбрану бранилаца. Турци су, наиме, тајно прокопали тунел испод зидина и намеравали да подземним путем уђу у Београд. Легенда каже да је Србима и Угрима открио положај тунела неки турски ратник, вероватно хришћанин, који је везао на стрелу писмо са планом лагума и убацио га у град.

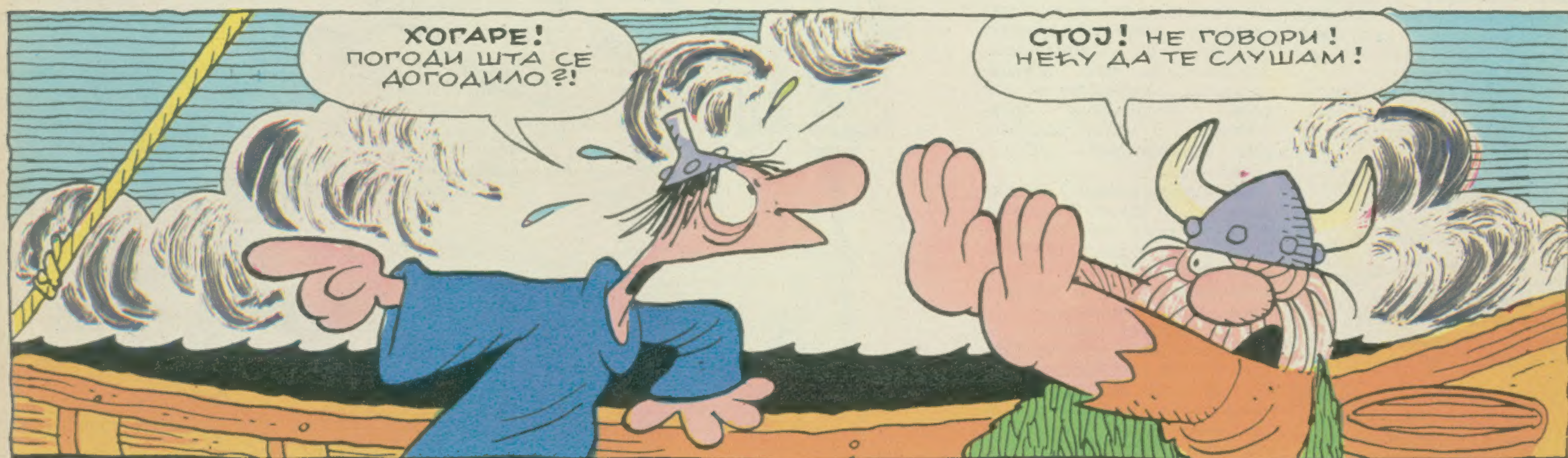
Срби и Угри су, на месту где су Турци копали тунел, изградили канал који су напунили барутом, смолом и сумпором и кад су опсађивачи кренули у напад, запалили ту убиствену мешавину. Затечени у тунелу, Турци су сво до једног изгинули. Султан је затим покушао напад бродовима с Дунава, али браниоци су турске галије уништили кишом запаљених стрела. Зато је септембра 1440. године Мурат II дигао руке од опсаде Београда.

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

НЕВИДЉИВА ПОЛИЦИЈА

Људи специјалних одељења Скотланд јарда присутни су свуда, али нико не може да их препозна.

Светлоплави комби са двојицом људи крстарио је лондонским улицама. Ни по чему се није разликовао од сличних возила која су се пробијала кроз саобраћајну гужву.

Изненада, у њему се огласио радио-пријемник. Из централе Скотланд јарда послато је упозорење да је у току оружани напад на једно страно трговинско представништво у Олдвичу. Возач комбија Стенли Конли и његов сапутник Џорџ Бероуз значајно су се погледали.

— Најзад, први посао данас! — рекао је Конли и притиснуо папучицу за гас.

ТАЈНИ ЖИВОТ

После пет минута већ су били у Олдвичу. У представништво су улетели као тане. Бацили су се на под, али су почели да пуцају још у паду. Нападачи су остали на месту мртви.

Конли и Бероуз, заједно са још око 200 другова, припадају Специјалној патроли Скотланд јарда, некој врсти полицијских командоса. Мање одељење Специјалне патроле увек је на аеродрому Хитроу где брине за безбедност путника и авиона, док остали „командоси" крстаре у паровима, попут Конлија и Бероуза великим градовима.

Специјалну контролу називају и „Одељење мачке и миша" а њене припаднике — људе из СПГ. Патрола није једини посебан део британске полиције. Много јачи ослонац она има у такозваном Специјалном одсеку. Чини га 350 мушкараца и 50 жена које су одабрани на почетку полицијске каријере. Њихове навике, као и чланови породице и пријатељи проверавани су по неколико пута.

Припадници Специјалног одсека морају да знају најмање један светски језик, стенографију, да буду одлични стрелци, то јест да изванредно баратају малим аутоматским револвером калибра 9 милиметара. После завршене обуке распоређују се у разна одељења. Они се хватају укоштац са шпијунима, терористима или криминалцима, а убачени су и у разне политичке организације о чијој делатности обавештавају Скотланд јард.

У Специјалном одсеку највеће је Ирско одељење. Колики увид ово одељење има у рад ирског покрета, који већ неколико година води прави рат с британском владом, показује и то да је унапред знало да ће 8. марта 1973. године експлодирати подметнуте бомбе на Олд Бејлију. Експлозија је спречена а Ирци, који су то намеравали да учине, похапшени.

Конли и Бероуз утрчали су у страно представништво у Олдвичу и, пре него што су се бацили на под, почели да пуцају.

ПОКВАРИЛИ СТЕ НАМ ПОСАО!

Само мањи део људи Специјалног одсека ради у канцеларијама. Већина њих увек је „на терену". Обавезно су присутни на свим аеродромима Велике Британије. Неупадљиво стоје поред царинских службеника. Док сви листају пасоше и они их погледом контролишу.

Поједини припадници из одељења СЗГ прави су хипици. Тако се носе, тако понашају. У једном препаду на хипике, за које се претпостављало да узимају дрогу, полиција је ухапсила и два члана СЗГ који су се налазили у њиховом друштву. Онако прљаве, зарасле у браду и неуредно обучене, пустили су их тек кад су се ови легитимисали.

— Покварили сте нам посао! — прекорели су своје колеге. — А већ смо били на трагу организаторима мреже за растурање дроге!

Чланови Одељења за дроге британске полиције изложени су највећим напорима. Да би се увукли међу уживаоце наркотика и ушли у траг његовим главним растурачима, морају да изгледају запуштено и да живе неуредно као и свет подземља у коме се крећу, и да по неколико недеља не виђају породицу. Њих називају „шаптачима".

Рад у одељењу за криминална истраживања најопаснији је. Задатак ових људи је да прикупљају обавештења од затвореника, у самом затвору, али то морају да раде веома вешто и у највећој тајности јер осуђеници немају милости за затвореника-издајицу.

Тако живи и ради „невидљиви" део британске полиције. Он је свуда: за петама грађана, у подземљу, политичким организацијама, ресторану, на улици, баш свуда. **М. Ј.**

ИСТОРИЈСКА РЕЧЕНИЦА

ПОМОЋ

Када је аустроугарска влада поставила 1914. године ултиматум Србији, српски посланик на Цетињу Гавриловић упитао је владу Црне Горе:

— Да ли Србија може рачунати на братску и неограничену помоћ у сукобу са Аустро-Угарском?

Црногорски министар спољних послова Пламенац одговорио је овом историјском реченицом:

— Србија може рачунати на братску и неограничену помоћ Црне Горе како у овом судбоносном часу за српски народ тако и у сваком другом.

МИТО ЗА СУЛТАНА

Када је босански феудалац Радослав Павловић заратио против Дубровника у жељи да поврати део Конавла који му је већ продао, турски султан Мурат II наметнуо се да буде пресудитељ у овом спору. Мурат II је чак запретио да ће опсести Дубровник ако Република не прихвати његов „мировни суд". Због тога су дубровачки изасланици стигли у јесен 1430. године у Пловдив, на султанов двор, с великим даровима за Мурата II и његове везире. Султан је пресудио у корист Дубровника, али када су чарке поново избиле око Конавла, а Мурат II поново се понудио да посредује — спор је добио Радослав Павловић.

Турци су овог пута отворено опомињали Дубровчане да морају „арбитражном суду" да положе већи износ од Радослава који је дао 15.000 дуката. Али изасланици Дубровачке Републике су веровали у правду и нису дрешили кесу, иако су морали знати да је турски султан наметнуо своје посредништво само да би стекао неку корист.

КУПИТЕ МОЈЕ ОКОВЕ!

— ПРВИ И ПОСЛЕДЊИ ДАН! ЖАЛИМ, АЛИ МЕНИ ЈЕ ОВДЕ ДОСАДНО — ПИСАЛО ЈЕ НА ЗИДУ ЋЕЛИЈЕ У КОЈОЈ ЈЕ БИО ЗАТВОРЕН АНРИ ЛАНЕЛКОТ.

Добро, најзад сте ме ухватили — рекао је благим гласом градоначелнику Абвила омањи човек кога су сви звали Малецки. — Али и сами знате да вам је читав тај труд био узалудан. Зар вам није јасно да ћу већ сутра бити ван ових зидина? Мени је сувише загушљиво у затвору а и храна ми не одговара...

— Ма немој — иронично се насмеја градоначелник. — Само нам кажи у које време требада ти оставимо откључана врата да би клиснуо. Уосталом, младићу, доста шале! Овде си на издржавању казне, осуђен си на десет година које ћеш, хтео-не хтео, провести са оковима на ногама. И немој губити из вида те „детаље"!

— Управо ме они најмање и брину. А овај разговор ме замара. Одох на спавање и збогом! — рекао је затвореник чије је право име било Анри Ланелкот. — Да, да, добро сте ме чули — збогом!

Ушао је у ћелију а врата иза њега су се снажно залупила. Кроз прозорчић на њима зачуо је кикотање и заједљиве примедбе стражара.

Уместо да очајава над својом судбином и данима које ће провести у затвору, прво што је Малецки урадио било је да на влажном зиду ћелије ноктом угребе једну црту. А затим је испод ње уписао:

„Први и последњи дан! Жалим, али мени је овде досадно. Одох ја!"

ВАЖАН ЗАТВОРЕНИК

Неколико сати касније стражара који је дремао испред његових врата прену јаукање. Стражар се невољно диже, отвори прозорчић на вратима и провири. Тамо је Анри згрчен седео на прљавом поду. Био је потпуно плав, поднадулог лица.

— Помозите ми, молим вас — простењао је и стражар поче журно да откључава врата. — Срце ме гуши. — Донесите ми воде... Умирем!

Уплашен да се нешто не догоди тако важном затворенику кога је лично градоначелник допратио до тамнице, стражар је пришао Малецком и сагнуо се. У том тренутку затвореник га је шчепао за врат, оборио га на земљу и снажним ударцем онесвестио. Онда је скинуо чарапу коју је себи везао око врата, дубоко удахнуо ваздух и — пресвукао се у стражарево одело, а њега везао. Тако преобучен изашао је у ходник, закључао врата своје ћелије и пошао у затворско двориште. Журећи на улицу, у пролазу се љубазно јављао осталим стражарима. Када је примећен његов нестанак, већ је био далеко...

Сутрадан је преобучен у сељачко одело отишао на пијацу и тамо за скупе паре продао — своје окове!

Уплашен да се нешто не догоди тако важном затворенику стражар је пришао Малецком и сагнуо се над њим. У том тренутку овај га је шчепао за врат.

Анри Ланелкот постао је познат у француској јавности неколико година раније, 1850, када је после многих превара био заточен у тулонском затвору одакле је после два дана успео да побегне. То сићушно створење, женске грађе, меког гласа и нежних руку ретко кад је будило сумњу.

ПЛЕМЕНИТИ ЛАЖОВ

Зависно од ситуације, представљао се као свештеник, баштован, жандар или морнар коме је брод потонуо у страшној олуји. Умео је да се расплаче само да би био убедљивији или да пискавим гласом брани неког сиромаха све док му жиле не би искочиле на врату. Људи су онда „тог доброг човека" позивали у своје куће, задржавали на ручку или му нудили преноћиште. Чим би га оставили самог, он би као ловачки пас одмах намирисао где се налази новац или накит, узимао их из сламарице, вадио испод ормана, из ваза или рупа у зиду. Потом је нестајао, најчешће кроз прозор.

Једном је присуствовао као сведок попису ствари у кући неке крчмарице која дуго није платила порез. Судском извршитељу понудио се да сам прода те ствари и да затим новац донесе у државну благајну. И, наравно, све паре које је добио ставио је у свој џеп.

Неколико дана касније неко је покуцао на крчмаричин прозор. Она је отворила и на дрвеном капку нашла обешену кесу у којој је био један златник. „Дарежљиви и племенити" посетилац био је Малецки!

ПОРЕЗ НА ДРВЕЋЕ

После ове преваре за њим је организована велика потера. А када су га ухватили, смештен је у затвор у Сент-Омеру, граду на реци Аа. Извесно време провео је у кули на врху затворске зграде и смишљао како да побегне. Једног дана затражио је да разговара са судијом.

— Двојица из моје ћелије кују план да, чим се ускоро нађу на слободи, провале у вашу кућу и опљачкају вас — рекао је судији скрушено гледајући у под. — Моја савест ми налаже да вас обавестим о томе.

Судија га је проницљиво гледао, жмиркао очима и нервозно добовао прстима по столу. Није био потпуно уверен у истинитост његових речи, али је, да би Малецког поштедео освете двојице затвореника, затражио да га преместе у другу ћелију. Овај је баш то и желео.

У новој ћелији, у приземљу, Анри је готово пуна два месеца стругао решетке. Једне ноћи поново је био на слободи.

Преварама се и даље бавио, правио шале које је скупо наплаћивао. Када је насамарио десетак људи наплаћујући им велики порез на цвеће и дрвеће које је расло у њиховим баштама заточен је у Пијемонту. Ту је данима стрпљиво разграђивао оквир ћелијског прозора а сваког јутра, да стражари неби приметили, попуњавао је рупе хлебом. Једне вечери ишчупао је рам и побегао.

• • •

Било му је 50 година када је после низа превара поново ухваћен. Осуђен на доживотну робију, неколико пута је покушавао да побегне али му, највише због старости, то више није успело.

Б. Ј.

НАЈ...НАЈ...НАЈ...

НАЈСТАРИЈА УКРШТЕНИЦА

Прву укрштеницу са 32 речи измислио је Артур Вин и објавио је 21. децембра 1913. године у листу „Њујорк верлд".

НАЈСКУПЉИ ЧЛАНАК

Ернест Хемингвеј (1899—1961) добио је 30 хиљада долара за чланак од само две хиљаде речи, објављен јануара 1960. године у часопису „Илустровани спорт". У чланку је Хемингвеј писао о борби с биковима.

НАЈСКУПЉА РЕЧ

Дебора Шнајдер из Минеаполиса, САД, победила је, између милион и четири сто тине хиљада учесника, на конкурсу за најбољу рекламну поруку за аутомобиле фабрике „Плимут". За 25 речи, колико садржи једна једина реченица њене пароле, она прима сваког месеца по 500 долара! Рачунајући просечан људски век, Дебора Шнајдер ће до краја живота добити око 12 хиљада долара за сваку написану реч!

СМРТ У ТАЛАС

ЛЕГЕНДАРНА АТЛАНТИДА и данас представља загонетку коју научници упорно настоје да реше. Да ли је она само мит који се одржао столећима, плод нечије маште, или је заиста постојала? Ако јесте, где се налазила? Када је, због чега и како нестала? Прве записе о овој тајанственој земљи оставио је грчки филозоф Платон који је живео у 4. веку пре н. е. У својим делима „Тимеј" и „Критиани" он говори о народу који је пре око 11000 година живео западно од Херкулових стубова, како су стари Грци називали Гибралтар.

ПРОПАСТ АТЛАНТИДЕ Платон објашњава катастрофалним земљотресом који се догодио убрзо по повратку Атланта из неуспелог похода на Атину и Египат. И док је читава земља подрхтавала, острво Атлантида је без трага потонуло у узбуркано море.

СВОЈУ ПРИЧУ о Атлантиди Платон је темељио на записима грчког законодавца Солона који је око 590. године пре н. е. боравио у Египту и том приликом од свештеника сазнао за тајанствену острвску земљу која се по предању налазила негде на северу. Данас многи научници одбацују Платонову теорију да се Атлантида налазила у Атлантику, јер приликом геолошких испитивања океанског дна није пронађен ни најмањи траг који би указивао на копно које је ту потопљено за последњих 12000 година. Упркос томе, известан број научника није спреман да се помири с мишљењем да Атлантида уопште и није постојала и зато настављају своја истраживања. Тако је проучавањем праисторије утврђено да се у време када је, по Платону, Атлантида ишчезла у Европи појавио такозвани кромањонски човек. У свету данас постоје два прилично чиста типа са кромањонским карактеристикама: то су Баски у Шпанији и северноамерички Индијанци. На основу овога неки антрополози су дошли до закључка да је кромањонски човек заправо некадашњи становник Атлантиде који је успео да преживи катастрофу.

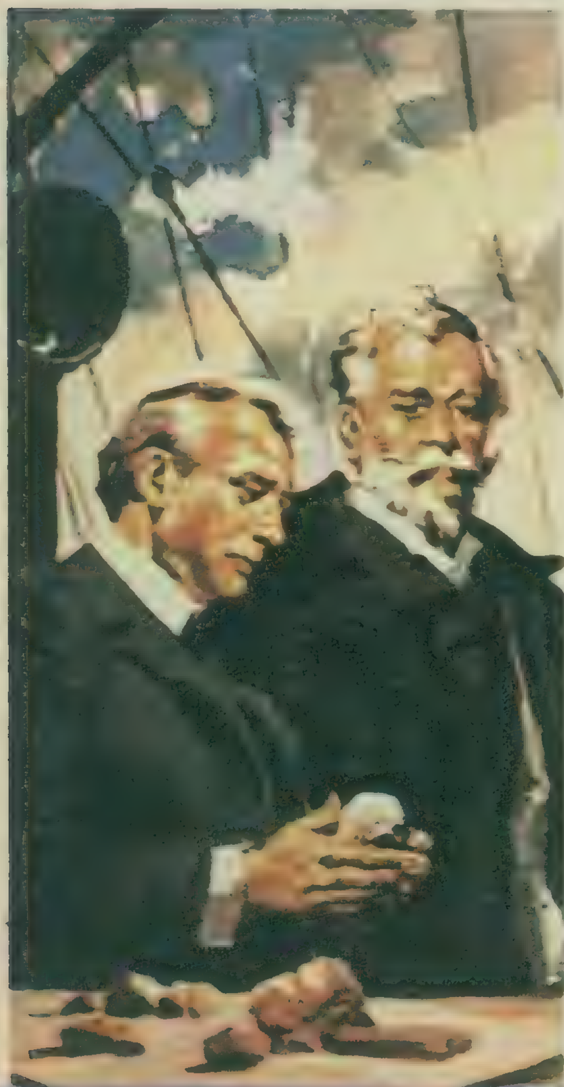
ИМА

НЕМАЧКИ ФИЛОСОФ Хоербигер, насупрот многим геолозима, тврди да је подводни гребен у Атлантику, који се протеже у правцу север-југ, део потопљеног континента. Он своју претпоставку заснива на теорији да је Месец некада био планета која је запала у Земљино поље гравитације. Када се то догодило, сва мора света су се под утицајем Месечеве теже повукла са полова ка екватору. Због тога је у близини полова море постало плиће а око екватора дубље. Тако је на том месту могло да потопи многа острва, па и Атлантиду.

ЈЕДАН ДРУГИ НЕМАЦ, пастор Јирген Шпанут, помно проучавајући Платонова дела решио је да отпутује у Египат с надом да ће тамо пронаћи неки траг о Атлантима и њиховој земљи. И није се преварио. У Карнаку и Мединет-Хабу пронашао је рељефе и натписе који казују о страховитим борбама које су око 1200. године пре н. е. Египћани водили с непознатим народом са севера. Комбинујући овај податак са Платонсвим мишљењем да се острво налазило иза Гибралтара, Шпанут је дошао до закључка да је Атлантида лежала негде у Северном мору. Корак даље начинио је кад је поново прочитао Платонове записе у којима се спомиње висок плато изнад мора од стена беле, црне и црвене боје у близини Базилеје, главног града Атлантиде. Шпанут је уочио да овакав опис одговара изгледу острва Хелголанд у Северном мору. И док су његови рониоци претраживали дно мора у близини овог острва, нико осим упорног пастора није веровао да ће они пронаћи било шта. Међутим, преварили су се. Рониоци су 1952. године пронашли остатке огромног зида од камена беле, црвене и црне боје! Ослањајући се на податке са египатских рељефа, Шпанут је одбацио Платоново мишљење о времену кад је Атлантида ишчезла. До претпоставке да се катастрофа догодила око 13. века пре н. е. дошао је на основу цртежа који приказују ратнике на чијим се главама налазе металне челенке с роговима, што је типично за северњачке шлемове, а зна се да је метал пронађн тек око 3000 година пр н. е.

ПРОФЕСОР АГНЕЛОС ГАЛАНОПУЛОС са Сеизмолошког института у Атини поставио је теорију 1960. године: на основу истраживања у басену Егејског мора закључио је да је на том подручју у 14. веку пре н. е. дошло до страховите ерупције вулкана, праћене катастрофалним земљотресом који је разорио Крит и острва Санторинског архипелага на којима је тада цветала минојска цивилизација. По њему, Платон је мислио управо на ову цивилизацију кад је писао о Атлантиди и у прилог томе наводи следеће: филозоф је Атлантиду сместио иза Херкулових стубова а осим код Гибралтара таква два рта се налазе и на месту где се Крит највише приближава грчкој обали. Поред тога, по Платоновом опису, равница на којој се налазио главни град Атлантиде веома је слична равници на којој је лежао минојски град Фаистос. И опис дела Атлантиде са пукотинама из којих су избијали пара и топли извори пристаје тачно карактеристикама, облику и величини острва Санторин. Да ли је професор Галанопулос у праву кад тврди да је легендарна Атлантида заправо цивилизација са Крита, показаће време.

РАЗГОВАРАЈТЕ СА СВОЈОМ МАЧКОМ!

— Многи власници животиња појма немају да могу да се споразумевају са њима — тврди познати амерички ветеринар Михаел Фокс.

Американци веома воле животиње, а нарочито псе и мачке. Према неким статистичким подацима, малтене сваки други Американац држи у својој кући неку животињу. Да ли ће то бити крокодил, питон дугачак 3,5 метара или обична домаћа граораста мачка, зависи од материјалних могућности и, наравно, маште власника. Зато и није чудно што се у Америци сваке године потроши 2.000,000.000 долара на храну кућних љубимаца и лечење.

И упркос томе што их заиста воле и што су спремни да одреше кесу кад су у питању потребе њихових љубимаца, Американци су потпуно неспособни да ступе у неки ближи контакт с њима, сматра зоолог Џон Робинс. А то и није баш тако тешко, бар не кад су у питању пси и мачке, тврди он. Да би то поткрепио, наводи мишљење доктора Михаела Фокса, познатог ветеринара и професора психологије на Вашингтон универзитету у Сент Луису:

— Сасвим је могуће да се власник пса или мачке споразумева са својим љубимцем. Међутим, невоља је у томе што он не зна како да то учини. А да зна, и он и његов љубимац би сасвим сигурно били много срећнији.

ДОВОЉНО ЗА ПОЧЕТАК

Џон Робинс је имао 13 паса, 5 коња и 3 мачке и сви су му они били од непроцењиве користи током његових дугогодишњих истраживања. Данас он може поуздано да тврди да готово сваки покрет који у присуству човека начине пас или мачка има одређено значење. Нарочито померање вилица, ушију, репа или израз очију.

Занимљиво је да виличне кости пса покреће девет мишића. У састав ушију мачке улази ни мање ни више него — 30 мишића, односно четири пута више мишића него што их има човечје ухо. Будући да су тако покретљиви, сасвим је јасно да су они један од начина изражавања „мисли" мачке.

За говор кућних љубимаца веома су значајне очи. Код пса делимично затворене очи означавају збуњеност док су широко отворене зенице несумњив знак да је кућни љубимац — љут!

Не треба заборавити, каже Џон Робинс, да и пси и мачке осећају потребу за љубављу и да је веома важно показати им да су они „чланови породице".

ВРЕДНИ АСИСТЕНТИ

Власник који жели да научи да „разговара" са својим љубимцем мора да се наоружа стрпљењем. Најбоље је почети са изговарањем кратких речи као што су: храна, лопта, трчи, итд. Иако су и пси и мачке интелигентне животиње, неопходно је све речи поновити безброј пута. Не треба се бојати да ће понављање постати досадно кућном љубимцу, већа је вероватноћа да ће се то догодити власнику. Речи треба изговарати полако, разговетно и гласно. Ако пас и мачка погреше, не треба викати на њих, то је сасвим непедагошки, каже Робинс, а и нема сврхе.

„Час" не би смео да траје дуже од петнаестак минута, иначе ће љубимац, који све то схвата као забавну игру, постати непажљив „ђак". Стрпљивим и упорним подучавањем могуће је научити пса да разликује 75—100 појмова, док је мачји „капацитет" нешто слабији, она научи највише до 75 речи.

Пас који жели господару да каже да га остави на миру док се лењо излежава на поду, обориће уши наниже, савити реп између задњих ногу и шкљоцати зубима. Мачка која пожели да се смести у крило, показаће то на тај начин што ће наћулити уши и подићи реп увис.

У Паризу су обављени занимљиви експерименти. Наиме, група ветеринара је покушала да научи неколико паса и мачака да им „асистирају". Ево како то они чине: кад се у ординацији појави нов пацијент, „асистент" му приђе, оњуши га и поведе до неког слободног места.

Понекад пси асистирају ветеринарима

Чак се догађа да „асистент" помаже ветеринару и тако што му приликом прегледа приноси потребне инструменте.

Вероватно ће понеки власник пса или мачке, уколико послуша Робинсове савете, научити и да се споразумева с њима. **О. В.**

РУКА РУЦИ – НА МУЦИ

Верује се да је председник САД Теодор Рузвелт постигао светски рекорд у руковању: на једној новогодишњој забави он се поздравио са 8.513 људи!

Руковање је један од најчешћих начина поздрављања, али може бити и веома непријатно.

У то су некад могли да се увере сви који су се, на пример, руковали са Индијанцима. Поред јаког стиска шаке, од којег би видели свице пред очима, људи су приликом руковања са Индијанцима морали да поднесу и потомкнуто „тресење" руке! Не зна се да ли су колонизатори Америке после десетак таквих поздрављања тражили помоћ лекара, али је сигурно да руку нису могли нормално да покрећу бар два дана!

Истина је да је руковање и преносник заразних болести, али је исто тако истина да је оно за државнике права напаст. Тако је жена бившег посланика Цејлона иишчашила зглоб на руци поздрављајући се на неком пријему са 500 људи! Лорд Монтгомери је прошао горе: после једног пута по Аустралији морао је да умота завојима целу руку. Војвода од Виндзора проклињао је дан када је као принц од Велса посетио Канаду: од поздрављања, поред руке, страдало му је и раме!

Дугачак је списак угледних људи који су „платили данак" оваквом поздрављању. На том списку је и бивши амбасадор САД у Италији Клара Луус. На пријему у Римском врту руковала се са 2.000 особа. Рука јој је после тога била отечена недељу дана.

Понекад и приликом пријатељских сусрета човеку пресeдне руковање. Једна људина толико се обрадовала свом пријатељу да му је приликом руковања сломила мали прст. Његов пријатељ није имао разумевања за ту врсту „нежности" па се обратио суду и за сломљени прст добио одштету од 700 фунти: Тако је и један политичар „за руковање" добио 75 фунти одштете.

Светски рекорд у руковању још држи покојни председник САД Теодор Рузвелт. На једној новогодишњој забави у Белој кући руковао се са 8.513 људи! Није остало забележено да ли је после тога позвао лекаре у помоћ. **М. Ј.**

ГОТИКА у Србији

Готика, стил у уметности која се у Европи јавља у другој половини 12. века, допрла је као нови архитектонски израз и на наше тло. Њени основни елементи: ребрасти свод, преломљен лук и потпорни лук, потпуно су потиснули тешке романске сводове који су почивали на масивним зидовима. Карактеристика готске архитектуре је и фасада украшена фигурама и стилизованом вегетацијом.

ГРАДАЦ — Први мотиви готског стила у архитектури средњовековне Србије јављају се на манастиру Градац, задужбини краљице Јелене Анжујске, жене Уроша I. Саграђен је око 1270. године недалеко од Ушћа на Ибру. Овај манастир, иначе, припада архитектури рашке стилске групе. Фасада је оживљена профилованом сокном, венцем малих готских преломљених лукова испод крова и плитким пиластрима. Мермерни портали, прозори и само делимично очувана декоративна пластика изведени су у романско-готском стилу. После пада српске државе 1459. године манастир је опустео и највећим делом је порушен.

ПРОЗОР НА СМЕДЕРЕВСКОЈ ТВРЂАВИ — Колики је утицај у средњовековној Србији имала готска уметност тешко је рећи, али њен замах се да наслутити. То показује и прозор на Ђурђевој резиденцији у смедеревској тврђави. У масивном зиду утврђења вешти архитекта уградио је четири дводелна прозора, исклесана у камену, с готским луковима.

ПОРТАЛ ДЕЧАНА — На дечанској цркви има више скулпторских радова него на свим другим српским црквама у Рашкој заједно. На фасади од углачаног мермера истичу се својом лепотом скулптуре. Поред романских фризева дуж поткровља, посебно се истичу готски елементи који су заступљени на прозорима изнад улаза и на кубету. Осим архитектуре, Дечани су веома значајни и по декоративној пластици. Главни мотиви су фигуре лавова, грифона, кентаура, аждаја, змија, маски, биљни мотиви и палмете. Грифон и лавови на порталу који води из припрате у брод убрајају се у ремек-дела романског стила.

ВИСОКИ ДЕЧАНИ — У питомој долини Бистрице, недалеко од Пећи, између брегова обраслих кестеном лежи манастир Високи Дечани. Основао га је краљ Стефан III који је по њему у народу и добио име Дечански. Црква је посвећена Христу Пантократору, вероватно у знак сећања на истоимени манастир у Цариграду у којем је Стефан провео неколико година у заточеништву. Из натписа, уклесаног на довратку портала, види се да је манастир између 1327. и 1335. године градио Которанин фра Вита, по узору на западњачке катедрале тог времена. И тако је уместо краљеве капеле-задужбине, јер то је била првобитна намена манастира, настало, после Студенице, најзначајније архитектонско дело средњовековне Рашке. Складних романских линија, озидана наизменично редовима светложутог и црвенкасто-љубичастог мермера, црква по својој основној конструкцији као да стреми увис па је зато и названа Високи Дечани. Централни део цркве има пет бродова. Изнад средњег брода диже се на четири витка стуба, кубе високо 28 метара. Припрата има три брода од којих се сваки састоји од три траве је. И олтарски простор се, такође, састоји од три брода који се завршавају лучном апсидом. Сви травеји у припрати и бродовима засвођени су ребрастим сводовима.

ТАЈНА СЕДАМ ЧВОРОВА

— Шта се то дешава?... Из језера . . . Упоомооћ! — било је последње што је Тим Николс успео да каже.

Једна Индијанка је на самрти поверила немачком истраживачу Цимерману где се налази Ђавоље језеро и златни град Маноа. Он је то, као и многи после њега, платио животом.

У близини обале тајанственог Ђавољег језера, дубоко у прашуми око реке Амазона, неколицина људи седела су око ватре и замишљено зурила у пламен. Ослушкивали су шумове ноћи, ону крештаву песму брбљивих папагаја, пуцкетање гранчица, тихо мумлање и досадно зујање многобројних инсеката.

Више од месец дана били су у прашуми. Влага, комарци и опор мирис биља данима су их исцрпљивали, али они нису хтели да одустану од своје намере. Јер, пошли су да пронађу град Маноа у коме је чак и калдрма била направљена од чистог злата а за који се причало да се налази на дну Ђавољег језера.

Вођа те мале експедиције Вилијем Николс изненада устаде, отресе прашину са панталона и упути се према шатору у којем су се налазили радио-уређаји.

— Разговараћу са Тимом — рече својим друговима. — Занима ме како се они сналазе тамо, с друге стране језера.

ТРЕБА БИТИ ОПРЕЗАН

Неколико сати раније, 28. маја 1952. године, Вилијемов брат Тим у малом и на брзину направљеном чамцу прешао је са још десетицом младића на другу страну језера. Зато је

вођа експедиције и био узнемирен јер је то била прва ноћ коју је током путовања кроз прашуму проводио без млађег брата.

На малом пропланку брзо је успео да пронађе договорену таласну дужину и успостави везу са братом.

— Добро нам је, Вили! — зачуо је његов радостан глас. — Изгледа да смо на правом путу јер смо испод једне стене пронашли неку стару глинену посуду. То доказује твоју претпоставку да су овде некада живели људи. Чини ми се да је баш у овом делу језера потопљен златни град Маноа!

— И ја сам у то сигуран, Тиме! — задовољно је узвикнуо Вилијем. — Већ сутра бићемо најбогатији људи на свету. Него, где сте разапели шаторе?

— На самој обали језера.

— Каква је околина?

— Свуда влада мир. То лечи душу и одмара живце. Чини ми се као да нисмо у прашуми.

— А језеро? Да ли је дубоко?

— Још нисмо почели да га испитујемо. Ипак сам сигуран у једно: у њему живе најукусније рибе на свету... Није ми само јасно откуд оне страшне приче о језеру...

— Не размишљај о томе! — рече му Вилијем. — Одмарај се али буди и опрезан.

Везу су прекинули у 22 часа и 43 минута а цео разговор снимили на магнетофонску траку која им је тако постала нека врста дневника.

ТО ЈЕ НЕМОГУЋЕ

Непун сат касније Вилијем је поново назвао брата.

— Да ли сам те пробудио?

— Не! Седео сам испред шатора и посматрао језеро.

— Глас ти звучи некако чудно! Уморно!

— Заиста сам лоше расположен. Волео бих да спавам али не могу! Сувише сам узбуђен што смо на циљу. Очи не одвајам од светлуцаве језерске површине...

— А где су она двојица?

— Седе поред ватре и једу рибу.

— Покушај да одспаваш. Ујутро ћемо и ми доћи. Не заборави да ћемо чим се раздани бити најбогатији на свету.

— И ја у то верујем! Али, шта се то дешава?... Из језера... Хеј, па то је немогуће!... Иду... иду... Упоомооћ!... — допреше јауци. А онда глас Тима Николса утихну.

Вилијем је пробудио своје другове и испричао им шта је чуо. Захтевао је да одмах крену на другу страну језера. Али већина није хтела да пристане. Ипак, после дужег убеђивања са Вилијемом је кренуо снажан младић Херб Денсинг. Ускочили су у чамац и журно веслајући упутили се према другој страни језера. Читаву ноћ њихови су чекали да им се јаве.

Тек сутрадан преостали део експедиције прешао је на другу обалу језера. Тамо нису нашли никакве трагове, шатор, радио-уређаје, чамци и — људи, све је нестало без трага!

ПРЕСТОНИЦА ПОЗЛАЋЕНОГ ЧОВЕКА

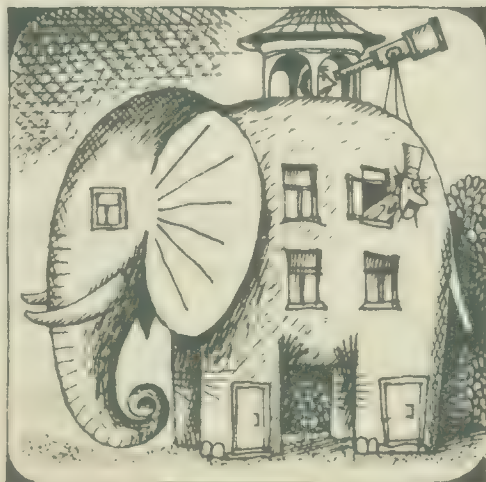
Причу о тајанственом Ђавољем језеру донели су Европљани већ са првих путовања по јужноамерич ком континенту. Оне потичу још из оног времена када су шпански пустолови почели да пљачкају градове „новог континента“ односе многе драгоцености што су тамо затекли, па чак и стражу златне плоче које су свештеници а други, већи, бацили су у језеро Титикакака које се налази на Боливијско-перуанској висоравни. После тога свештаници су се повукли у брда, а шпански освајачи који су кренули за њима никад нису успели да им уђу у траг и пронађу благо.

Машту многих похлепних људи нарочито је распламсао запис Франсиска Орлеана који се међу првим Шпанцима искрцао на јужноамерички континент. Поред многих доживљаја у свој дневник забележио је и ово:

„... Једног дана нађох се у чаробном граду Маноа, престоници „позлаћеног човека“. Ту сам видео

Са старих страница

СЛОНОВСКИ ДОМ

Чудно здање, дужно да служи као обсерваторија и концертна сала, подигао је извесни Кибри на острву Копеј у Северној Америци. Здање има облик џиновскога слона на леђима чијим стоји хладњак, у задње две ноге слона постављене су спиралне степенице што до самог поменутог хладњака воде. У читавом зданију 34 просторије које названија носе према оним деловима тела у којима се находе. Тако има одаја срца, одаја јетре и тако даље. Највећа од њих, за концерте предвиђена, има 80 стопа дужине. У хладњаку ће се находити обсерваторија. Слоновски дом саграђен је од древета и обложен спољa цинком.

(1866)

и краља, владара града чије тело бејаше премазано златном прашином и изгледаше као истесано из једног комада драгоценог жутог метала.

Читав град стајаше на стубовима усред некаквог језера. И стубови бејаху од жеженог злата а на њима позлаћене улице и палате..."

Многи су пошли да траже то језеро и град у њему. Тако је у Колумбији пронађено језеро Гуатабита које се налазило у кратеру једног угашеног вулкана. Верујући да је у њему потопљен град „позлаћеног човека", колумбијска влада дала је овлашћење једној компанији да га истражи. Ускоро је на јужној страни кратера пробијен тунел кроз који је истекла вода и језеро је исушено. Али, град на његовом дну није пронађен. Потраба за Маноом се наставила.

Тако је и експедиција Немца Хелмута Цимермана стигла до Ђавољег језера. Једини човек који је сасвим случајно остао жив и вратио се са тог путовања био је Ал Хансен. Он је испричао шта се догодило. Тек што су заноћили на обали језера, њега је пробудило неко јаукање. Одмах је истрчао из шатора и кренуо према прашуми верујући да је тамо нека животиња напала једног од његових другова. Чим је закорачио у прашуму, јаукање је престало. Помислио је да му се све то причинило па је кренуо натраг. Али, место на коме су били подигнути шатори сада је било пусто. Збуњен и преплашен, побегао је у прашуму кроз коју је лутао девет месеци, све док није стигао у једно индијанско село.

Касније је причао да је Цимерман сазнао за Ђавоље језеро од неке Индијанке о којој се бринуо пуних седам година. На самрти, старица му је открила тајну „седам чворова", чудног појаса који је носила око струка. Рекла му је да зна језеро у коме је сакривено благо и град Маноа. Цимерман је забележио сваку њену реч и ускоро је организовао експедицију која је, стигавши на тајанствено језеро, једноставно — нестала!

ПОСТОЈИ НЕКИ ЂАВО!

Још се не зна да ли се заиста златан град налази у Ђавољем језеру. До данас његово дно нико није успео да испита. Онима који су то покушали изгубио се сваки траг.

Последње путовање до његових обала организовао је Вилијем Николс. Два човека која су успела да се одатле врате донела су магнетофонску траку са последњом поруком Тима Николса.

Ова порука подстакла је неколицину јужноамеричких научника да провере истинитост прича везаних за тајну Ђавољег језера. За прву експедицију одмах су се пријавила двадесет и три добровољца. Археолог Алсид Каболт забележио је у свом дневнику оно што су тамо доживели:

„... Нико није желео први да крене на другу страну језера са које се дизала нека чудна магла. Морам признати, и мени је било хладно око срца када сам се присетио свих оних страшних прича.

Другог дана бацили смо коцку. Тако је одлучено да се на Ђавоље језеро извезу три водича и биолог Вили Коблен. Преко радија дуго смо са њима одржавали везу али ништа чудно и необично нису нам саопштили. Било је договорено да се јављају сваких десет минута.

— Водичи мирно спавају — рекао нам је биолог Коблен. — Мада је ово миран крај, ипак стражарим али све више постајем убеђен да су приче о утварама на језеру измишљене. Површина воде је мирна, не чујем никакве шумове... Јавићу се за десет минута.

Више се није јавио. Нестао је заједно са тројицом водича. Касније нисмо пронашли ни њихову опрему: шатор, чамац, радио-уређаје. А мени се све чинило да у том Ђавољем језеру ипак постоји — неки ђаво".

ЛОВЦИ НА ЉУДСКЕ ГЛАВЕ

Још неколико пута научници су покушали да реше тајну овог језера. Биолози Џек Њумен и Мигуел Дерин верују да у језеру живи нека неман која ноћу излази на обалу, гута људе и ствари.

Своју претпоставку поткрепљују и једном старом легендом. По том предању, становници златног града Маноа нису живели баш безбрижно. Свакодневно су морали да приносе жртве змају који је излазио из језера чим је ноћу била месечина и да би га умилостивили, на обали су остављали везана говеда. Када неман ни њима не би утолила своју глад, залазила би дубоко у копно, рушила куће и односила најлепше девојке. Једног дана становници прелепог града одлучили су да се преселе у прашуму и заувек напусте златне грађевине.

Многима се чини да је ближа истини претпоставка Брука Омтара. Он тврди да је на северној страни Ђавољег језера, у пудурама које се уздижу педесетак метара изнад ње, живи племе ловаца на људске главе. Научник верује да оно ноћу напада уморне и застрашене експедиције и да људе, заједно са стварима, односи у своја склоништа. Лако је претпоставити шта се тамо дешава и какву судбину доживљавају истраживачи.

И данас, Ђавоље језеро и град на његовом дну, који можда тамо и не постоји, распламсава машту истраживача. Али оно их и плаши и опомиње да добро размисле пре него што пођу у амазонске прашуме.

А. Б.

ЦРТИЦЕ ИЗ ИСТОРИЈЕ

ПОБИЈТЕ СВЕ ПИСМЕНЕ!

Побуна нахије Смедеревске против деспотизма кнеза Милоша почетком 1825. године под Милојем Ђаком изазвала је велико узбуђење на двору кнеза Милоша. Многи су сматрали да су учени људи ти који „подижу буну" и да према њима треба предузети посебне мере.

Милосав Лаповац је тада јавно предложио да се побију сви писмени људи.

— Па шта ћемо онда без писара? Како ћемо купити порезу и јављати један другом којешта? — запита га неко.

Милосав Лаповац је имао одговор:

— Порезу треба резати у рабош, а кад имам шта коме да јавим ја ћу му по момку послати јабуку и поручити му оно што имам да му јавим.

Ипак, ствари су текле неумитним током.

Према подацима из 1826. године у Шапцу је било 125 ученика на два учитеља, Јагодини (Светозареву) 96 на два учитеља, Смедереву 80, Пожаревцу 60, Ужицу 35, Карановцу (Краљеву) 30, Чачку 30, Градишту 30, Гроцкој 22, Убу 15, Палежу (Обреновцу) 15.

Шта је то значило најбоље се види када се упореди са податком да је између 25.000 бораца у Карађорђевој Србији само један знао да пише, а да су од дванаесторице саветника у Правитељствујушчем совјету (врховна цивилна власт у старој Србији) 1807. године само четворица били писмени и те тројица којекако, а само је један „...знао писати и читати боље од свих попова и калуђера и многих старешинских писара по Србији..."

БИМ И БУМ

JOE MUSIAL

ШРАФКО

НАЈБОЉА ДЕЛА ОМЛАДИНСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ У СТРИПУ

ЖИЛ ВЕРН : ГОСПОДАР СВЕТА

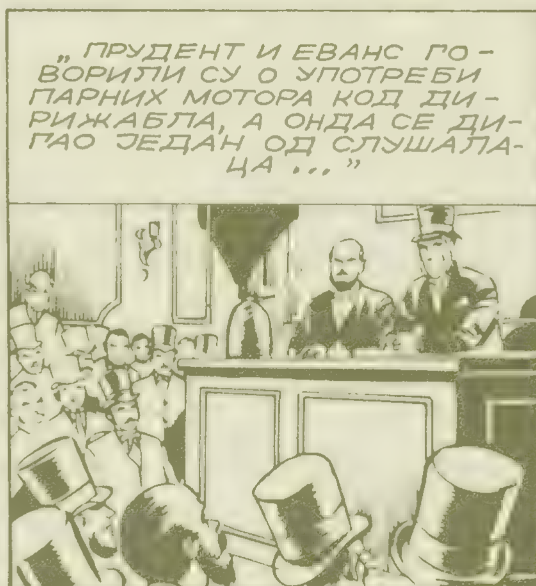

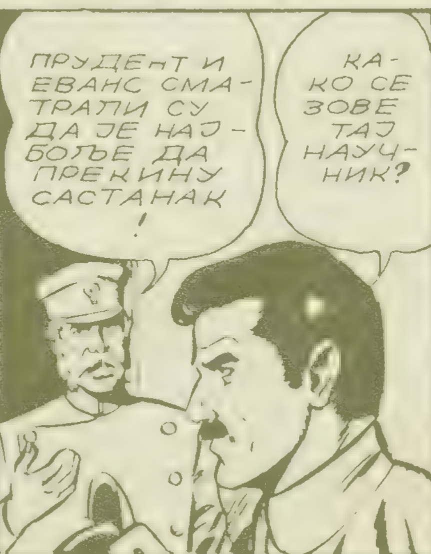

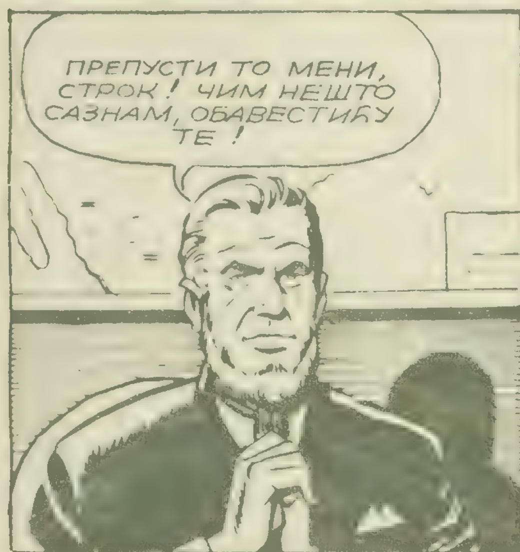

МОЖДА МИ РОБУР МОЖЕ ПОМОЋИ У ИСТРА ..!

РОБУР НИЈЕ КОД КУЋЕ! ЈУЧЕ ЈЕ НЕКУД ОТИШАО И ЈОШ СЕ НИЈЕ ВРАТИО!

И ОН ЈЕ НЕСТАО, ШЕФЕ! ОДАКЛЕ САД ДА ПОЧНЕМ ИСТРАГУ ?

ПРЕПУСТИ ТО МЕНИ, СТРОК! ЧИМ НЕШТО САЗНАМ, ОБАВЕСТИЋУ ТЕ!

НАЈВИШЕ ОД СВЕГА МРЗИМ ДА ОСТАВИМ ЗАПОЧЕТ ПОСАО!

МНОГО РАДИТЕ! ПОТРЕБАН ВАМ ЈЕ ОДМОР!

БААААААМ!
СУТРАДАН ШЕФ ЈЕ ОБАВЕСТИО СТРОКА ...

СТРАШНА ЕКСПЛОЗИЈА ДОГОДИЛА СЕ БЛИЗУ ИНДИЈСКЕ ОБАЛЕ! ЈЕДАН БРОД ЈЕ БИО У БЛИЗИНИ ...
АЗИЈА

... И СА БРОДА СУ УГЛЕДАЛИ ДВОЈИЦУ БРОДОЛОМНИКА! БИЛИ СУ ТО ПРУДЕНТ И ЕВАНС!
ШТА?

ЛЕКАРИ КАЖУ ДА СУ ИЗГУБИЛИ ПАМЋЕЊЕ, АЛИ ЈА НЕ ВЕРУЈЕМ У ТО!
НЕ БРИНИТЕ, ШЕФЕ! МЕНИ ЋЕ СВЕ РЕЋИ!

НЕ ЗАБОРАВИ ДА СУ ОНИ ЖРТВЕ, А НЕ КРИМИНАЛЦИ! НЕ МОЖЕМО ИХ НАТЕРАТИ ДА ГОВОРЕ!
АЛИ КАКО ЋЕМО ДА РЕШИМО ТАЈНУ?

ЖАО НАМ ЈЕ, ИНС-ПЕКТОРЕ, АЛИ НЕ МОЖЕМО ВАМ НИ-ШТА РЕЋИ!
ДВА НАУЧНИКА ОПОРАВЉАЈУ СЕ У БОЛНИЦИ ...

ВИДИМ ДА НЕЋЕТЕ ДА САРАЂУЈЕТЕ С НАМА, АЛИ ЈА ЋУ ИПАК САЗНАТИ ОНО ШТО ЖЕЛИМ!

НИЈЕ ТРЕ-БАЛО ТАКО ДА РАЗГО-ВАРАТЕ С ЊИМА!
СИГУРАН САМ ДА НЕШТО КРИЈУ!

НИКО МЕ НЕ МОЖЕ СПРЕЧИТИ ДА ПРИСУС-ТВУЈЕМ БУДУЋИМ ЕКС-ПЕРИМЕНТИМА ПРУДЕН-ТА И ЕВАНСА!

И ТАКО, ПОС-ЛЕ ИЗВЕСНОГ ВРЕМЕНА ...

НАШАО САМ СЕ У ГОМИЛИ ПО-СМАТРАЧА ...
ДИЖЕ СЕ!

ИЗНЕНАДА ...
КАКВА ЈЕ ТО ОГРОМНА ПТИЦА!
ГЛЕДАЈ-ТЕ!

ЛЕТИ ПРА-ВО НА БАЛОН!
ОБО-РИЋЕ ГА!

СУДАРИЛИ СУ СЕ!
ОВАКО НЕШТО НИКАД НИСАМ ВИДЕО!
НИ ЈА!

БАЛОН СЕ СРУШИО!
ЧУДОВИШТЕ СЕ ОПЕТ УСТРЕМИЛО НА ЊЕГА!

ДАЈТЕ МИ КОЊА! ЈА САМ ИЗ ПОЛИЦИЈЕ!

ПРОКЛЕТСТВО!
БУУУУМ!
ТРАААС!

СИГУРНО СУ СВИ ПОГИНУЛИ! АЛИ, НЕ ВИДИМ ЊИХОВА ТЕЛА!

УПОМОЋ!

ПОЂИТЕ СА МНОМ!
ШТА СЕ ДОГОДИЛО?

ЧЕЛИЧНА ПТИЦА ЈЕ У МОМ ДВОРИШТУ! ИЗ ЊЕ СУ ИЗИШЛИ НЕКИ ЉУДИ? МОЈА ЖЕНА И ДЕЦА СУ У КУЋИ!

ИДЕМО БРЗО ТАМО!

ЧУДОВИШТЕ ЈЕ НЕСТАЛО! АЛИ БИЛО ЈЕ ТУ, ВИДЕО САМ ГА!

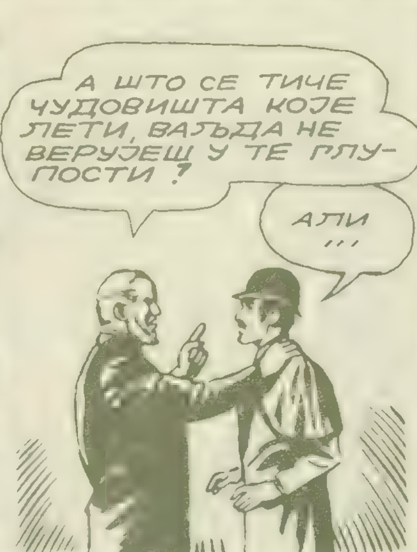

ЏЕЈН! ЏЕЈН!

НЕ БРИНИТЕ ЗА ВАШУ СУПРУГУ! СВЕ ЈЕ У РЕДУ!

ПРУДЕНТ И ЕВАНС!?

ПРЕКО СТО ЉУДИ ЈЕ ВИДЕЛО ЧУДОВИШТЕ! САМО НАМ ОНА ДВА НАУЧНИКА МОГУ ОБЈАСНИТИ ШТА ЈЕ ТО!

ЗА НАС ЈЕ СЛУЧАЈ ПРУДЕНТ И ЕВАНС ЗАКЉУЧЕН!

А ШТО СЕ ТИЧЕ ЧУДОВИШТА КОЈЕ ЛЕТИ, ВАЉДА НЕ ВЕРУЈЕШ У ТЕ ГЛУПОСТИ?
АЛИ ...

ДОСТА, СТРОК! ЗАБОРАВИ СВЕ ТО!

ЗА ТО ВРЕМЕ НА ДРУГОМ КРАЈУ АМЕРИКЕ, У АПАЛАЧКИМ ПЛАНИНАМА ...
ВУЛКАН ЈЕ ПРОРАДИО!
ГРЕЈТ ЕАРИ ГОРИ!

ЗЕМЉА ПОДРХТАВА!
БРУУУУУМ
ДУХ С ПЛАНИНЕ СЕ ВРАТИО!

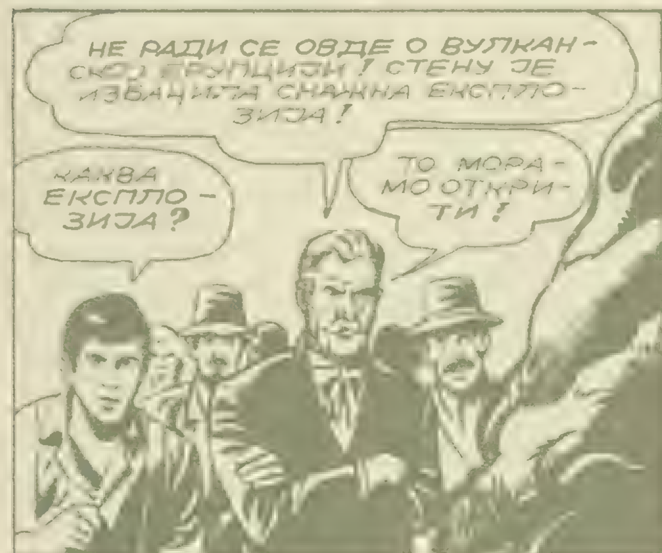

БРУУУМ

КОЛИКА СТЕНА! ИДЕ ПРАВО НА НАС!
ПРОПАЛИ СМО!

БААМ! КРЕЕЕК
ААААА!

ЗАУСТАВИЛА СЕ ИСПРЕД НАШЕ КУ-ЋЕ!

Сутрадан, када је земља престала да подрхтава ...

НЕ РАДИ СЕ ОВДЕ О ВУЛКАН-СКОЈ ЕРУПЦИЈИ! СТЕНУ ЈЕ ИЗБАЦИЛА СНАЖНА ЕКСПЛО-ЗИЈА!
КАКВА ЕКСПЛО-ЗИЈА?
ТО МОРА-МО ОТКРИ-ТИ!

ЗАТРАЖИО САМ ПО-МОЋ ИЗ ВАШИНГТО-НА!

ИМАМ НЕШТО ЗА ТЕБЕ, СТРОК! ОВО ЋЕ ТИ ПОМО-ЋИ ДА ЗАБОРАВИШ ОНО ЧУДОВИШТЕ!

ПОЋИ ЋЕШ У ПЛЕЗЕНТ ГАР-ДЕН, МАЛО МЕСТО У АПАЛАЧКИМ ПЛА-НИНАМА! ОВДЕ ЋЕШ ПРОЧИТАТИ О ЧЕМУ СЕ РАДИ!
АЛИ ...

БЕЗ ПРИГОВОРА, СТРОК! ТО ЈЕ НА-РЕЂЕЊЕ!

УОСТАЛОМ И ОВАЈ СЛУЧАЈ ЈЕ ВЕОМА ТАЈАНСТВЕН!
ВИ ОВО НАЗИВА-ТЕ ТАЈ-НОМ!

„ТАКО САМ И ПРОТИВ СВОЈЕ ВОЉЕ КРЕНУО НА ПУТ ...
СТИГАО САМ?

ПЛЕЗЕНТ ГАРДЕН! ПОЛА ЧАСА ОДМОРА!

ДОБРОДОШЛИ, ИНСПЕКТОРЕ! ЈА САМ ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ, ЕЛИАС СМИТ!
МИСЛИО САМ ДА СТЕ ЗАТРПАНИ ЛАВОМ!

НЕ РАДИ СЕ О ВУЛКАНСКОЈ ЕРУПЦИЈИ ИНСПЕКТОРЕ!

НАШИМ КРАЈЕМ КРУЖИ ОГРОМНА ПТИЦА, ЗОВЕМО ЈЕ ЧУДОВИШТЕ СА ГРЕЈТ ЕАРИЈА!
ШТА?

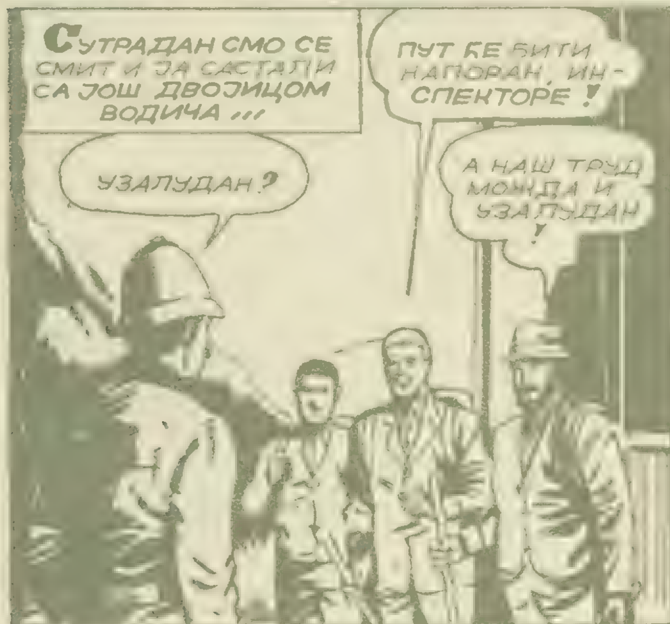

РАНО У ЗОРУ ПОКУШАЋЕМО ДА ОСВОЈИМО ВРХ ГРЕЈТ ЕАРИ!

ТО НЕЋЕ БИТИ ТАКО ЛАКО, АЛИ УЗ ПОМОЋ ВОДИЧА МОЖДА ЋЕТЕ И УСПЕТИ!

ЧИМ САМ НАПУСТИО КУЋУ ЕЛИАСА СМИТА
КБРУУУУУМ

ДУХ СА ПЛАНИНЕ СЕ ВРАТИО!

ЕНО ПТИЦЕ!
ДОЛАЗИ ЧУДОВИШТЕ!

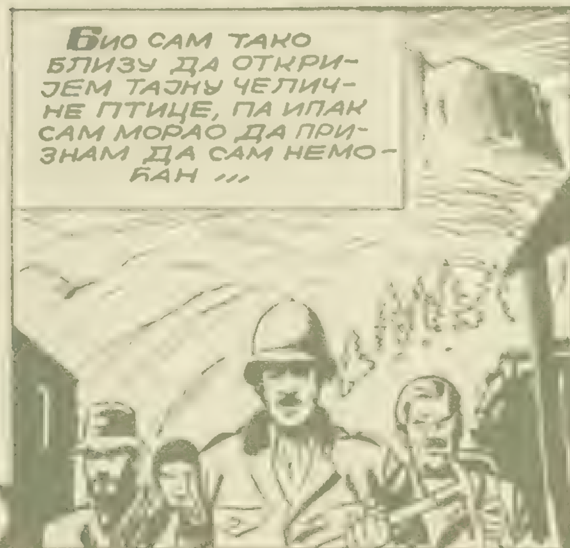

СУТРАДАН СМО СЕ СМИТ И ЈА САСТАЛИ СА ЈОШ ДВОЈИЦОМ ВОДИЧА ...
ПУТ ЋЕ БИТИ НАПОРАН, ИНСПЕКТОРЕ!
УЗАЛУДАН?
А НАШ ТРУД МОЖДА И УЗАЛУДАН!

НИКО ЈОШ НИЈЕ УСПЕО ДА ОСВОЈИ ВРХ ГРЕЈТ ЕАРИ!
УЧИНИЋЕМО ШТО МОЖЕМО!

ЈОШ НА ПОЧЕТКУ СХВАТИО САМ ДА ЈЕ ВОДИЧ БИО У ПРАВУ!

ЗАР НЕ ПОСТОЈИ НЕКИ ДРУГИ ПУТ?
НЕ! А ДАЉЕ НЕ МОЖЕМО!

ЈА НИСАМ МОГАО С ТИМ ДА СЕ ПОМИРИМ ...
ВРАЋАМО СЕ, СТРОК!

БИО САМ ТАКО БЛИЗУ ДА ОТКРИЈЕМ ТАЈНУ ЧЕЛИЧНЕ ПТИЦЕ, ПА ИПАК САМ МОРАО ДА ПРИЗНАМ ДА САМ НЕМОЋАН ...

А ЈА ЗА НЕУСПЕХЕ НИСАМ ЗНАО!
НАЈЗАД СТЕ СЕ ВРАТИЛИ!
ТРАС

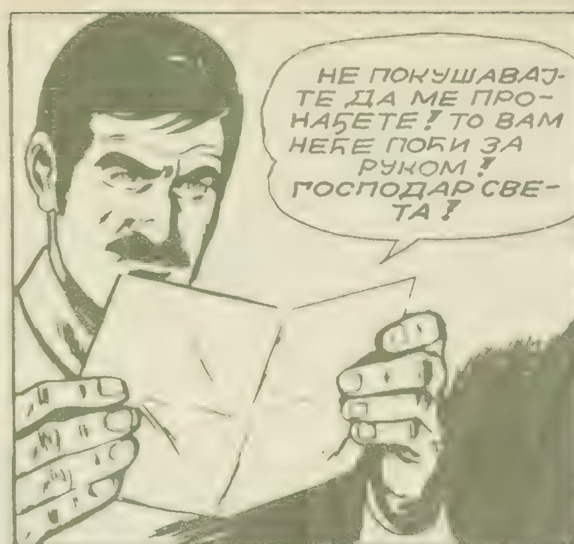

ТАКО САМ СЕ БОЈАЛА ЗА ВАС!
НИСАМ СЕ ВРАТИО ЗАТО ШТО САМ ТО ЖЕЛЕО!

Одмах сам отишао у полицију да убедим шефа да тајанствена птица није плод нечије маште и на моје огромно запрепашћење ...

ЈОШ ЈЕ ТУ! ОНАЈ ДЕСНО!
А ОНАЈ С КАПОМ ПРАТИО МЕ ЈЕ ОД ПОЛИЦИЈЕ!

ДА ВИДИМ ШТА ПИШЕ ОВДЕ!
ОНИ ВАС УХОДЕ!

НЕ ПОКУШАВАЈТЕ ДА МЕ ПРОНАЂЕТЕ! ТО ВАМ НЕЋЕ ПОЋИ ЗА РУКОМ! ГОСПОДАР СВЕТА!

НАТЕРАЋУ ИХ ДА МИ КАЖУ КО ИХ ШАЉЕ!
НЕ ИДИТЕ, МОЛИМ ВАС!

НЕ ДОЗВОЉАВАМ ДА СЕ НЕКО СА МНОМ ОВАКО ПОИГРАВА!
ХЕЈ! НЕМА ИХ ВИШЕ!

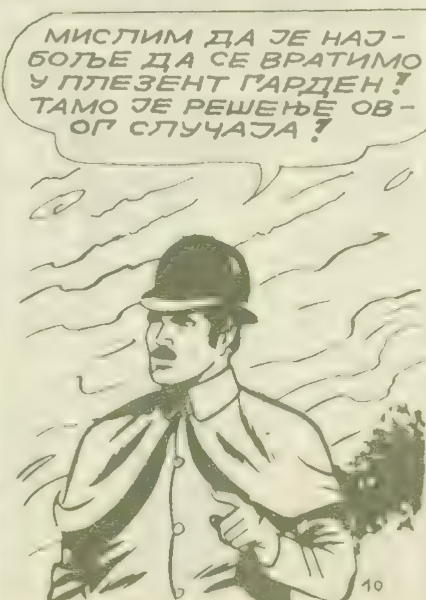

„Потрчао сам што сам брже могао...”

КАО ДА СУ ПРОПАЛИ У ЗЕМЉУ!

ОБАВЕСТИЋУ ОДМАХ ШЕФА О ОВОМЕ!
ЈА ВАМ САВЕТУЈЕМ ДА СЕ ДРЖИТЕ ПОДАЉЕ ОД ОВОГ СЛУЧАЈА!

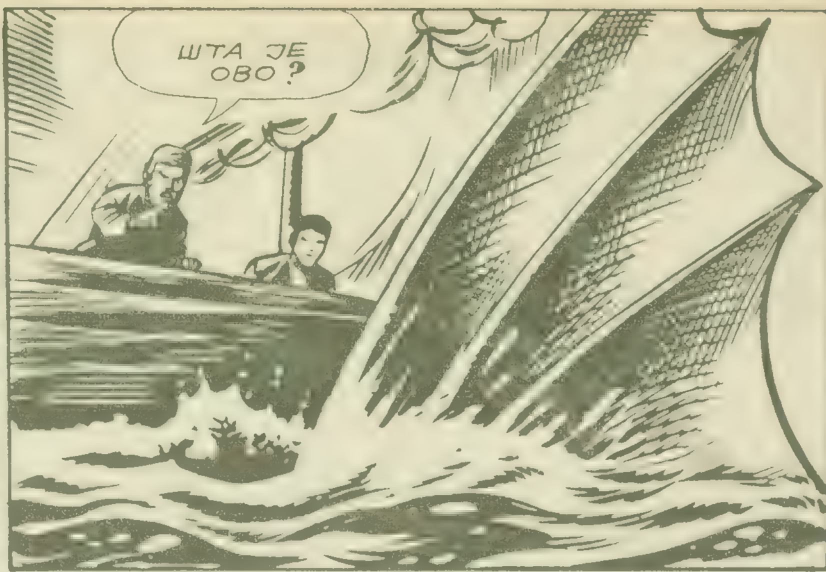

УПУТИЋЕМО МУ ПОЗИВ НА САРАДЊУ ПРЕКО СВИХ НОВИНА У ЗЕМЉИ И ИНОСТРАНСТВУ!

Неколико дана касније...
НИ ГЛАСА ОДЊЕГА, СТРОК! ЗАИСТА ГА НЕ РАЗУМЕМ! ЗАШТО НЕ ПОНУДИ СВОЈ ЧУДОТВОРНИ ИЗУМ ЧОВЕЧАНСТВУ?

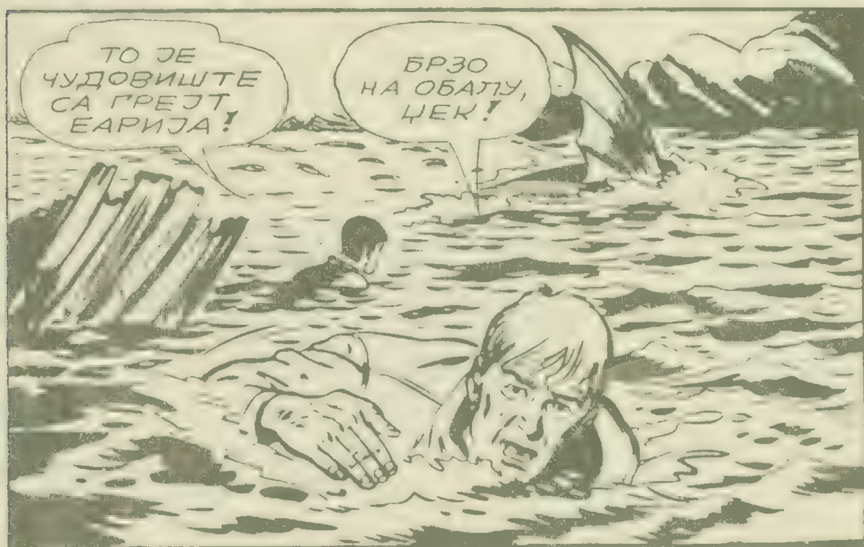

МИСЛИМ ДА ЈЕ НАЈБОЉЕ ДА СЕ ВРАТИМО У ПЛЕЗЕНТ ГАРДЕН! ТАМО ЈЕ РЕШЕЊЕ ОВОГ СЛУЧАЈА!

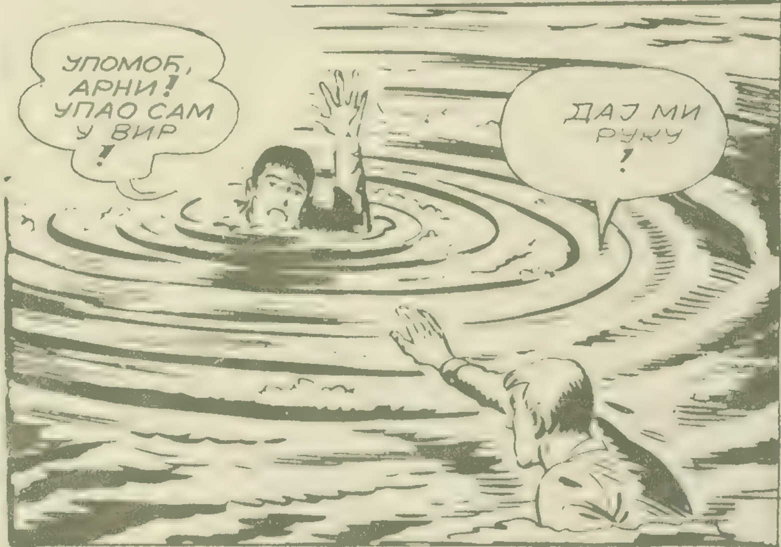

КО ЗНА? ЗА ПОСЛЕДЊИХ НЕКОЛИКО ДАНА, НИКО НИЈЕ ВИДЕО ТАЈАНСТВЕНУ ЛЕТЕЛИЦУ!

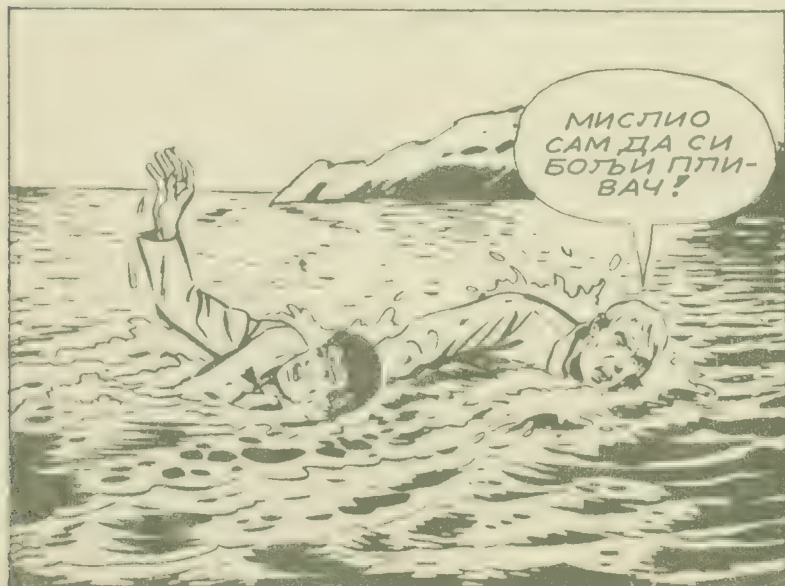

ЗА ТО ВРЕМЕ НА ЈЕЗЕРУ ИРИ ...
ПОГЛЕДАЈ, АРНИ, КАКО СЕ ОДЈЕДНОМ УЗБУРКАЛА ВОДА!

ШТА ЈЕ ОВО?

АААХ!
ТРАС
БУУУМ

ТО ЈЕ ЧУДОВИШТЕ СА ГРЕЈТ ЕАРИЈА!
БРЗО НА ОБАЛУ, ЏЕК!

УПОМОЋ, АРНИ! УПАО САМ У ВИР!
ДАЈ МИ РУКУ!

МИСЛИО САМ ДА СИ БОЉИ ПЛИВАЧ!

МОРАМО ДА ОБАВЕСТИМО ВАШИНГТОН О ОВОМЕ!

МОЈ ПРТЉАГ ЈЕ ВЕЋ СПРЕМАН! СУТРА КРЕЋЕМ ЗА ПЛЕЗЕНТ ГАРДЕН!
ТРЕНУТАК, СТРОК! НЕКО КУЦА!

ИМАТЕ ПИСМО ИЗ ТОЛЕДА, ИЗ ДРЖАВЕ ОХАЈО!
ПИСМО?

ШТА? ТА СЛОВА ...

ТИМ ИСТИМ СЛОВИМА БИЛО ЈЕ ИСПИСАНО ПИСМО УПУЋЕНО МЕНИ!

ПОТПИСАНО ЈЕ СА ГОСПОДАР СВЕТА!

КО ЛИ СЕ КРИЈЕ ИЗА ТОГ ПОТПИСА?

ЈЕДИНО ЗНАМО ГДЕ ГА САД МОЖЕМО НАЋИ! ПИСМО ЈЕ СТИГЛО ИЗ ТОЛЕДА А УПРАВО СМО ОБАВЕШТЕНИ ДА ЈЕ ЧУДОВИШТЕ ПОСЛЕДЊИ ПУТ ВИЂЕНО У ЈЕЗЕРУ ИРИ БЛИЗУ ТОЛЕДА!

СРЕЋНО, СТРОК!

„Што сам био ближе Толеду и моје нестрпљење је све више расло, хоћу ли најзад видети тог Господара света?"

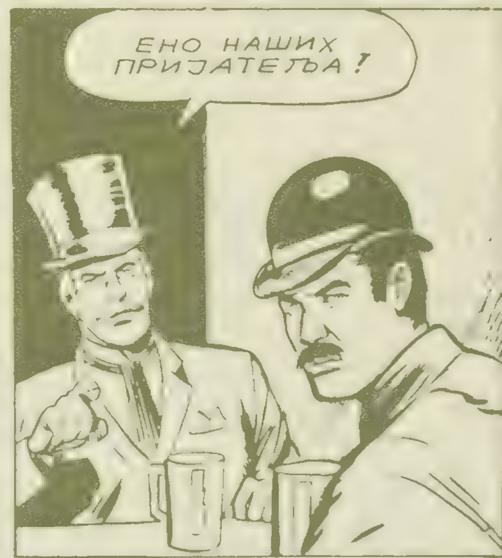

ТОЛЕДО

ВИ СТЕ ИНСПЕКТОР СТРОК? ЈА САМ КОМЕСАР ВЕЛС! ИМАМ ДОБРЕ ВЕСТИ ЗА ВАС!

МЛАДИЋИ КОЈИ СУ ВИДЕЛИ НЕОБИЧНО ВОЗИЛО ОДВЕШЋЕ НАС ТАМО ОВЕ НОЋИ!
СЈАЈНО!

НАЋИ ЋЕМО СЕ С ЊИМА У ОВОЈ КРЧМИ!
ТАКО САМ НЕСТРПЉИВ!
КОД НЕПТУНА

ЗА МЕНЕ ЈЕ ОВАЈ СЛУЧАЈ ПОСТАО ПИТАЊЕ ЧАСТИ!

ЕНО НАШИХ ПРИЈАТЕЉА!

ЏЕК, АРНИ, ОВО ЈЕ ИНСПЕКТОР СТРОК!
КОМЕСАРЕ...

ЖЕЛИМО ДА ВАМ КАЖЕМО ДА СМО СВЕ ОНО ИЗМИСЛИЛИ! НИШТА МИ НИСМО ВИДЕЛИ!
ШТА?

ЗАИСТА НАМ ЈЕ ЖАО ШТО СМО ВАС УЗНЕМИРИЛИ!

ЗАДРЖИТЕ ИХ!
ПОТПУНО САМ ПОМЕТЕН!

НЕ ПОДНОСИМ ТАЈАНСТВЕНОСТ! ПОЋИ ЋУ ЗА ЊИМА!

ЧЕКАЈТЕ!
КОД НЕПТУНА

ЕНО ИХ!

ШТА?

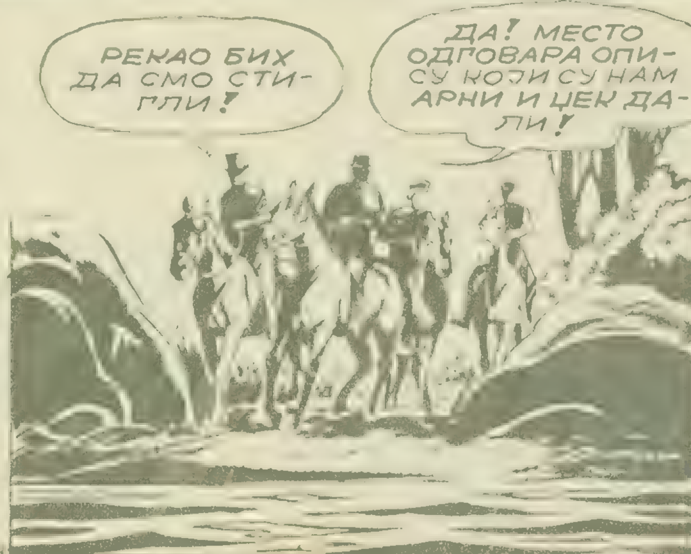

ГОВОРЕ С ЈЕДНИМ ОД ОНЕ ДВОЈИЦЕ ШТО СУ МИ ПРЕДАЛИ ПИСМО ОД ГОСПОДАРА СВЕТА!

ЋУТИ, САМО КАД СЕ СВЕ ДОБРО СВРШИЛО!

ВАРАШ СЕ, ПРИЈАТЕЉУ! КО ЗНА КАКВА ВАС СУДБИНА ЧЕКА!

ПРАТИЛИ СТЕ НАС!
РЕЦИТЕ МИ ГДЕ СТЕ ВИДЕЛИ ЧУДОВИШТЕ И БИЋЕТЕ ПОД НАШОМ ЗАШТИТОМ ДОК НЕ РЕШИМО СЛУЧАЈ!

„ПРИХВАТИЛИ СУ ПОГОДБУ И УБРЗО СМО СЕ ВЕЛС И ЈА СА ЈОШ ДВОЈИЦОМ ДЕТЕКТИВА НАШЛИ НА ЈЕЗЕРУ ...

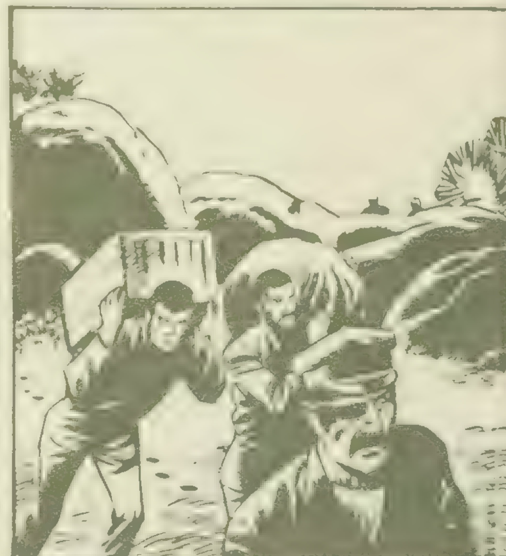

РЕКАО БИХ ДА СМО СТИГЛИ!
ДА! МЕСТО ОДГОВАРА ОПИСУ КОЈИ СУ НАМ АРНИ И ЦЕК ДАЛИ!

ГЛЕДАЈТЕ!

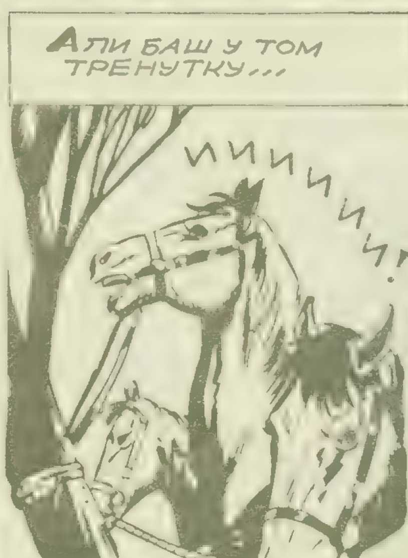

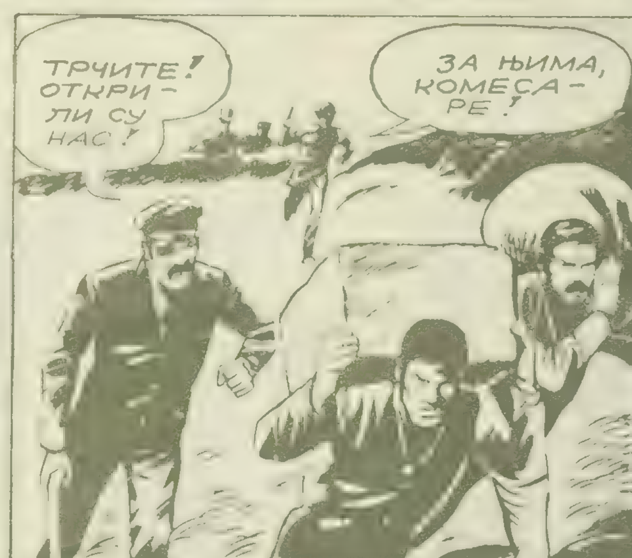

ПРИСТАЛИ СУ!
ШТА ЛИ ТО НАМЕРАВА- ЈУ!

ПОЖУРИТЕ МОМЦИ!

САД ИЛ' НИКАД, КОМЕСАРЕ!

АЛИ БАШ У ТОМ ТРЕНУТКУ...
ИИИИИИИ!

ТРЧИТЕ! ОТКРИ- ЛИ СУ НАС!
ЗА ЊИМА, КОМЕСА- РЕ!

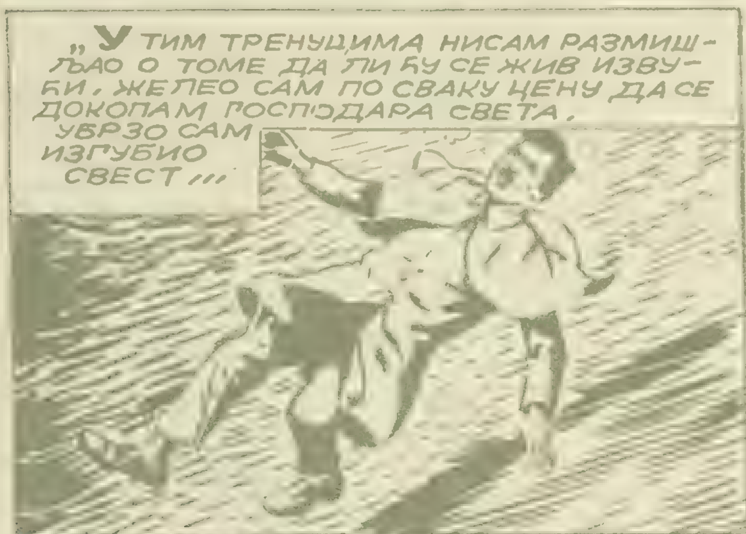

УКРЦАВАЈТЕ СЕ! ЈА ВАС ШТИ- ТИМ!
БАНГ!

РАНИЛИ СУ МЕ!
ИНСПЕКТОРЕ, ВРАТИТЕ СЕ!

СТРОК, НЕ БУДИТЕ ЛУДИ!

СТРОООК!

„БИЛО ЈЕ ТО ПОСЛЕДЊЕ ШТО САМ ЧУО ...”

„У ТИМ ТРЕНУЦИМА НИСАМ РАЗМИШЉАО О ТОМЕ ДА ЛИ ЋУ СЕ ЖИВ ИЗВУЋИ. ЖЕЛЕО САМ ПО СВАКУ ЦЕНУ ДА СЕ ДОКОПАМ ГОСПОДАРА СВЕТА.
УВРЗО САМ ИЗГУБИО СВЕСТ ...

„ПРОБУДИО МЕ ЈЕ ЗРАЧАК СВЕТЛОСТИ ...”
АААЈ, ОООХ!

СВЕ МЕ БОЛИ! АЛИ ... ЖИВ САМ!

... И НАЛАЗИМ СЕ НА НЕОБИЧНОМ ВОЗИЛУ! ОНИ СУ МИ СПАСЛИ ЖИВОТ!

ШТА НАМЕРАВАЈУ ДА УЧИНЕ СА МНОМ?

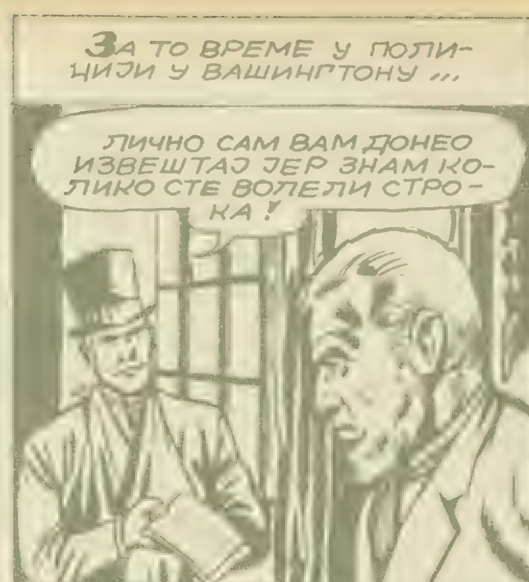

НИСУ МЕ ЗАКЉУЧАЛИ! ПРОШЕТАЋУ МАЛО!

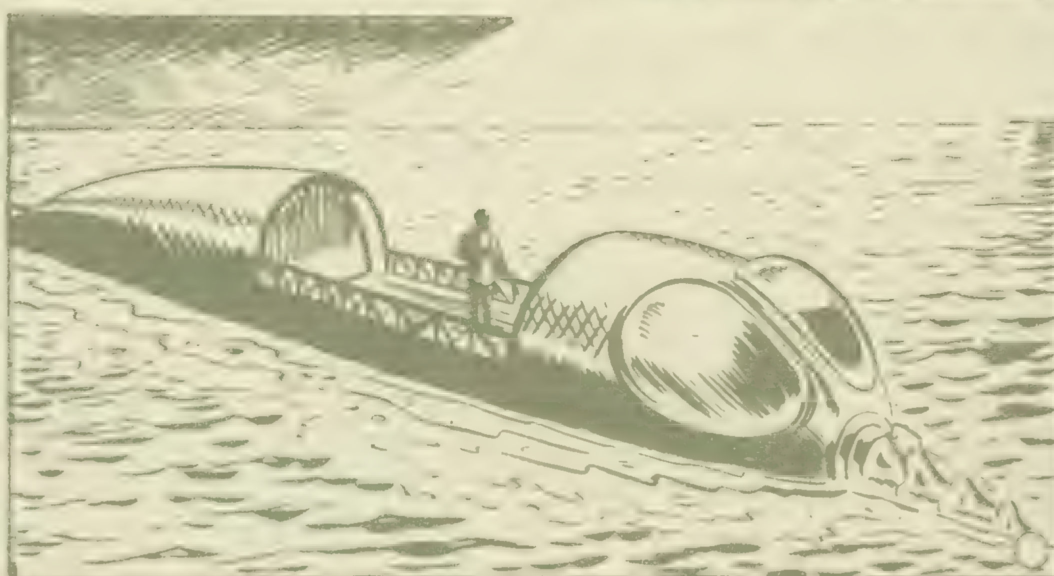

ГДЕ ЈЕ КАПЕТАН? ЖЕЛИМ ДА ГА ВИДИМ!

ЧУЈЕТЕ ЛИ МЕ ? ГДЕ ЈЕ КАПЕ-ТАН ?

ОЧИГЛЕДНО МУ ЈЕ НАРЕЂЕНО ДА ЋУТИ !

ЗА ТО ВРЕМЕ У ПОЛИ-ЦИЈИ У ВАШИНГТОНУ ...
ЛИЧНО САМ ВАМ ДОНЕО ИЗВЕШТАЈ ЈЕР ЗНАМ КО-ЛИКО СТЕ ВОЛЕЛИ СТРО-КА !

СТРОК ЈЕ БИО МОЈ НАЈБО-ЉИ ДЕТЕКТИВ И НЕЋУ СЕ СМИРИТИ ДОК НЕ УХВАТИМ ГОСПОДАРА СВЕТА ! НА-РЕДИЋУ СВИМ РАТНИМ БРОДО-ВИМА НА ЈЕЗЕ-РУ ИЛИ ДА УНИ-ШТЕ ТАЈАНСТВЕ-НО ВОЗИЛО !

КАД НЕЋЕ ДА МЕ ОДВЕДУ ГОС-ПОДАРУ СВЕТА, САМ ЋУ ГА НАЋИ !

КОМАНДНА КАБИНА

КОМАНДНА КАБИНА
ЈЕ ЛИ КАПЕТАН УНУТРА ?

И ОН ЋУТИ !

КАКО СЕ КРЕЋЕ ОВО ВОЗИЛО ? НЕ ЧУ-ЈЕ СЕ НИКАКВО БРУ-ЈАЊЕ !

ГЛЕ ! ОНИ МИСЛЕ НА МЕНЕ ! ДОНЕЛИ СУ МИ ДА ЈЕДЕМ !

ВЕЛС И ЊЕГОВИ ЉУДИ СИГУРНО МИСЛЕ ДА САМ МРТАВ! ВЕРОВАТНО СУ ВЕЋ ОБАВЕСТИЛИ ВОРДА О СВЕМУ!

НАРЕЂЕЊЕ СВИМ РАТНИМ БРОДОВИМА! УНИШТИТЕ ТАЈАНСТВЕНО ВОЗИЛО!

ПАЖЊА! ЧУДОВИШТЕ ЈЕ ИЗРОНИЛО!

РАТНИ БРОДОВИ!

ДА ВИДИМ ШТА ЋЕ САДА УЧИНИТИ ГОСПОДАР СВЕТА!

А, ТУ СТЕ! НАЈЗАД СМО СЕ СРЕЛИ!

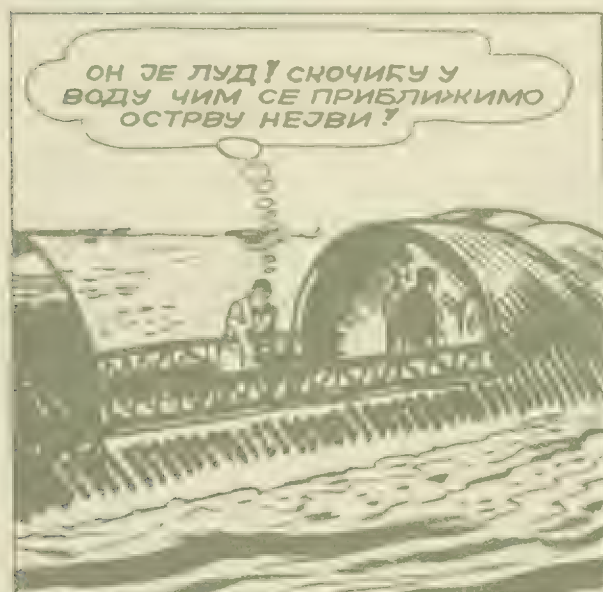
ПАЛИ!
БУУМ

РААААС
СКРЕНИ УЛЕВО ЗА ДВАДЕСЕТ СТЕПЕНИ!

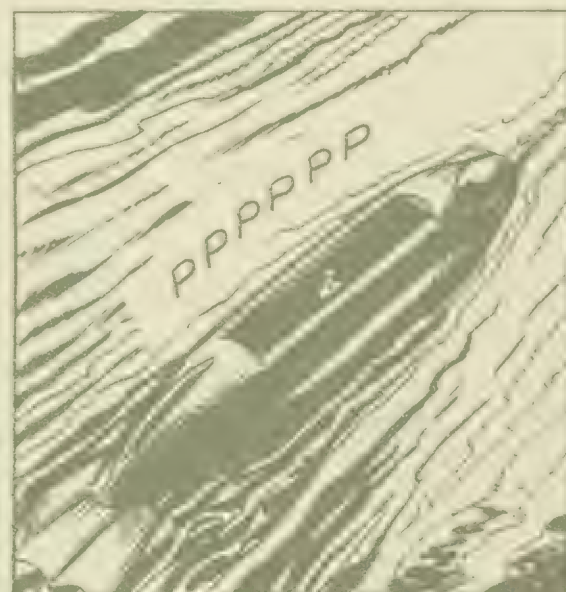
ЗАШТО НЕ ЗАРОНИМО?
ЈЕР ДУБИНА НИЈЕ ДОВОЉНО ВЕЛИКА! ВОЗИ ПУНОМ БРЗИНОМ НАПРЕД!

ШТА? ПА ОНО СУ!!!

НИЈАГАРИНИ ВОДОПАДИ!

ОН ЈЕ ЛУД! СКОЧИЋУ У ВОДУ ЧИМ СЕ ПРИБЛИЖИМО ОСТРВУ НЕЈВИ!

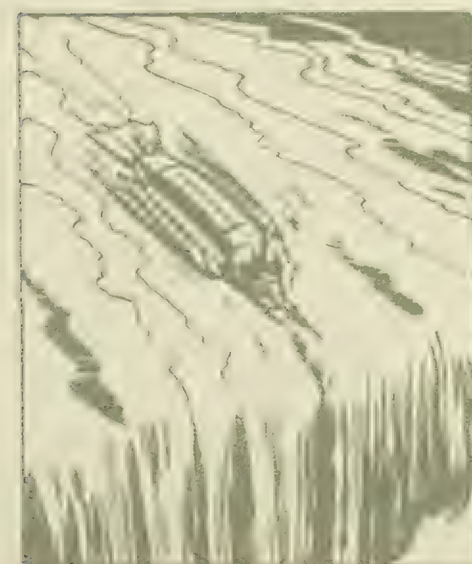

ЗАТВОРИ КРОВ, БЕНЕ!

РРРРРР

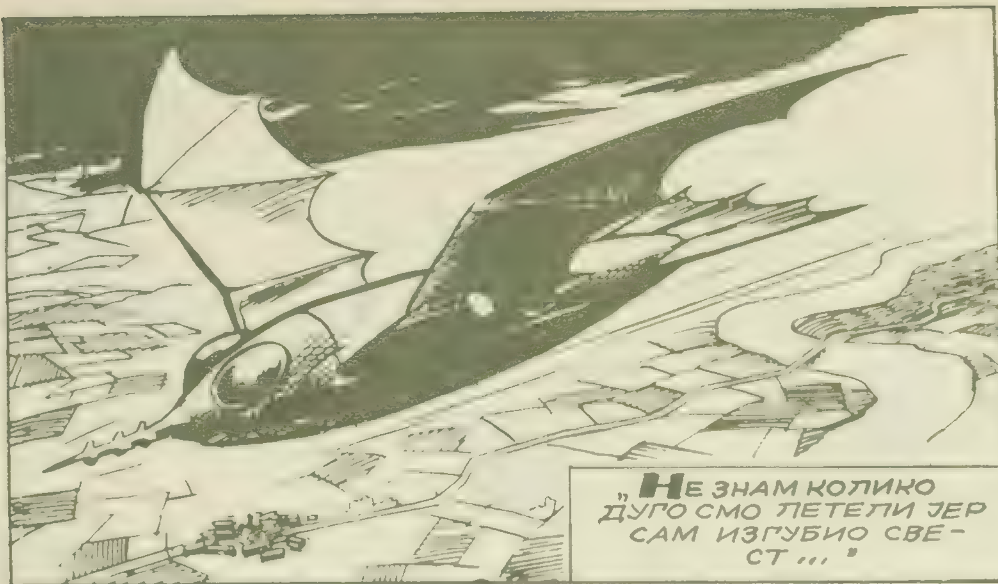

РрРрРРР

ПРОКЛЕТСТВО! ВИ СТЕ СВИ ЛУДИ!

ДУУМ
ОХ!

УУУУУ
ФФФ

„НЕ ЗНАМ КОЛИКО ДУГО СМО ЛЕТЕЛИ ЈЕР САМ ИЗГУБИО СВЕСТ ...“

„А КАДА САМ СЕ ОСВЕСТИО ...“
НИШТА СЕ НЕ ЧУЈЕ! ПА МИ СТОЈИМО!

НАЛАЗИМ СЕ СИГУРНО У СКЛОНИШТУ ГОСПОДАРА СВЕТА!

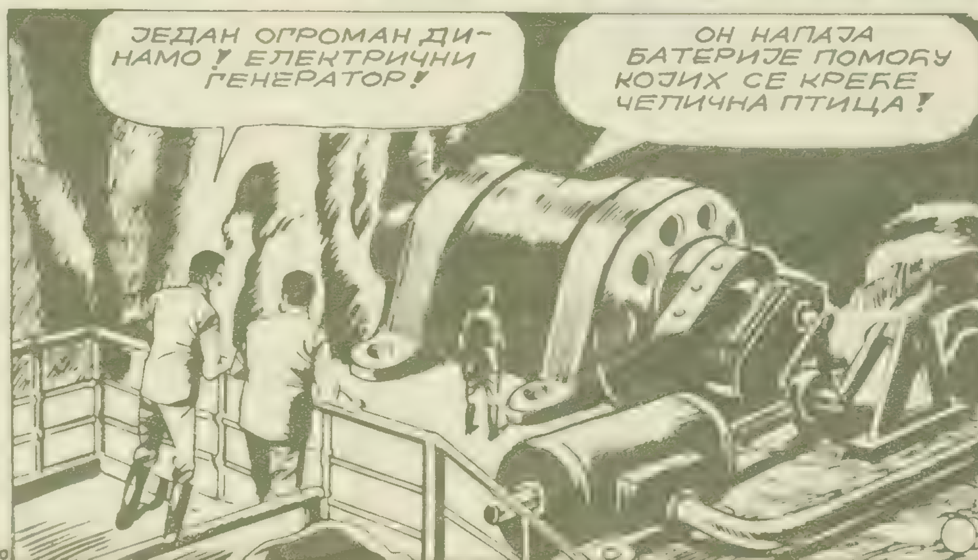

ОВО ЈЕ ВРХ ГРЕЈТ ЕАРИ!

ТАЧНО, ИНСПЕКТОРЕ СТРОК! ДОПАДА МИ СЕ ОВО МЕСТО ПРЕ СВЕГА ЗБОГ ВАЗДУШНИХ СТРУЈА КОЈЕ СПРЕЧАВАЈУ ВАЗДУШНЕ ЛАЂЕ ДА НАМ СЕ ПРИБЛИЖЕ!

ЈА САМ РОБУР!
РОБУР! НАУЧНИК КОЈИ ЈЕ НЕСТАО С ПРУДЕНТОМ И ЕВАНСОМ!

ПОЂИТЕ СА МНОМ! СВЕ ЋУ ВАМ ОБЈАСНИТИ!

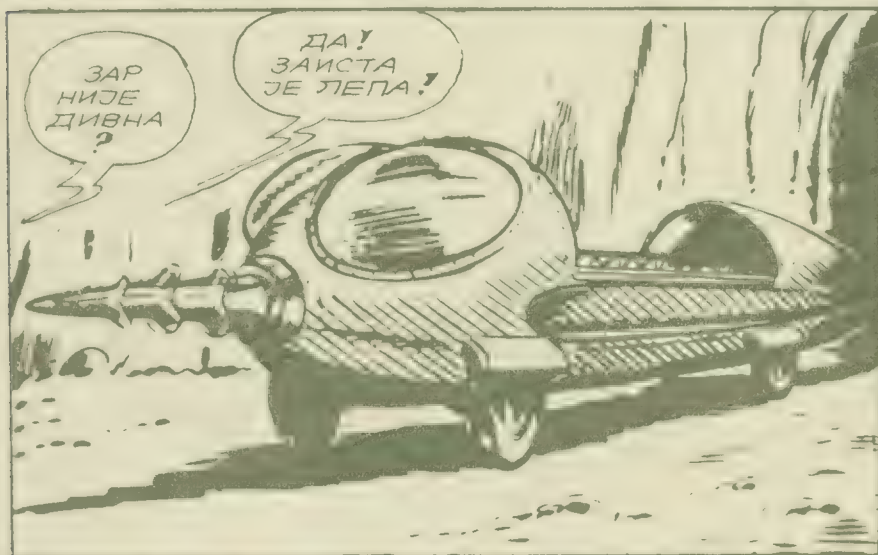

ОВО ЈЕ УЗРОК СНАЖНИХ ПОТРЕСА ГРЕЈТ ЕАРИЈА!
ПА ТО ЈЕ ...

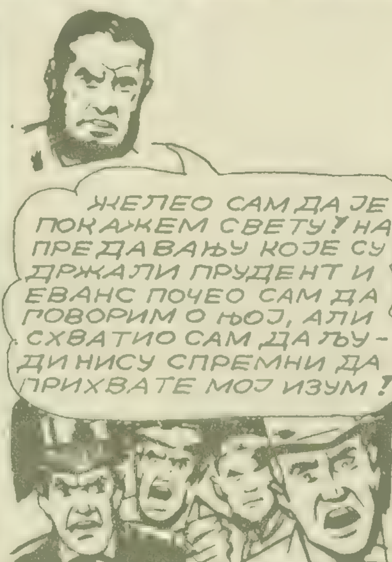

ЈЕДАН ОГРОМАН ДИНАМО! ЕЛЕКТРИЧНИ ГЕНЕРАТОР!
ОН НАПАЈА БАТЕРИЈЕ ПОМОЋУ КОЈИХ СЕ КРЕЋЕ ЧЕЛИЧНА ПТИЦА!

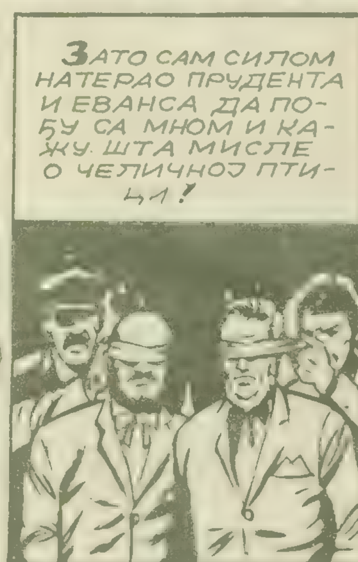

А ОВО СУ РЕФЛЕКТОРИ КОЈИ ОБАСЈАВАЈУ УНУТРАШЊОСТ ГРЕЈТ ЕАРИЈА И ОМОГУЋАВАЈУ НАМ БЕЗБЕДНО УЗЛЕТАЊЕ!

А САД МИ РЕЦИТЕ КАКВЕ ВЕЗЕ ИМАЈУ ПРУДЕНТ И ЕВАНС СА ОВИМ! ЈЕСУ ЛИ ОНИ КОНСТРУКТОРИ?

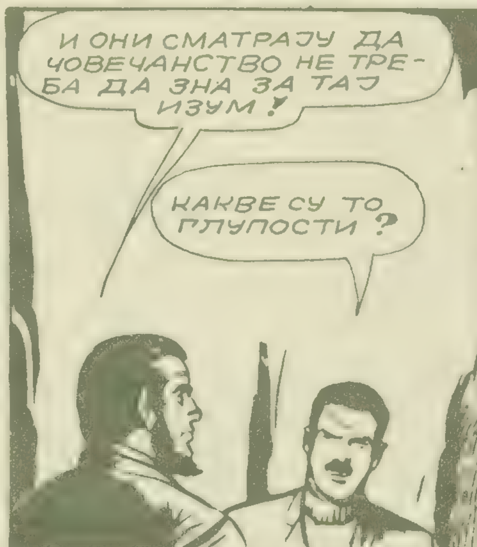

ОНИ КОНСТРУКТОРИ?
ЈА САМ СТВОРИО ЧЕЛИЧНУ ПТИЦУ!

ЗАР НИЈЕ ДИВНА?
ДА! ЗАИСТА ЈЕ ЛЕПА!

ЖЕЛЕО САМ ДА ЈЕ ПОКАЖЕМ СВЕТУ! НА ПРЕДАВАЊУ КОЈЕ СУ ДРЖАЛИ ПРУДЕНТ И ЕВАНС ПОЧЕО САМ ДА ГОВОРИМ О ЊОЈ, АЛИ СХВАТИО САМ ДА ЉУДИ НИСУ СПРЕМНИ ДА ПРИХВАТЕ МОЈ ИЗУМ!

ЗАТО САМ СИЛОМ НАТЕРАО ПРУДЕНТА И ЕВАНСА ДА ПОЂУ СА МНОМ И КАЖУ ШТА МИСЛЕ О ЧЕЛИЧНОЈ ПТИЦИ!

ЗНАТЕ ЛИ ШТА СУ УРАДИЛИ? ДИГЛИ СУ У ВАЗДУХ МОЈУ ПТИЦУ! ЈЕДВА САМ ИЗВУКАО ЖИВУ ГЛАВУ!
ЕКСПЛОЗИВ

И ОНИ СМАТРАЈУ ДА ЧОВЕЧАНСТВО НЕ ТРЕБА ДА ЗНА ЗА ТАЈ ИЗУМ!
КАКВЕ СУ ТО ГЛУПОСТИ?

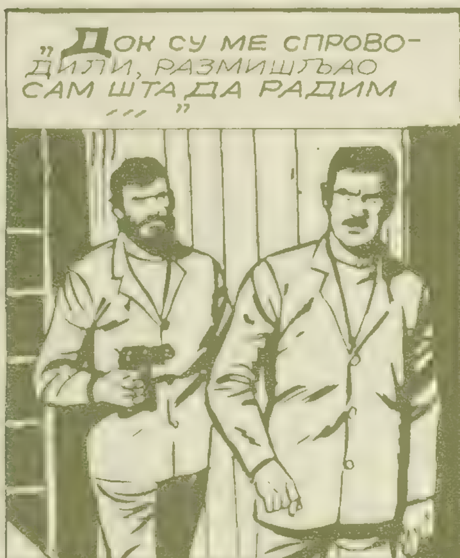

ШТА МИСЛИТЕ ШТА БИ СЕ ДОГОДИЛО КАДА БИ СТО ОВАКВИХ ПТИЦА БИЛО НАТОВАРЕНО БОМБАМА? ЉУДИ БИ УНИШТИЛИ ЈЕДНИ ДРУГЕ?
АЛИ ВИ НЕ МОЖЕТЕ ДА УПРАВЉАТЕ ТОКОМ ИСТОРИЈЕ!

А У ОВОМ СЛУЧАЈУ МОГУ! ЈА ЋУ БИТИ ГОСПОДАР СВЕТА А НЕ НЕКА ЗЕМЉА КОЈА ЖУДИ ЗА ПРЕВЛАШЋУ!

ЖАО МИ ЈЕ ШТО ЋУ МОРАТИ ДА ВАС УБИЈЕМ, АЛИ ТО ЈЕ ЗА ДОБРО ЧОВЕЧАНСТВА!

ПОПНИТЕ СЕ, ИНСПЕКТОРЕ!

СВЕ ЈЕ СПРЕМНО ЗА УЗЛЕТАЊЕ!
УПРАВИТЕ ПТИЦУ НА МОРУ!
ЗАТВОРИТЕ СТРОКА!

„Док су ме спроводили, размишљао сам шта да радим ...”

„Очекивао сам да ће узлетање бити нагло...”
ФФУУУУУ

„... и искористио тај тренутак ...”
АХ!

ЛЕТИМО НАД МОРЕМ! СПРЕМИТЕ СЕ ДА ЗАРОНИМО!

„Морао сам да употребим силу да бих спасао свој живот ...”

„Знао сам где могу наћи Робура ...”
КОМАНДНА КАБИНА

РУКЕ УВИС РОБУРЕ!

УУХ!

ПОКАЗАЋУ ЈА ТЕБИ!
ОХ!

ДО ЂАВОЛА ПРЕСТАНИТЕ!

ТРААС

МОРАМО ДА ЗАРОНИМО ДОК НАС ГРОМ НИЈЕ ПОГОДИО!

У ТОМ ТРЕНУТКУ ...
БАНГ

АААХ! РАНИЛИ СУ МЕ!

ПЉУУУС

ПРЕСТАНИТЕ ДА СЕ БИЈЕТЕ! ФРЕНК!
ТРАС

ЕВО ТИ!
НЕ!

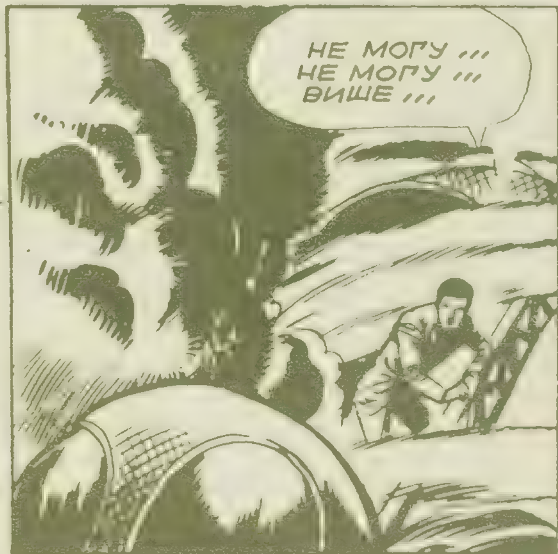
„Ни сам не знам како сам му умакао ...”
ЦАНГ

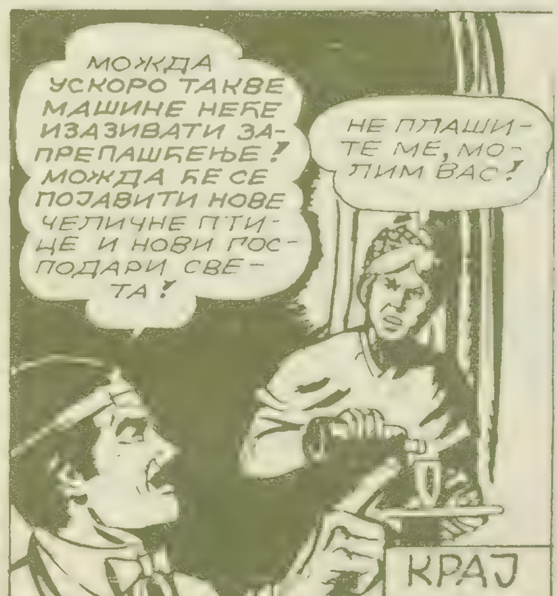

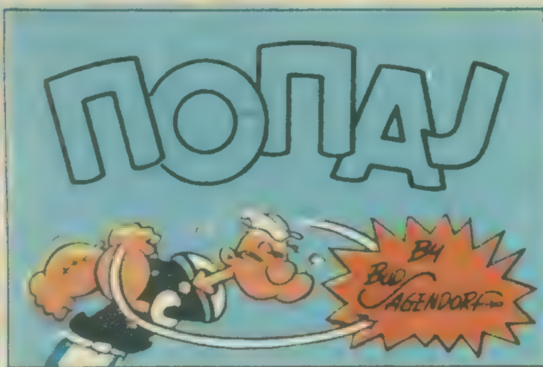

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: РИП КИРБИ

ПОПАЈ
BY BUD SAGENDORF

ИМАМ НЕКО ПРЕДОСЕЋА-ЊЕ ДА ЋУ ДОБИТИ ГОСТА!
ТО НИСАМ ЈА... ЈА САМ ВЕЋ ТУ!
И ЈА!

АВК!
ЛУКА НА ВИДИ-КУ!
АВК!

НЕКО ГРЕБЕ И ЧУКА НА МОЈА ВРАТА!
?
ГРЕБ!
ЧУК!
ЧУК!

КОГА ТО ВИДИМ? ПА ТО ЈЕ КОКО! МОЈ СТАРИ, МАЛИ ПА-ПАГАЈ!
АВК!

МИСЛИО САМ ВЕЋ ДА ЈЕ ЗАБОРАВИО СВОЈ ДОМ! ГОДИНА-МА ГА НИЈЕ БИЛО!
ПАПАГАЈИ ИМАЈУ СТРАШНО ПАМЋЕЊЕ!
АВК!

ПОГЛЕДАЈ! РАЗГЛЕДА СОБУ У КОЈОЈ ЈЕ НЕКАД БОРАВИО!

У ПРАВУ СИ, ПЕРО! ПАМЋЕЊЕ МУ ЈЕ К'О У СЛОНА!

ТАЧНО ЈЕ ЗАПАМТИО ДА ЈЕ ЊЕГОВА ПРЕЧКА СТАЈАЛА ТУ ГДЕ САД СТОЈИ ОЛИВА!
!
© King Features Syndicate, Inc., 1971 World rights reserved

АВК!
?
BUD SAGENDORF

КРАЉЕВИЋ
МАРКО
И
ДРУЖИНА

НОВА ГО-ДИНА ЈЕ ПРОШЛА А НИСАМ ДОБИО НИКАКАВ ПОКЛОН!

ЈА НИКАД У ЖИВОТУ НИ-САМ ДОБИО ПО-КЛОН!

СИРОТИ МАРКО КРАЉЕ-ВИЋ! МОРАМ УЧИНИТИ НЕШТО ЗА ЊЕ-ГА.

ДОБРО ЋЕ МИ ДОЋИ ОВАЈ КОСТИМ ДЕДА МРАЗА!

ЕВО ЈЕДНОГ МАЛОГ ПОКЛОНА ЗА ТЕБЕ!
ПОКЛОН ЗА МЕНЕ?

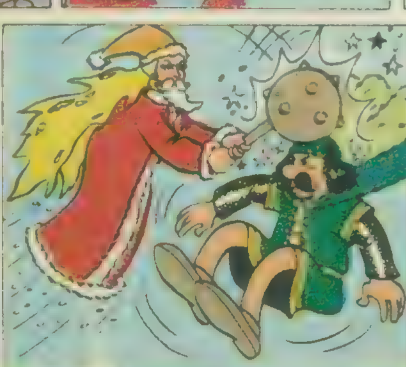

ДОБИО САМ ПОКЛОН! И ЈА САМ ДОБИО ПОКЛОН!

ХИТНУЋУ ГА МАЛО НЕБУ ПОД ОБЛАКЕ!

КАКО ЈЕ МАЛО ПОТРЕБНО ПА ДА СЕ ЧОВЕК УЧИНИ СРЕЋНИМ!

ЗАР ЈЕ МОРАО БАШ ОДМАХ ДА ГА ИСПРО-БА?

ШТО ЈЕ ЉУ-БАЗАН ОВАЈ ДЕДА МРАЗ! ВРАЋА МИ БУЗДОВАН!

НИСАМ НИ ЗНАО ДА ПОКЛОН МОЖЕ ДА ЗА-ДА ТОЛИКО ГЛАВОБОЉЕ!

КОСТУ

— Сломљен сам! Једем снег јер овде нема ничег другог... — стајало је у дневнику Бруса Патерсона.

Када је почетком 1918. године Сем Стон над Сомом, у Француској, оборио свог првог противника, зарекао се:

— Никад више нећу да седнем у авион.

Задату реч прекршио је десет година касније за време велике економске кризе када је као и хиљаде других Американаца остао без посла.

Једнога дана, очајан што не може да прехрани породицу, срео је друга с француског фронта, весељака Бруса Патерсона. Пошто није имао куд, Сем је пристао да ради у ваздухопловном акробатском предузећу, чији је власник и једини службеник био Брус. Годину дана лутали су Америком и у „Хевиленду" приказивали вратоломне акробације. У тој борби за хлеб Брус је сломио три ребра и ногу, а Сем обе ноге угануо, задобио потрес мозга и сломио руку.

РАЗБОЈНИК СЕ ОНЕСВЕСТИО

У марту 1928. године Брус је радостан дотрчао у шатор машући новинама.

Хамилтоново ваздухопловно друштво из Оклахоме тражило је искусне пилоте, јер је желело да изгради своју поштанско-транспортну мрежу.

Већ 20. маја Патерсон и Стон положили су заклетву: „Кунем се чашћу и животом да ћу до последњег даха радити у интересу поште САД, штитити је и бранити". А онда су један другом пружили руке: „Пошта мора стићи на циљ!"

Два ратна друга преносила су пошту између Оклахоме, Тексаса, Колорада, Новог Мексика и Аризоне, а Хамилтон је водио рачуна о пословима.

Били су то тешки али дивни дани самопрегора и другарства, када су један за другог и живот стављали на коцку. Сем се једне ноћи срушио у пустињу Аризоне, а сутрадан га је, летећи кроз пешчану олују, пронашао Брус. Другом приликом је Сем три дана на леђима вукао рањеног Бруса који се стрмоглавио у кањон Рио Гранде дел Норте.

Једном је чувени бандит Ел Пасо Ред револвером покушао да присили Сема да га авионом пребаци преко границе САД. Сем је почео да изводи највратоломније акробације. Тумбао је авион док се разбојник није онесвестио, а онда га је у Таксону предао шерифу. Све америчке новине после овог славиле су Сема Стона, а њихово предузеће које је у међувремену добило име „Хамилтон-Брус-Стон корпорација", постало је веома познато, а, тиме и њени послови уноснији.

ОН ТО НИЈЕ УЧИНИО

Двадесет и четвртог новембра 1928. године, око 17 часова, на аеродрому у Оклахома Ситију владало је узбуђење. Сем и Хамилтон су већ почели да губе нерве. Брус је још пре два сата полетео, по снежној олуји из Пуебла, и још га нема. Обојица су ноћ преседели крај телефона. Од Бруса ни трага ни гласа. Сутрадан, кад се време смирило, седамнаест авиона кренуло је у потрагу. Невреме је поново почело и авиони су се вратили. Само је Сем летео у олуји над снежним кланцима.

У пролеће следеће године дрвосече су пронашле остатке Брусовог авиона 970 километара југоисточно од Денвера. Утврђено је да је пилотска кабина претрпела малу штету, да је сандук за пошту проваљен и да, поред поште, недостаје и 10.000 долара које је пилот носио за једну банку у Оклахома Ситију. Нигде у близини авиона није било ни трага пилоту.

Америка је тада Бруса Патерсона прогласила лоповом, пљачкашем.

— Брус то није учинио — викао је Сем цепајући новине.

Године су пролазиле. О Брусу се ништа није чуло.

Тек у јесен 1933. године ловац Џон Мак Кинли, постављајући замке 330 километара северно од извора реке Арканзас, између две оштре стене угледао је стравичан призор: људски костур, око којег су висиле иструлеле траље, а на њему врећа од шаторског платна, на којој је црвеним словима писало: „Ваздушна пошта САД". У врећи су била писма и 10.000 долара.

Недалеко одатле, ловац је пронашао дебелу свеску повезану у кожу. Била је то књига летења коју је водио Брус Патерсон. У њој је крупним словима уписао своју борбу за опстанак и покушај да спасе пошту.

25. новембар

Већ је 8 часова, али је још мрачно. Најгоре је иза мене. Јуче око 17 часова авион је тресноуо међу јеле. Нисам приметио ништа, све се одиграло у трену. Машина је уништена. Заменила је шуму с канзаском преријом. Чучим у кабини и пишем. Још пада густи снег. Река је сасвим близу. По мом прорачуну, треба да је то горњи ток Арканзаса. Ако снег не престане, полазим. Следићу реку јер ме иначе не бисте никад нашли. Пошта је спасена! Моје кости такође. То ми каже стомак који проклето крчи.

25. новембар, 13 часова и 20 минута

Већ два сата идем поред реке. Да ли је то Арканзас? Тешко се оријентишем. Следећи пут не смем заборавити џепни компас! Висина снега 40 цм. Ужас!

25. новембар, 16 часова

Изгледа да ме река води у круг. Не верујем јој више. Да ли је то Ла Плата? Пуебло или Денвер? Свеједно ми је куда ћу се пробити, где ћу стићи. Пошта мора да стигне! Стомак је постао изгладнела звер!

26. новембар, 9 часова и 30 минута

Читаву ноћ сам непрекидно ходао и... изгубио реку. Морао сам обићи једну клисуру и после је ни сам нашао. Још снежи. Висина снега износи 1.20 метара. Колико ли сам брда превалио? Сматрали бисте ме лажовом да вам то кажем! Али, верујте

ВЕЧЕРА ЗА ЕНГЛЕЗЕ

БАТИНЕ КОЈЕ СЕ ПАМТЕ

ПОСЛЕ ДУЖЕГ УБЕЂИВАЊА, МАХАЊА РУКАМА, ЦРТАЊА ПО СТОЛЊАКУ И ВАЗДУХУ УСПЕЛИ СМО ДА СЕ СПОРАЗУМЕМО С КЕЛНЕРОМ.

Седели смо на тераси лепо уређеног ресторана која се налазила изнад самог мора. Гледали смо како се месечина пресијава на води и слушали музику која је допирала до нас. Све је било као створено за уживање, али нама двојици било је хладно око срца. Сваког тренутка келнер је требало да донесе вечеру коју смо наручили а ми у џеповима нисмо имали — ни динара!

— А шта ако тражи да му унапред платимо? — запитао је Горан.

— Ма шта си се препао! У овај ресторан долазе само они који су пуни пара. На нас неће посумњати, па зар се нисмо представили као да смо Енглези? Ти само ћути и кажи „јес" када те шутнем у леву ногу и

...УР ЧУВА ДОЛАРЕ И ПОШТУ

НАКОН ЈЕДНОГ ЛЕТА СА КОЈЕГ СЕ НИЈЕ ВРАТИО, ПИЛОТА БРУСА ПАТЕРСОНА ПРОГЛАСИЛИ СУ ЛОПОВОМ. ПЕТ ГОДИНА КАСНИЈЕ СВЕТ ЈЕ САЗНАО ИСТИНУ.

ми: сломљен сам! Једем снег, јер овде нема ничег другог. Следећи пут нећу заборавити да понесем храну за случај невоље. Ако се вратим кући, мала Доли, моја жена, посумњаће да се добро удала: уништићу јој читаву оставу, па ћу овако у прњама у кревет! Проклетство, зашто све то пишем? Прсти су ми се скочањили од хладноће!

26. новембар, 15 часова и 59 минута

Готово 16 часова, готово! Један минут може да буде драгоцен ако од њега зависи живот! Малочас замало да све није било готово. Пода мном се провалио снег и нашао сам се покопан лавином. Једва сам долазио до ваздуха. Хтео сам да се искобељам, али сам се грдно уплашио, јер сам једва могао да се покренем. У глави ми је кључало, чинило ми се да ме то бубњање подиже, чинило ми се да то не куца моје срце, него срце Земље негде у дубини. Морам то да вам испричам како не бисте полудели ако вас то једном задеси! Како сам се искобељао? Мислио сам на вас — немојте се томе смејати — на пошту и зато сам почео да ријем као лисица кад уређује брлог или кртица која ништа не види. Очи су ми сасвим обневиделе од снега... Уморан сам, мртав уморан. Јадно је кад не смеш да заспиш ако хоћеш да останеш жив!

27. новембар, 7. часова

Ипак, пробудио сам се још једном , и то тачно! Одредио сам за сан пола сата. Ако једном будете хтели да то исто учините, употребите мој метод иначе се нећете пробудити. Утабао сам снег под једним дрветом, затим сам отворио перорез, па сам га отварачем за чепове „ушрафио" и стабло на пола метра висине, с врхом отвореног сечива окренуто нагоре. Сео сам, ослонио се о стабло, дигао руку с раширеним дланом више оштрице. Чим бих заспао, рука би склизнула и нож би ме убо. Засад, још засад, и такав дремеж ме окрепљује! Напишите мом некадашњем учитељу (станује у Чикагу, 4203, Бекон-стрит) да се варао у предавањима: човек може лакше да победи глад него сан. Мој стомак је мртав пањ у телу. И тело је обичан пањ. То треба да пиште.

27. новембар, 12 часова

Џемсе Хамилтоне, добри момче, мораш да купиш велике „фокере". Опреми их храном за случај невоље, шатором и ћебадима. Све ми то недостаје. Врећа с поштом постаје ми све тежа. И немој да штедиш паре, мој драги Џемсе. Имам 10.000 долара, али каква ми корист од њих?

27. новембар, вече

Да врећа с поштом није пломбирана, сад бих се у њу завукао. Сатима жваћем борове иглице и кору. Семе, то је одлично за зубе. Нека Џемс измисли рекламу за то! Мислим да сам превалио већ 100 миља.

28. новембар, 9 часова и 45 минута

Сунце! Три метра снега! Мој логор је затвор. Не могу даље!

28. новембар, 15 часова и 40 минута

Пре два сата сам први пут чуо авионе. Да ли сам халуцинирао? Семе, да си сад овде, могао би ми то рећи!...

Испузао сам напоље, на светлост. Ево ме на једној стени. Очистио сам је од снега и чучим на њој. Ако ме тражите могу да вам машем. Знам, Џемсе и Семе, знам да ме ви тражите!... Један „ДХ" је прелетео источни део долине. Три миље далеко — предалеко!... Опет сам видео авион, две миље далеко. Махао сам. Зашто ме нисте приметили? Хвала вам, момци!

29. новембар, 9 часова и 50 минута

Видео сам авион. Нисам спавао. Ви ме тражите. Морам да машем!

29. новембар, 12 часова и 10 минута

Пао сам са стене. Угануо сам десну ногу.

29. новембар, 17 часова

Два авиона су прелетела мој логор. Превисоко. Нисам могао да вичем. Језик ми је отекао. Бесмислено све је бесмислено!

30. новембар, 8 часова и 4 минута

Биће то моја последња ноћ. Осећам то, боље речено не осећам више ништа. Сад ћу да спавам, дуго спавам, можда предуго. Ако ме нађете, Семе и Џемсе, немојте помислити да сам био кукавица. И никаквих тужних говора! Проспите мој пепео на маршруту, горе изнад Род Рок фарме. Не сумњајте у нашу ствар, у ваздушну пошту. Ми смо у праву! И реците ми, ако ме будете нашли: „Брусе, твоја пошта је стигла на циљ!..." Чују ваше речи.

А. Р.

„ноу" када те згазим по десној. Пази, eво га!

Док нам је келнер сервирао вечеру, Горан је мало певушио „Дилајлу", мало бројао на енглеском до пет и натраг и говорио О. К.

ПАРЕ НИСУ ВАЖНЕ

Десетак дана раније, у лето 1968. године, повећа група извиђача кренула је на море а већина нас била је први пут без родитеља. Стигли смо у Башке Воде и сместили се под шаторе. Ту нам је све пријало, сем хране, јер навикнути на домаћу кухињу тешко смо подносили пасуљ, сладак купус и оброке без колача.

Једне вечери, кад смо већ потрошили сав џепарац који су нам родитељи дали „да нам се нађе", Горан ми је предложио да одемо у неки добар ресторан да једемо. Није важно што немамо пара, чим све поједемо ухватићемо маглу.

Одушевљено сам прихватио његов предлог, највише зато што су ми црева кркала јер смо закаснили на вечеру у нашем кампу. И док смо ишли према ресторану, договарали смо се да се представимо као да смо Енглези. Одлично сам знао енглески а Горан, који није знао ни речи, требало је само да ћути, смешка се и — једе.

— Да ли сте већ нешто наручили? — запитао је келнер чим смо сели за сто сумњичаво нас гледајући испод ока.

— Ми... Инглиш! Не разумем — направио сам збуњен израз и саучеснички погледао Горана коме су руке почеле да дрхте.

Објашњавао сам како смо први пут у Југославији и да бисмо зато хтели да једемо неки њихов специјалитет.

— Хоце цевап... чевапчичим... и колачиз!

— С јабукинг... и д шлајг! — шапнуо ми је Горан а ја сам га мунуо испод стола.

— Јес, јес! Ма ноу, ноу! — почео је да виче Горан непрестано се облизујући. Дошло ми је да пукнем од смеха.

ДВОСТРУКА ПОРЦИЈА

После дужег убеђивања, махања рукама, цртања на столњаку и по ваздуху успели смо да се споразумемо с келнером. „Ах, ти странци", промрмљао је за себе, записао у блок нашу наруџбину и отишао да је донесе.

Чим смо завршили вечеру устали смо од стола и пошли према двема девојкама, као да их питамо желе ли да играју. На нашу срећу оне су нас одбиле, после чега смо „тужни и нерасположени" — побегли са терасе ресторана.

— Штос нам је упалио — довикнуо сам Горану док смо као без душе трчали низ улицу. Знао сам да ме уопште не чује јер се сваки час окретао и проверавао да ли нас неко прати.

Следећег јутра, пре купања пошли смо да одиграмо фудбалску утакмицу заборавивши потпуно на јучерашњи догађај. Ја сам био голман и на топлом песку правио сам сјајне параде. И управо када је једна лопта полетела према голу а ја се спремао да као пантер бацим на њу, осетио сам нечију шаку на својим леђима. Био је то љубазни келнер који нам је дан раније сервирао вечеру у ресторану.

Да ми је неко причао како вечера може да се плати батинама и то двоструком „порцијом", јер је Горан побегао чим је видео шта се збива, не бих му веровао.

Дамир Милошевић,
студент,
Војводе Степе 276,
Београд
(Хонорар: 200 дин.)

1. ЧОРБА ОД КОКОШИЈЕ СИТНЕЖИ

Исецкајте ситно 1 главицу црног лука. 2 веће шаргарепе и 1 пашканат исеците на колутове. Све то ставите у лонац и додајте пола велике кашике брашна и две велике кашике уља. На крају убаците ситнеж. Све то пропржите док ситнеж не порумени, па у лонац налијте литар и по воде. По вољи додајте соли и неколико зрна бибера.

Кокошију ситнеж чине: ноге, крила, глава, шија, срце а може и тртица и џигерица.

Кад ситнеж омекша ...

... ставите малу кашику вегете а после 5 минута кључања лонац измакните и кад се прохлади ...

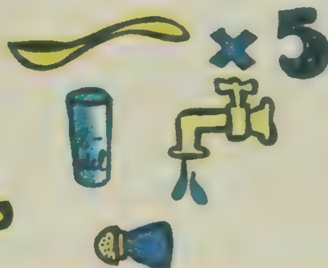

... додајте цело јаје умућено са кашиком кајмака. По вољи закиселите.

2. ПОДВАРАК ОД КИСЕЛОГ КУПУСА

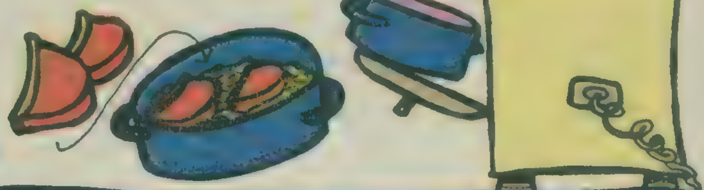
Ситно исецкајте 1 кг киселог купуса, ставите га у шерпу, додајте 5 великих кашика уља и 2 децилитра воде.

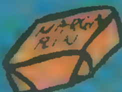

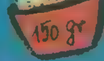
Купус посолите ако није довољно слан. Пржите га, мешајући, око 1 сат, а кад омекша ставите одозго 4 сирове свињске крменадле (јело је за 4 особе). Шерпу ставите у рерну и пеците. У току печења крменадле окрећите.

3. КИФЛИЦЕ ОД КОКОСА

Умутите пакло маргарина са 150 гр шећера, једном кесицом ванилин шећера, 1 јајетом и соком од једног лимуна. У умућену масу ...

... додајте 200 гр кокосовог брашна а затим све замесите са 350 гр меког брашна.

Од теста правите кифлице и ређајте их у плех који сте претходно намазали уљем. Пеците на средњој ватри да не би изгореле.

ЧУДЕСНИ ЛЕВАК

Има голова који улазе у фудбалске антологије, постају део историје спорта и никад се не заборављају: дивимо им се, помињемо их и када године мину. Један од таквих голова постигао је 5. јуна 1968. године у Фиренци, на стадиону Комунале, Драган Џајић, у то време двадесет двогодишњи капитен југословенске репрезентације и незамењиво лево крило.

Из Београда смо га испратили као скривену наду. Из Фиренце и Рима вратио се као фудбалски јунак, славан и познат. Ушао је у ред фудбалских „звезда" светског гласа тим једним голом. Ако би постојало ремек-дело у фудбалу, онда би то био овај Џајићев шут.

НАДМЕНИ ШАМПИОНИ

На једној страни — прваци света, а на другој — „бебе" из Југославије. Енглези су на тај завршни део Купа европских нација стигли са титулом светских шампиона, освојеном 1966. године, а југословенски селектор Рајко Митић супротставио им је потпуно непознате младиће. Бернар Џој, некадашњи центархалф лондонског Арсенала, а у тој прилици извештач »Ивнинг стандарда", назвао је тај тим — југословенским бебама.

Сасвим природно, Енглези су били више него уверени у своју победу и сматрали су да је пут у финале обезбеђен. Њихов савезни капитен сер Алф Ремзи надмено се питао пред новинарима шта Југословени траже у Фиренци „са тим незрелим дечацима"! Рајко Митић је сачувао уобичајену мирноћу изјавивши да у фудбалу свака страна има своју шансу без обзира на године, искуство и славу.

Око четрдесет хиљада посматрача окупило се на великом стадиону Комунале у Фиренци да под светлошћу рефлектора поздрави још једну победу светског првака. Енглези су истрчали на терен у традиционалним белим дресовима. У центру пажње била су два Бобија: Боби Мур, капитен и леви халф, и центарфор, најпознатији члан екипе Боби Чарлтон. Ту је био и исто толико славни голман Гордон Бенкс, као и хитро и лукаво десно крило Ален Бол.

Све сами асови и велика имена.

Па ипак, плави дресови су се растрчали те вечери по терену као никад дотле. Енглези нису могли ни да их зауставе, а камоли да их сабију у мишију рупу, као што су обећавали. Чак ни повреда Ивице Осима, кога је противнички играч Норман Хантер ударио још у петом минуту, није омела југословенске фудбалере иако је наш играч после тога само скакутао и био више присутан на игралишту, него што је могао да помогне својим друговима

ТРИ МИНУТА ПРЕ КРАЈА

Утакмица се ближила крају а славни Боби Чарлтон је све више падао у сенку неуморног Добривоја Тривића. На супротној страни терена енглески бек Њутсн и капитен Мур у два маха су оборили Драгана Џајића у свом казненом простору. Шпански судија Ортиз де Мендибил ипак није хтео да досуди једанаестерац!

Време је одмицало, а мреже су остале нетакнуте. Чудо је било на помолу — нерешен резултат. А онда, као што то бива у фудбалу, гром из ведра неба!

Тривић је у последњем тренутку зауставио Чарлтона још једном пожртвованим падом у ноге. Лопта се котрљала по трави да би доспела до Драгана Холцера који је у том тренутку био последњи човек југословенске одбране, испред голмана Илије Пантелића.

Холцер је брзо зауставио лопту и подигао поглед: далеко на левом крилу издвајао се наш центарфор Вахидин Мусемић успевши да побегне свом верном чувару центархалфу Лебону.

Холцер је мајсторски оценио ситуацију и лопта је већ летела у правцу Мусемића. Прешла је добрих четрдесетак метара и одједном су Енглези постали свесни да се окренуло коло среће: акција се пренела на супротну страну, пред њихов гол. Мусемић се докопао лопте, у пуном трку је прешао десног бека Њутсна, иначе Џајићевог чувара и идеално центрирао. Лопта је у благом луку падала на ивицу шеснаестерца и већ је изгледало да ће постати плен енглеске одбране, кад се одједном појавио Драган Џајић.

Он се у правом смислу речи пришуњао чак до места десне полутке спреман да прихвати лопту. Потрчао је као никад у животу и стигао до ње пре Бобија Мура. Енглески центархалф Лебон могао је само тужно да гледа шта се догађа, јер се налазио сувише далеко у пољу.

СТРЕЛАЦ КАО МУЊА

Мур је на ивици свог казненог простора. Док Џајић премеће лопту с ноге на ногу, Мур покушава да се снађе и крене на противника. За то му је потребан бар делић секунде.

Али, авај! Тог делића — нема.

Џајић му се сасвим приближава али му истовремено и бежи. И то бежи на унутрашњу страну — право према голу.

Једна варка телом, затим и — друга.

Боби Мур, у то време можда најбољи одбрамбени играч света, готово се сам уклања јер не може да се супротстави чувеном Џајићевом дриблингу.

Делић секунде који је Мур пропустио Џајић граби за себе. Левом ногом удара лопту — свом снагом. Шут је тачан.

Голман Бенкс, познат као искусан, сналажљив и смео пошао је три-четири корака напред. Хтео је да противничком стрелцу „скрати угао" да му смањи простор за шутирање.

Учинио је то мајсторски, али ништа му није помогло. Лопта је пролазила крај њега, готово надохват руке, али је ипак била неухватљива. А затим је, иза Бенксових леђа затресла мрежу свом силином.

Стадион се проломио — гоол! Чак и они који су дошли да пљескају Енглезима, сада дижу руке увис и диве се нашим играчима. То је најискреније признање за подвиг Југословена, за ремек-дело Џајића.

Много доцније у својим успоменама и сам Боби Мур ће рећи:

— Нико ме никад није тако „израдио" као тај чудесни левак из Југославије.

• • •

Одлука у Фиренци је пала три минута пре завршетка. Југословени су победили Енглеску са 1:0 (0:0) и уместо њих ушли у финале. Победа их је одвела у Рим, на велики дуел са Италијанима. На жалост, „бебе" нису постале шампиони Европе само захваљујући пристрасном суђењу Швајцарца Динста, иако је Џајић и тамо постигао један гол. После нерешеног исхода у првом мечу 1:1, финале је поновљено и Италијани побеђују са 2:0.

Али гол деценије из Фиренце нико неће заборавити.

Ст. Протић

МИНИ КВИЗ

1. **Која се од ових животиња леже из јаја: крокодил, ему, питон?**
2. **Шта је аналогетик?**
3. **У свим напицима се налази једна течност. Знате ли како се она зове?**
4. **Шта је јаче: гвожђе или свила?**
5. **У којој деценији овог века је пронађена прва машина за прање веша и где — у Европи или Америци?**

ОДГОВОРИ:

1) Све три, 2) лек против болова, 3) вода, 4) од два конца исте дебљине начињене од гвожђа и свиле, свилени је јачи, 5) 1907. године у Чикагу.

Сестре Бронте

ЗАРОБЛ

1 **У КУЋИ СМРТИ** — У Ховарду међу ветровитим брежуљцима мочварног Јоркшира налази се недалеко од гробља велика, мрачна и тиха кућа. У њој је данас музеј породице Бронте. Некада су њоме одјекивали гласови шесторо деце ирског свештеника Бронте. Ускоро по доласку у Ховард у велику породицу уселили су се туберкулоза и смрт. **Патрику Бронте умиру кћерке Марија и Елизабета, а 1821. и жена. Остале су му три кћери — Шарлот, Ен и Емили и син Патрик.** Ове три сестре, иако умиру у напону стваралачке снаге оставиће по књижевној делатности и по личној судбини и несрећи неизбрисив траг не само у енглеској већ и у светској књижевности.

2 **БОСОНОГО ДЕТИЊСТВО** — После мајчине смрти, у дивљем пределу и самоћи, уз суморног и ћудљивог оца, деца су расла сама. Али, од родитеља су наследила меланхоличност и машту, гордост и леснички дар, идеализам и романтичност. **Већ тада почињу да пишу прве саставе а Патрик и слика.** Подучавани од оца расли су окружени строгошћу али не и љубављу.

3 **НЕСРЕЋНИ ПАТРИК** — Једини брат сестара Бронте жарко је желео да постане познат сликар. Када отац није могао да му омогући одлазак на Краљевску академију, Патрик је потпуно сломљен. Присиљен је да ради све сем оног што је желео — да слика. Одаје се пијанству и умире 1848, у 33. години живота. Захваљујући његовом таленту, сачувани су успели портрети сестара Бронте.

ЉЕНИЦЕ ПУСТАРЕ

4 **САМО ДВА ПРИМЕРКА** — Покушај сестара Бронте да оснују приватну школу пропао је. Оне почињу да пишу стихове и 1846. састављају збирку меланхоличних песама и објављују је. Међутим, књига је продата само у два примерка. Сестре тада одлучују да се опробају у прози. Следеће године објављују своје романе — **Шарлот „Џејн Ејр", Емили „Оркански висове" и Ен „Агнес Греј".**

5 **ОСТАЛА ЈЕ САМО ШАРЛОТ** — Иако је смрт спречила да осим „Оркански висова" напише још нешто, Емили је овим романом заузела значајно место у енглеској књижевности. На Патриковој сахрани се прехладила и умрла три месеца после брата, у тридесетој години живота. Шест месеци касније, 1849. године, умире и двадесетогодишња Ен. Остаје само Шарлот. Све ове несреће нису је сломиле — она и даље ствара.

6 **КРАТКОТРАЈНА СРЕЋА** — Шарлот Бронте постала је славна романом „Џејн Ејр". **Иако јој прети слепило, Шарлот Бронте неуморно пише роман за романом — „Вилета", „Професор", „Ема".** Године 1854. удаје се за потпароха Артура Бела Николса, али већ следеће године умире на порођају. Сву децу надживео је отац Патрик Бронте, који је лутао мочварама Јоркшира као Хатклифов дух из „Орканских висова".

7 **САМ И ЗАБОРАВЉЕН** — Ретка је породица где је било толико талената и толико несреће. **Сестре Бронте оставиле су за собом збирку песама и седам романа: Емили један, Ен два и Шарлот четири.** Од породице која се 1820. доселила у Ховард остао је само стари Патрик. Године 1861. умире и он, сам и заборављен. Тако се гаси и породица Бронте, чија је судбина и сама била као роман.

SHOWADDY WADDY (ШОУВЕДИ ВЕДИ)

За музичку сензацију протекле године у Енглеској проглашена је рок-ен-рол група Showaddy Waddy. Овај састав, како кажу они који су га гледали „наживо", има најтемпераментнији шоу на свету. Осмочлани састав свира углавном »havy или country« рок или, како они тврде, рок из Лечестера одакле и потиче већина чланова. На музичкој позорници појавили су се крајем 1974. године композицијом „Хеј, рокенрол". Звуком педесетих година одзвања њихова музика, а и облаче се у истом стилу. Панталоне су им

краће него што се данас носе, сакои досежу до колена, а на ногама имају шарене штрикане чарапе. Упознајмо и чланове састава:

ROMEO CHALLENGER — свира на удараљкама и пева. Рођен је 19. маја 1950. године на западноиндијском острву Антигви. Пре доласка у групу »Showaddy Waddy« наступао је са доста успеха у саставу „Црна удовица".

ROD DEAS — бас-гитариста, рођен у Сарбору у Енглеској 13. фебруара 1951. и има смеђу косу.

DAVE BARTRAM — гитариста, пијанист а и певач је звезда групе. Рођен је 22. марта 1952. године у Санта Ани у Калифорнији и миљеник је девојака. Студирао је музику и жеља му је била да постане концертни пијаниста.

RUSS FLELD — гитариста и пијаниста рођен је 1. септембра 1949. године у Бервику. Студирао је музику у Лечестеру и има смеђу косу и смеђе очи.

BADDY GASK — певач и басиста, рођен 18. децембра 1948. у Лондону, по музичком стажу је најстарији. Почео је да свира још 1965. године.

TREVOR LESLIE OAKES — рођен је 9. септембра 1946. године у Лечестеру и својевремено је наступао са групом »CHOICE«. Има смеђу косу, плаве очи и једини је у групи ожењен.

AL JAMES — рођен је 13. јануара 1950. године у Лондону и свира гитару.

MALCOLM ALLURED — бубњар групе, рођен је 27. августа 1945. у Лечестеру и најстарији је члан. Код публике је познат и по надимку „Кнез". Некада је био морнар и има смеђу косу.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

HEARTBEAT (ОТКУЦАЈ СРЦА)

Текст и музика: Bob Montgomery i Norman Petty
Изводе: Showaddywaddy

Heartbeat, why do you miss
When my baby kisses me
Heartbeat, why does a love kiss
Stay in memory.

Riddle-dee-pat, I know that
New love thrills me
I know that true love will be
Heartbeat, why do you miss
When my baby kisses me.

Riddle-dee-pat, and sing to me
Love's glory
And bring to me my love's story
Heartbeat, why do you miss
When my baby kisses me
Heartbeat, why does a love kiss
Stay in memory.

ПОЗИВ ЧИТАОЦИМА НА САРАДЊУ

Испуњавајући жеље наших читалаца који нам свакодневно пишу одлучили смо, као што сте вероватно већ приметили да повећамо вашу омиљену ХИТ СТРАНУ. Надамо се, драги читаоци, да ћете овим повећањем и ви много добити јер ћете бити обавештавани о свему што вас интересује у свету музике. Али, редакција би желела да зна и шта ви радите, како се забављате и коју музику слушате. Зато смо одлучили да вас позовемо на сарадњу: ШАЉИТЕ НАМ НАЈНОВИЈЕ МУЗИЧКЕ ВЕСТИ ИЗ СВОГ КРАЈА, КЛУБА ИЛИ ДОМА ОМЛАДИНЕ. Надамо се да ће вашом сарадњом ХИТ СТРАНА добити у квалитету и зато вам се унапред захваљујемо.

ПРОМЕНЕ У „АМБАСАДОРИМА"

„АМБАСАДОРИ", једна од најпопуларнијих домаћих група, завршава свој албум-првенац који је требало да се појави још прошле године. Спречени дужим одсуствовањем из земље — били су на турнеји по Совјетском Савезу — чланови овог састава тек сада приводе крају снимање албума „Земљо моја". После овог на реду су озбиљне

припреме за фестивал забавне музике у Опатији где ће се представити композицијом свог члана Слободана Вујовића „Плакаћу тихо". У међувремену, у саставу је дошло и до промена. Иван Винковић је отишао на одслужење војног рока, а у саставу га је заменио Пољак Јиржи Голенски који је свирао бас у познатом саставу »Break Out«.

„ЦРНИ БИСЕРИ" ПОНОВО НА СЦЕНИ

„ЦРНИ БИСЕРИ", некада једна од најпопуларнијих београдских група, издавањем сингл-плоче „Дара мар" поново је скренула пажњу на себе. Ово је десета плоча овог састава који је због одласка на одслужење војног рока чланова састава две године био неактиван. У групи су нама добро позната имена:

Влада Јанковић — бас-гитара; Драган Раичевић — клавир и мелотрон; Горан Вукичевић — соло-гитара; Јован Љубисављевић — бубњеви и Драган Валетић — вокални солиста.

За новогодишње празнике „ЦРНИ БИСЕРИ" су наступали у Тунису, а ових дана раде на реализацији своје прве ЛП плоче и новог сингла.

»ДАХ« У ДРУГОМ ДАХУ

По повратку из Луксембурга, о чему смо писали, популарни београдски трио „ДАХ" се распао. Гитариста Златко Манојловић због неслагања са осталим члановима напушта састав. Остала двојица, бубњар ВЕЛИБОР БОГДАНОВИЋ (БОКА) И БРАНКО ГЛУШЧЕВИЋ, бас-гитариста остају заједно и траже трећег члана. Нашли су га у већ афирмисаном гитаристи ЗОРАНУ СТЕФАНОВИЋУ, бившем члану групе „CD" и „Vacum", иначе студенту Музичке академије. Зоран доводи и четвртог члана у састав, још недовољно познатог клавиристу и оргуљаша БРАНКА КОСАРУ.

У жељи да нешто више сазнамо о њиховом раду потражили смо их у стану ЗОРАНА СТЕФАНОВИЋА где су увежбавали нове композиције које ће се појавити и на плочи-првенцу овог састава. „Име групе смо задржали — рекао нам је ВЕЛИБОР БОКА БОГДАНОВИЋ, јер се у групи налазе два члана старе поставе и веома смо задовољни што сарађујемо са ЗОРАНОМ, који је талентован музичар, и БРАНКОМ — оргуљашем савршене сензибилности. ЗОРАН окружен нотама најновијих композиција, не растајући се од клавира испричао нам је:

„Коначно сам у Боки и Бранку пронашао праву ритам-машину и са оргуљашем Косаром мислим да ћемо коначно успети да покажемо своју праву вредност".

Увек повучен и не одвајајући се од своје бас-гитаре, БРАНКО ГЛУШЧЕВИЋ, један од ветерана београдске поп-музике, са очигледним задовољством каже:

„После ове плоче, коју управо завршавамо, спремамо се на велику турнеју по Србији и Босни да бисмо се што пре представили публици и чули њихово мишљење, које ће нас вероватно још више усмерити у даљем раду".

Ако група „ДАХ" настави да овако озбиљно ради, београдска поп-сцена добиће, несумњиво, изванредно појачање.

НИЛ ЈАНГ (NEIL YOUNG)

Нил Јанг, један од најпознатијих кантри певача на свету недавно је разочарао све своје присталице у САД. Заказану турнеју је одгодио а за новинаре и репортере је нестао тако да нико није знао разлоге овог отказивања. Причало се свашта, од саобраћајне несреће до нервне лабилности и киднаповања. Међутим, касније се сазнало да је Нил имао компликације са својим гласом тако да последњих месеци чак није могао ни да говори. У једној клиници у Лос Анђелесу подвргао се операцији гласних жица. Хируршки захват је успео тако да Нил има намеру да после кратког одмора крене на нову турнеју.

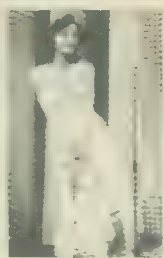

АЛАН ОСМОНД — ОТАЦ

И четврти члан фамилије Осмонд добио је принову. То је Алан кога видимо на слици са супругом Сузаном и тек рођеним сином Микаелом, за кога је срећни отац, чим га је видео, изјавио да ће постати певачка звезда јер веома гласно плаче. Иначе у фамилији Осмонд рекордер је Вирл који има два сина и једну кћер.

У МОДИ ЈЕ ИГРА — БАМП

Нова модна лудост — **игра бамп** — освојила је целу Европу. Најмање једном дневно на радио-програмима емитује се композиција »Lady Bump« а по диско-клубовима млади до бесвести играју у ритму новог звука. Разлог за овако велику популарност једне игре свакако је и тај што су партнери ближе један другом, а главна поента је у томе што се младић или девојка у ритму музике могу кретати и дотицати коленима, куковима и раменима. **Игру је лансирала двадесет седмогодишња Пени Мек Лин (Penny McLean), из Минхена, члан познатог трија »Silver Convention«.** Захваљујући Пени игра је постала сензација мада су је измислили чланови енглеског састава »Kenny«. О великој популарности нове игре каже:

„Плоче обично постају хитови када се довољно рекламирају преко радија и телевизије. Са песмом »Lady bump« то није био случај. Она је прво постала хит по диско-клубовима да би касније била прихваћена и од радија и од телевизије. Тренутно сам обасута позивима са свих страна, али на жалост, не могу да удовољим захтевима менаџера. Вежу ме обавезе према групи »Silver Convention« са којом ускоро крећем на турнеју по Америци и Јапану где је наша соул-група веома популарна".

ПОП ВЕСТИ

У лондонском рок-театру »Rainbow«, стецишту светских поп-музичара, прошле године дошло је до кризе. Због финансијских тешкоћа марта месеца »Rain bow« је затворен. Већ у фебруару ове године на чувеној позорници ће се окупити тренутно нај популарније групе што ће означити повратак поп-музици и почетак рада, само под новим именом »Finsbury Park Astoria«.

Марк Болан је недавно у кругу пријатеља прослављао рођендан свог сина Ролана. Мало је недостајало да се рођенданско славље претвори у праву катастрофу. Наиме, рођенданске свећице изазвале су пожар који су ватрогасци успели да угасе тек после пола часа.

Недавно су лопови провалили у кућу певача Alice Coopera и том приликом однели ствари у вредности три стотине хиљада долара.

Групи Glitter Bend забрањено је за извесно време наступање у студијама BBC због недоличног понашања у ТВ емисији »Top of the Pops".

Rohy Music на турнеји по Америци постижу запажене успехе тако да је гостовање ове популарне европске групе продужено за још месец дана.

Група »Nazareth« добила је недавно појачање. Пијаниста Tommy Eyers, бивши члан групе „Зебра", приступио је »Nazarethu« који иначе сачињавају четворица Шкотлађана.

После издавања албума »Who by Numbers«, који је постигао запажен успех, група Who је на једномесечној турнеји обишла све веће енглеске градове. Концерте ове групе критика је оценила као успеле.

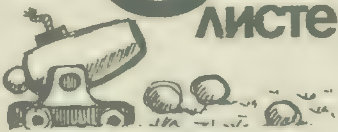

После неколико одлагања у продукцији РТБ изишао је први албум Здравка Чолића. На њему се, између осталог, налазе и композиције „Синоћ ниси била ту", први Чолићев успех и победа на Шлагеру сезоне, „Она спава", „Април у Београду", „Зелена си ријека била"...

Соло-гитариста групе »Yes« Stiv Hovi, издао је самостални албум који носи назив »Beginings«.

Карл Палмер, бубњар чувеног енглеског састава »Emerson, Lake and Palmer«, почео је да ради као продуцент групе »Back door«. Овом сарадњом постигнута је обострана корист јер су чланови овог америчког састава наступали као музичари на самосталном албуму Карла Палмера. Групи »Back Door« недавно је приступио и гитариста Џон Мекллафлин бивши члан »Mahavishnu Orchestra«.

ТОП ЛИСТЕ

ДОМАЋА ЛИСТА — СИНГЛОВИ

1. Остала си увијек иста — Мишо Ковач
Suzy
2. Ове ноћи једна жена — Златко Пејаковић
ПГП РТБ
3. Шта ћу, нано, драги ми је љут — Бисера Велетанлић
ПГП РТБ
4. Заборави — Тереза Кесовија
Југотон
5. Звоне стара звона — Душко Локин
Југотон
6. Не гледај ме тако и не љуби више — Бијело дугме
Југотон
7. Трчи чуле, невен чуле — Резонанса
Дискотон
8. Шта је рекла Ана — Тешка индустрија
Југотон
9. Сама — Мики Јевремовић
Југотон
10. Сошана — група »Дах«
Дискос

TOP LISTA STRANIH KOMPOZICIJA U DOMAĆOJ PRODUKCIJI

1. Action — Sweet
Југотон
2. Paloma Blanca — George Baker Selection
Suzy
3. Hustle — Van Mc Coy
ПГП РТБ
4. Give a Little Love — Bay Sity Rollers
Југотон
5. Mr. Raffles — Steve Harly and Cocney Rebel
Југотон
6. Honey — Bobby Goldsboro
РТВ Љубљана
7. Africa — Exodus
ПГП РТБ
8. S. O. S. — ABBA
ПГП РТБ
9. Lady Marmelade — La Belle
Suzy
10. Самба па ти — Сантана
Suzy

ЕНГЛЕСКА

1. **Space Oddity — David Bowie**
2. **Rhinestone Cowboy — Glen Campbell**
3. **Love is the Drug — Roxy Music**
4. **Hold Back the Night — Tramps**
5. **D.I.V.O.R.C.E — Billy Connolly**
6. **Love Hurts — Jim Capaldi**
7. **New Your Grove — Hello**
8. **Imagine — John Lenon**
9. **Ride a Wild Horse — Dee Clark**
10. **Sky High — Jigsaw**

ФРАНЦУСКА

1. La France — **Michel Sardou**
2. La terre promise **Johnny Holyday**
3. Du cote de shez swann — **Dave**
4. Danse-la, chante-la — **Sylvie Vartan**
5. Petite fille du soleil — **Christophe**
6. Je ne sais faire que l'amour — **Eddy Mitchell**
7. So Long, Beauty — **Michel Polnareff**
8. Les vacaness au bord de la mer — **Michel Jonasz**
9. Le funambule — **Gerard Lenorman**
10. Quel temperament de feu — **Sheila**

ДОКТОР БАКСУЗИЋ: Мећава

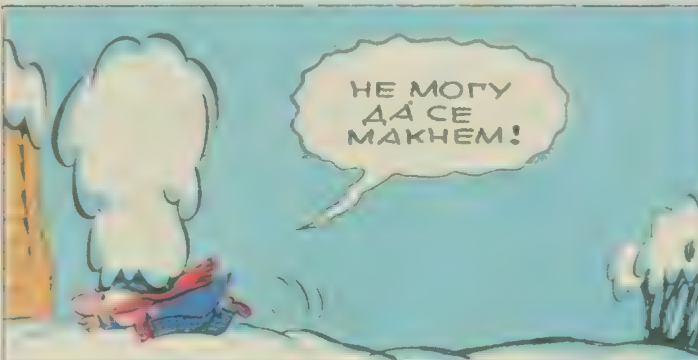

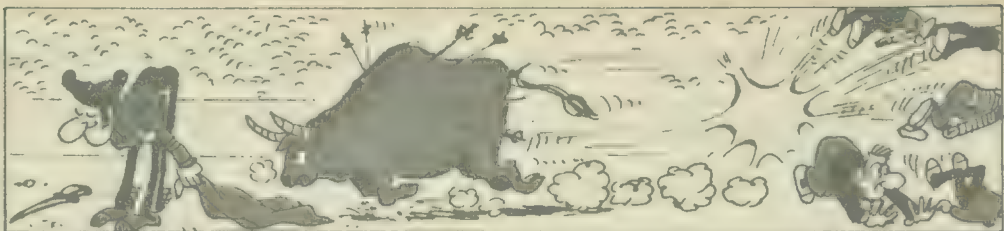

ЕНРИКОВА ЗЛАТНА КОРИДА

МУЗИЧКА ПОШИЉКА

Пружамо вам прилику да преко нашег листа набавите грамофонске плоче. Треба да попуните наруџбеницу, а плоче ћете платити поштару кад вам их донесе.

Чувајте све наше МУЗИЧКЕ ПОШИЉКЕ јер објављене листе плоча СТАЛНО ВАЖЕ. То значи да на једној наруџбеници (од најмање 100 динара) можете да поручите плоче са старих или нових листа и то без обзира на врсту плоча и музике коју наручујете лонг-плеј или сингл, поп, забавне или народне, класичне или џез музику. ВАЖНО ЈЕ САМО да наруџбина не буде мања од 100 динара јер паковање и поштарину не плаћате ви него ми.

ПЛОЧЕ ЋЕТЕ ПЛАТИТИ ПОШТАРУ КАД ВАМ ИХ ДОНЕСЕ!

Слово »S« испод броја плоче (и других слова) означава сингл, »ES« малу плочу са 4 мелодије, а »LP« лонг-плеј плочу.

Цена једне лонг-плеј плоче је 76,60.— динара.

ЛП 5894
ENRICO MACIAS: На својој златној плочи пева 12 популарних песама »Le feu des gitans", »La premiere corrida« итд.

ЛП 5523
DISCO PAR-R-R-TY: 14 мелодија на овој плочи изводе најчувенији извођачи Џими Руфин, Глорија Гејнор, Џое Симон, Џемс Браун, Џони Бристол, Мили Џексон, Еди Холман и др.

ЛП 5878
THE OSMONDS: Love me for a reason. На овој плочи Осмонди изводе 11 песама: »Having a party«, »Tre girl I love«, »Fever«, итд.

ЛП 5524
ВЕЛИКИ ОРКЕСТАР ПОЛ МОРИА изводи 12 чувених мелодија: »Soleil, soleil«, »La chanson pour Anna«, »Une belle histoire«, итд.

ЛП 5505
SUMMERTIME: плоча са 12 најпознатијих песама Џорџа Гершвина као што су: »A foggy day«, »Somebody loves me«, The man I love«, итд.

ЛП 5506
TRUE LOVE: Плоча са 12 мелодија Кола Портера међу којима су: »I love Paris« »C'est magnifique«, »Begin the beguine« итд.

ЛП 5899
PERET: 10 песама у извођењу овог познатог певача: »Mi santa«, »Castigador«, „Mi papa«, »El mosquito« итд.

ЛП 5877
KARTHAGO: на овој плочи налази се 10 рок-ен-рол мелодија.

ЛП 5512
ГРЧКЕ ПЕСМЕ ПЕВА НАНА МУСКУРИ: 12 мелодија које су компоновали Теодоракис и Хаџидакис

ЛП 5525
THE BEST OF THE STYLISTICS: 10 чувених песама: »Rokn' roll baby«, »I'm stone in love with you« итд.

„ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"
11001 Београд, Македонска 29

НАРУЏБЕНИЦА

ЗА ГОТОВО неопозиво поручујем плоче под бројевима: ______________________

РЕЗЕРВНА ЛИСТА: ______________________

за укупну суму од ____________ дин. коју ћу платити поштару кад ми их донесе кући (поузећем).

____
(Име и презиме)

____
(Поштански број и место)

____
(Улица и број)

______________ ______________
Датум Потпис

Наруџбеницу попуњава лице које ће платити плочу.

ПРИЧА О ЦИПЕЛИ

ДВЕ ЛЕВЕ НОГЕ

ОД РОЂЕЊА до смрти човек проводи живот у постељи или у ципелама! Прве ципеле је вероватно „измислио“ пећински човек кад је око ногу почео да обавија лишће да би се заштитио од хладноће или змијског уједа. Већ врло рано он је открио да у исту сврху може да послужи и крзно животиња. Наравно, о штављењу или кројењу тада није било ни помена. Тек у палеолиту човек је научио да штави кожу на начин који и данас примењују Ескими.

У НАЈРАНИЈЕ ДОБА људске историје обућа је прављена од материјала до којих се најлакше долазило и њена основна намена била је да заштити ногу. На облик и величину ципеле тада нико није обраћао пажњу. Због тога не само да се лева ципела није разликовала од десне, већ су биле и веома неудобне. Данас то више није тако: ако се човеку догоди да уђе у највећу продавницу ципела на свету која се налази у Оксфорд стриту у Лондону, на располагању му стоји ни мање ни више него 250.000 пари обуће!

СМАТРА СЕ да су стари Грци носили најједноставнију обућу. Они су ишли у некој врсти нанула од плуте причвршћеним за ногу врпцама украшеним везом, бисером и драгим камењем, већ према положају који су заузимали у друштву. Висок ступањ античког занатства огледа се у томе што су људи у то време разликовали сандалу за леву од оне за десну ногу.

У СРЕДЊЕМ веку постојала је нека врста „гвоздених чизама“. Њима је требало да се заштити колено витеза од непријатељског копља. Са проналаском пушке ове необичне чизме су изашле из употребе а као обавезан део опреме сваког војника уведене су кожне чизме.

ЗА ПРАВЉЕЊЕ чизама и ципела коришћени су у прошлости разни материјали: најпре говеђа, козја и змијска кожа, затим јута, свила, плиш и — дрво. Тадашње ципеле су имале ђон који је понекад био веома дебео — као што је то случај са грчким „котурнама". У средњем веку правиле су се ципеле без потпетица. Богати људи су, да би заштитили обућу начињену од скупоцених материјала, обично корачали на дрвеном ђону са два узвишења, једном на предњем а другом на задњем делу обуће. Први модели личили су на опанак све док у 13. веку гроф од Анжуја, због својих наказних стопала, није измислио ципеле с дугачким врховима, назване због тога „дугоносим".

ДЕВЕТНАЕСТИ ВЕК значајан је за историју обуће зато што је човек први пут од античких времена почео да носи леву и десну ципелу и што шиваћа машина улази у обућарску радионицу. Тако је вредан обућар могао сваког дана да направи по један пар ципела.

ОД ВРЕМЕНА кад су настале прве фабрике, процес производње је умногоме упрошћен и убрзан. За прављење једног пара ципела више није потребан цео дан, већ неколико минута. У новије време је искрснуо проблем: на Земљи је све више људи а све мање животиња чија се кожа употребљава за обућу. Једини излаз био је у изради обуће од гуме и синтетичких материјала. По неким подацима данас је 70 одсто светске производње обуће начињено од пластичних материјала.

ДАНАС СЕ О ОБУЋИ коју носимо не брину само модни креатори већ тимови технолога, моделара и лекара-ортопеда. Они настоје да створе моделе који ће својим обликом, висином потпетице и материјалом од којег су начињени најбоље одговарати нашој нози. Најскупље стандардне ципеле на свету постављене су крзном канадске куне и украшене осамнаестокаратним златом и рубинима. Израђене су у енглеском граду Нотингему и коштају „само" 112.000 н. дин.

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

ВИЛИЈАМ ТЕМПЛ

ДЕВОЈКА СА ПЛУТОНА

Била нам је окренута леђима и није слутила ништа. Филипс и ја прилазили смо јој нечујно, кроз маглу која нас је окруживала. Магла — таква је била Плутонова атмосфера, засићена неким гасом који је нагризао чак и метал. Морали смо журити, јер ко зна колико ће му одолевати наша космонаутска одела. Она су нас штитила и од јаке хладноће која је владала на овом месту без сунца.

Само је чудо природе омогућавало девојци и осталим становницима Плутона да без заштитног одела (у ствари, без икакве одеће) живе на овој хладноћи и у овој отровној атмосфери.

Но, без обзира на састав својих ћелија, девојка је имала људски изглед. Чак је била веома женствена. Кожа јој је била глатка и бела. Гледајући је, помислио сам на кипове грчких богиња.

Стигли смо до ње и нежно је подигли. Била је укочена; чинило нам се као да носимо мермерну статуу.

Само десет минута

Позициона светла нашег „Икаруса" једва су се назирала кроз маглу. Донели смо девојку до брода и стали пред улаз број 2. У потпуној тишини, чуле су се само пумпе које су усисавале плутонску атмосферу.

Погледали смо боље нашу заробљеницу. Имала је дугу црну косу, млечнобели тен, бадемасте очи, дивна уста.

Пумпа је престала да ради. То је значило да је велики стаклени резервоар био пун.

У космичком броду, капетан Шервингтон је помакао једну полугу и округла врата су се отворила. Ушли смо и врата су се затворила за нама. Девојку смо гурнули у малу просторију са провидним зидовима, унапред припремљену за њу, а ми смо прешли у одају са нашом, земаљском атмосфером. Одмах потом брод је узлетео.

На Плутону смо се задржали само десет минута, да узмемо оно за шта смо дошли, и ево нас на пут ка Земљи дугом 6.000 милиона километара.

Пре нас, исти овај пут превалила су два брода. Сувише су се задржала на Плутону и никад се нису вратила. Први од њих је јавио сензационалну вест да је Плутон настањен неким нагим бићима налик на људе. Та створења су изгледала као да су скамењена. Личила су на статуе, које су се ипак кретале, само лагано, готово неприметно, милиметар по милиметар.

Тако је јавио капетан брода. То је био његов последњи извештај. Одмах после тога бродски радио је ућутао. Претпостављало се да је киселина из атмосфере нагризла антену, а вероватно оштетила и сам брод.

Други брод се задржао краће од првог, али ипак довољно дуго да му киселина оштети моторе, који су стали одмах после узлетања. Тако је јавио капетан пре него што се веза прекинула.

Ми, посада трећег брода, добили смо прецизан задатак: отети једног становника Плутона, по могућности жену, и што брже узлетети. То смо и учинили. Сад је остајало да то чудно биће одржимо у животу, како би га научници на Земљи на миру испитали.

Посада се састојала од нас тројице: Филипса, мене и капетана Шервингтона. Филипс је био биолог и лекар, а ја навигатор и радиста.

— Хајде да је видимо — предложио је капетан.

Пошли смо до одељења од пластичног стакла у којем је девојка лебдела. Видела се нејасно, јер је просторија била испуњена густом плутонском атмосфером. С обзиром на њене споре животне процесе, рачунали смо да ће то бити довољно за шест недеља, колико ћемо путовати до Земље. Уосталом, имали смо и допунски резервоар.

— Лепа је — рекао је капетан. Шта ли само мисли у овом тренутку?

Остао бих ту сатима, али посао није могао да чека. Морао сам да пошаљем извештај на Земљу. Мучио сам се десетак минута док нисам добио везу, а онда сам рекао шта смо учинили. Одговорио ми је глас Бена Шепарда, шефа нашег подухвата:

— Браво, „Икарус"! Чекамо вас!

Нашао је вену

Иза нас је маса планете Плутона постојала све мања. Осећали смо се дивно, поготову кад нам је капетан саопштио да је брод претрпео само незнатна оштећења. Пред нама се отварала будућност пуна почасти.

Пошто је сатима радио на укључивању контролних инструмената, Филипс нам је рекао да је успео да измери девојчин пулс: два откуцаја у минуту. По свој прилици, и остали органски процеси су јој били овако спори.

Филипс нам се пожалио да још није успео да јој узме крв из вене. Иглом се рукује споља и тешко је бити прецизан.

— Каква јој је оно жућкаста мрља на руци? — упитао сам.

— Ту сам јој био зарио иглу — одговорио је Филипс.

— Па то значи да она има жуту крв! — узвикнуо је капетан.

— А шта си ти очекивао, плаву? — подсмевао му се Филипс маневришући иглом.

Најзад је нашао вену и извукао пуну епрувету тамне течности која је постала жута тек после згрушавања.

— Сад ћу имати доста посла са овим — рекао је — Ви пазите на девојку.

Циљ му је био да стекне бар приближну слику о метаболизму бића са Плутона. Из тога ће вероватно закључити да ли је девојци баш неопходно јело за следећих шест недеља. Ако није, научници на Земљи ће имати довољно времена да припреме синтетичку храну која ће јој одговарати.

Кашаљ упозорава

Пошто смо обавили неопходне рутинске послове, Шервингтон и ја поново смо се нашли пред девојчиним стакленим кавезом. Лагано се покренула, као да тражи удобнији положај, а очи су јој сада биле полузатворене, као да се спрема да заспи.

— Њен стари се сигурно већ пита где ли му је ћерка — рекао је Шервингтон и насмејао се. — Мислим да...

Прекинуо га је кашаљ. И ја сам почео да кашљем, осећајући како ме нешто пече у грлу.

— Погледај! — узвикнуо је капетан, показујући на резервоар са плутоновском атмосфером. — Она шепртља...

Сад сам и ја видео: вентил на цеви која је из резервоара водила у девојчину просторију био се олабавио, испуштајући смртоносни гас.

Капетан је прискочио и затегао вентил, и даље кашљући.

— Шта је то? — упитао је Филипс, појавивши се на вратима, са свеском у руци.

— Шта? — поновио је капетан љутито. — Ниси добро затворио вентил, ето шта!

Филипс је пришао резервоару.

— Чудно. Сећам се да сам га баш добро затворио... Молим те, Греаме, емитуј овај извештај о саставу девојчине крви.

Узео сам свеску и пошао у ра-

Шрафцигер ми је сам излетео из руке и, као да га је неко хитнуо, зарио се у Филипсове груди.

ИМАЛА ЈЕ ЉУДСКИ ОБЛИК, КОЖА ЈОЈ ЈЕ БИЛА ГЛАТКА И БЕЛА. КАД СМО ЈЕ ПОДИГЛИ, ИЗГЛЕДАЛО НАМ ЈЕ КАО ДА НОСИМО МЕРМЕРНУ СТАТУУ КАКВЕ ГРЧКЕ БОГИЊЕ.

дио-кабину на спрату. Али, само што сам притиснуо дугме, да успоставим везу са Земљом, апарат је заћутао. Један шраф се сам од себе одвио, и то је прекинуло контакт.

Узео сам шрафцигер да поправим квар, кад се одоздо разлегао крик, а онда узвик: „Греаме!“ Потрчао сам тамо.

Одмах сам осетио оштар мирис гаса и видео како Шервингтон и Филипс очајнички покушавају да затворе вентил.

— Донеси француски кључ! — рекао је капетан. — Брзо!

Донео сам кључ и капетан је њиме добро причврстио вентил.

— Сад ће да држи — рекао је са олакшањем.

— Шта се десило? — упитао сам.

— Шта? Девојка је покушала да нас убије.

Погледао сам заробљеницу. Сад су јој очи биле затворене, а шаке чврсто стиснуте.

— У питању је вероватно пси хокинетичка сила — рекао је Филипс. — Вентил се не може отворити сам од себе. Да ниси донео кључ, ко зна шта би било.

— Можда је та иста сила покварила и радио-станицу — рекао сам. — Не могу више да емитујем... Хеј, опет вентил!

Ми или она

Заиста, вентил се померио, као да је то чинила нека невидљива рука. Потрчали смо сва тројица и, уз помоћ француског кључа, поново га притегли.

— Ситуација постаје немогућа — рекао је капетан. — Требало би, значи, да будемо стално поред овог проклетог вентила. А како ћемо спавати?... Филипсе, постоји само један излаз. Дај јој нешто од чега ће изгубити свест!

Филипс је одмахнуо главом.

— Не вреди. Психокинеза је сила подсвести. То је нека врста природног рефлекса самоодбране који делује аутоматски.

— Онда је морамо убити! — викнуо је капетан. — Ми или она! Зар не видите...

Ућутао је и погледао нас, са страхом у очима. Главни мотор је био престао да ради и наш космички брод је постепено губио брзину.

Капетан је стајао као укопан. Није имао снаге да приђе командама и покуша нешто да учини. Осећали смо да се брод окреће, а онда је изненада главни мотор опет почео да ради. Брод је поново јурио, али сада у супротном смеру — према Плутону.

Некако смо успели да одвучемо капетана до командне табле, али то ништа није помогло. Колико год да је померао полуге, брод се држао свог правца.

Сад су се улоге преокренуле. Ми смо били заробљеници.

— Идем да јој убризгам морфи — рекао је Филипс дрхтавим гласом.

— Касно је за експерименте — одговорио је капетан, који се био сасвим прибрао. — Морамо је убити, и то одмах.

— Не! узвикнуо је Филипс, ужаснут. — Мора да постоји неко друго решење. Допустите ми...

То су му биле последње речи. Шрафцигер, који сам све време држао у руци, излетео ми је између прстију и, као да га је хитнуо неки циркуски бацач ножева, зарио се у Филипсове груди. Он се срушио без гласа.

— Право у срце — констатовао је капетан, који се био сагнуо да му укаже помоћ. — Мртав је.

Хвала, капетане!

Потпуно ошамућен, ни сам не знам како сам приметио да је вентил опет почео да се отвара. Притрчао сам и покушао да га затегнем, али успео сам само да га зауставим.

— Држи још мало! — довикнуо ми је капетан и зграбио полугу за отварање врата број 2. Зачудо, покренуо ју је лако.

Нисмо видели отварање врата али чули смо како плутоновска атмосфера шиштећи излази, а с њом и девојка. Онако укочена, с ногама напред, исклизнула је из брода.

Капетан је вратио полугу у првобитни положај и врата су се затворила.

Али, опасност још није била прошла. Док сам се и даље борио са вентилом, видео сам како мој шрафцигер излази из Филипсових груди и, као жив, окреће се, врхом према мени.

— Капетане! — крикнуо сам.

Шервингтон је и сам то видео. Хитро је испружио руку и ухватио шрафцигер за дршку. Али, он се отимао, покушавајући да се измигољи. Капетан је морао да употреби сву снагу да га задржи, као што сам се и ја свом снагом одупирао сили која је хтела да отвори вентил.

Наједном, осетио сам како та сила слаби, док није сасвим престала. И шрафцигер у капетановој руци се смирио.

Од тренутка кад је девојка избачена из брода било је прошло десет минута. Толико је, значи, још живела, покушавајући да нас убије.

— Хвала, капетане, — промуцао сам. — Био си у праву: ми или она.

Погледао ме је без речи. Затим је отишао до командне табле и окренуо брод. Све је савршено функционисало.

Ја сам кроз прозорче гледао како се тамна маса Плутонова све више удаљава.

— Непозната планета — чуо сам капетанов шапат. — Таква ће и остати.

укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) Судски процес, 8) планински масив у Европи, 9) крас, карст, 10) једноцифрен број, 12) енглески сатиричар, 13) два самогласника, 14) ћуд, 16) природни Земљин сателит, 17) јуначки спев, 19) земљана посуда, 21) име певачице Кнежевић, 24) појединост, 26) хемијски знак за баријум, 27) врста папагаја, 28) покрет ногом, 29) болно стезање мишића, 30) последње и седмо слово азбуке, 31) настојник, 32) ПРИПОВЕТКА КЊИЖЕВНИКА ПОД 1 УСПРАВНО, 33) град у Турској, 34) део коњског прибора, 36) чађ, 37) ознака на возилима из Панчева, 38) роман Емила Золе, 40) громада, 42) кут (мн.), 44) град у Далмацији, 45) ауто-ознака за Сплит, 47) огањ, пламен, 49) негација (енгл.), 50) име нашег певача Мартина, 52) мушки потомак, 53) атмосферски талог, 55) наш нобеловац, 56) костур.

УСПРАВНО:

1) ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАШЕГ КЊИЖЕВНИКА (види слику!), 2) источњачка посластица, 3) бања у Белгији, 4) Лудолфов број, 5) врста першуна, 6) град у Банату, 7) врста алатке, 11) махунаста биљка, грах, 14) наш композитор забавне музике (Александар), 15) део тела код животиња, 18) мушко име, 20) омађијаност, 21) ПРИПОВЕТКА САТИРИЧАРА ПОД 1 УСПРАВНО, 22) борилиште, 23) афирмација, 25) наша река и планина, 26) горштак, 28) атол, 29) француски сликар (Пол), 31) САТИРА КЊИЖЕВНИКА ПОД 1 УСПРАВНО, 35) иницијали књижевника („Дервиш и смрт“), 39) кухињска посуда, 41) рад на разбоју, 43) иницијали композитора („Мала Флорамие“), 46) боја лица, 48) глас звери, 51) предлог, 52) хемијски знак за силицијум, 54) слово латинице.

					1	2	3	4		5	6	7
					8				■	9		
					10			■	11	■	12	
					13		■	14		15		
						■	16					■
					17	18	■	19			■	20
21	22	23		■	24		25			■	26	
27			■	28					■	29		
30		■	31					■	32			
33						■	34	35	■	36		
37		■	38			39	■	40	41			
	■	42					43	■	44			
45	46	■		■	47			48		■	49	
50		51	■	52			■	53		54	■	
55						■	56					

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) Крешимир Ћосић, а, т, 10) Мороа, т, у, 11) лан, 13) Ерико, 14) Арп, 16) Илок, 18) оно, 19) стар, 20) балет, а, 22) опити, а, 23) Оран, 25) Одак, ј, 26) рог, 28) танки, 29) ала, и, 31) газ, 32) УСА, а, 33) као, 35) Рилке, 36) аба, а, 38) крив, 40) ајан, и, 42) Патон, с, 45) Адана, 47) Итон, 48) лак, 50) анат, 51) Лап, 52) Карло, 54) аре, а, о, 55) октан, с, м, 56) Раде Шербеџија.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКА“ Вукоје Булатовић.
Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника“ Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 220,00 дин, полугодишња 110,00 дин, тромесечна 55,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 440,000 дин, полугодишња 220,00 дин, тромесечна 110,00 дин. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: ДМ 64.—, Долар 25.—, Фф. 110.—, Шфр. 66.—, Шкр. 108.—, Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

два бисера

ЛАФОНТЕН ОПЕТ СА ВАШИМ НАЈМИЛИЈИМА

Књигу ЛАФОНТЕНОВЕ БАСНЕ читале су и читају све генерације и памте оно што је најлепше, најпоетичније и најхуманије. Изванредне илустрације у боји употпуњују слику о времену и друштву у којем је Лафонтен живео. Свака басна критикује и поучава. Реч и слика складно се допуњују и дуго памте. Књига је штампана ћирилицом, луксузно је опремљена у првокласној вишебојној техници, с пластифицираним корицама, великог формата, 140 страна, са више од 100 илустрација у боји.
Цена књиге у књижари износи 100.— динара.

РИЗНИЦА ПЕСАМА ЗА ДЕЦУ

КЊИГА ЗА ДЕЦУ ОД ЧИКА-ЈОВЕ ЗМАЈА

Књига РИЗНИЦА ПЕСАМА ЗА ДЕЦУ представља избор најлепших песама несумњиво најомиљенијег и најпопуларнијег дечјег песника Јована Јовановића Змаја. У песмама чика-Јове генерације дечака и девојчица налазиле су свој свет, јер је више него иједан наш песник умео да им се приближи и с очинском нежношћу учи љубави према свему што је добро и лепо.

Песме је одабрала Мира Алечковић.
Књига је великог формата, са више од 120 песама које су маштовито илустроване. Први пут су песме познатог чика-Јове илустроване и одштампане у вишебојној техници што их чини још привлачнијим. Књига је штампана ћирилицом у тврдом повезу, с пластифицираним корицама у боји.
Цена књиге у књижари износи 100.— динара.

Читаоци „Политикиног забавника" приликом куповине за готово уживају попуст, тако да сваку књигу добијају за 80.— динара. Обе књиге могу се купити и на отплату у четири месечне рате по 50.— динара. Купци из Београда могу подићи књиге сваког радног дана до 15 часова у предузећу „Вук Караџић", Краљевића Марка 9.

ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ „ВУК КАРАЏИЋ", БЕОГРАД, Краљевића Марка 9 · Београд

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем:
ЗА ГОТОВО-ПОУЗЕЋЕМ по повлашћеној цени (плаћање поштару приликом пријема књига)
ЛАФОНТЕНОВЕ БАСНЕ — 80.— динара РИЗНИЦА ПЕСАМА ЗА ДЕЦУ — 80.— динара
НА ОТПЛАТУ у четири месечне рате по 50.— динара. Рате ћу уплаћивати редовно почев од ______ 1975/76. год.
(непотребно прецртати)
У случају спора признајем надлежност IV општинског суда у Београду.
Купац (презиме и име) ______
Место и поштански број ______
Назив и адреса радне организације ______
______
(Овера и запослење за купце на отплату)
(Жиг и потпис овлашћеног лица)
Купац ______ Бр. л. к. ______
(Својеручни потпис)
Наруџбеница се оверава само при куповини књига на отплату.
Пензионери уместо овере прилажу одрезак последњег чека од пензије.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

НАЈВЕЋИ УСПЕХ — ЧЕТВРТО МЕСТО

Реци ми када је све фудбалска репрезентација Југославије учествовала на свјетским првенствима, које године и гдје.

Лана Ћепић, Брчко

Фудбалска репрезентација Југославије учествовала је на шест светских првенстава: 1930. године у Уругвају је освојила четврто место изгубивши у полуфиналу од екипе

домаћина резултатом 6:1; године 1950. у Бразилу испала је у предтакмичењу; године 1954. у Швајцарској доспела је до четвртфинала и изгубила од репрезентације СР Немачке — 2:0; године 1958. у Шведској СР Немачка нам је поново „помрсила" рачуне елиминисавши нас у четвртфиналу резултатом 1:0; у Чилеу 1962. године реванширали смо се Немачкој, такође у четвртфиналу (1:0), али нам се на путу до финала испречила екипа Чехословачке која нас је „тукла" резултатом 3:1. После паузирања на првенствима у Енглеској (1968. године) и Мексику (1972. године) 1974. године, на светском првенству у СР Немачкој, освојили смо осмо место.

КИНЕСКИ СОКРАТ

Молио бих те да ми нешто кажеш о Конфучију, ко је он и када је живео.

Зоран Брестовац,
Петровац на Млави

Конфучије (Кунг-Фу-тзу) је кинески филозоф и оснивач — у Азији тада општеприхваћеног учења — конфучијанизма. Живео је од 551. године до 479. године пре н. е. Због своје изузетне мисаоности назван је „кинеским Сократом" и учитељем „10.000 генерација". Цењен је и поштован као први филозоф који је развио истински систем мишљења.

Животопис Конфучија, човека и

мислиоца, налазимо у његовим списима: „С петнаест година прионуо сам на учење; с тридесет сам ишао чврстим кораком на путу истине; са четрдесет нисам више имао сумњи; с педесет познавао сам законе неба; у шездесетој сам разумевао све што је моје уво чуло; у седамдесетој, следећи жеље срца, нисам прекршио ниједно правило".

Основа Конфучијевог учења је етичка доктрина у којој је основна црта жен (хуманост). Најпоузданији извори његове науке су дела: „Речи и мисли", „Златна средина" и „Анали пролећа и јесени".

НАСТАО СА ЧОВЕКОМ

Хтео бих да знам како је настао говорни језик.

Љубиша Ратајац,
Велики Дренови

Савремена наука о језику повезује настанак језика са постанком човека.

О самом настанку језика постоји више хипотеза. За нас је најприхватљивија она коју заступа Енгелс: „Људи који су настајали до-

шли су до тога да су један другоме имали нешто да кажу. Потреба је себи створила орган; неразвијено грло мајмуна преображавало се, лагано али сигурно, за све развијенију модулацију, а органи уста постепено су учили да изговарају артикулисане гласове једне за другим..." Те гласове и њихове скупове, односно речи, човек је почео употребљавати као знакове (обележја) својих представа и појмова.

ИМА РАЗЛИКЕ!

Молим те, одговори ми постоји ли разлика између цркве и манастира?

Р. Б., Чајетина

Многи често не разликују шта је црква а шта манастир. Међутим, разлика постоји. Црква је зграда у којој се обављају хришћански обреди, а манастири (самостани) су зграде са становима у којима живе монаси и монахиње. Уз сваки манастир постоји и црква.

КОНТАКТНА СОЧИВА

У последње вријеме имам проблема с видом па ме интересује ко производи контактна сочива, да ви се могу набавити код нас и на који начин.

С. Ј., Тузла

Да бисте добили контактна сочива најбоље је да се са упутом свог очног лекара јавите специјализованим клиникама за офталмологију које се налазе у свим великим градовима наше земље.

ТРАЖИМО, МЕЊАМО, ПОКЛАЊАМО...

Скупљам фотографије Дејвида Кесидија и „Бијелог дугмета" па бих желела да их размјењујем са оним који имају дупликате. Уједно молим читаоце Забавника који поседују плочу „Тсп" „Бијелог дугмета" или могу да је набаве у свом граду да ми се јаве. **Елизабета Лукић, ул. 7. јула 5, 15307 Лешница**

● ● ●

Дајем 200 страних поштанских маркица за лонг-плеј плочу Бијелог дугмета „Кад бих био бијело дугме". **Раска Мархошевић, Мајевичка 10, 75413 Козлук**

● ● ●

Нека ми се јаве они који скупљају салвете. Салвете дајем за салвете, марке и разгледнице. **Александра Радман, Смодлакина 17, 58000 Сплит**

● ● ●

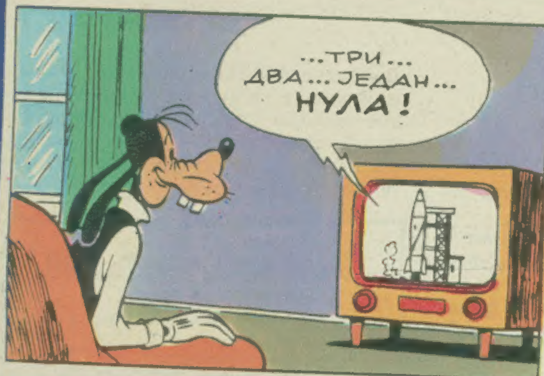
Обраћам се читаоцима Забавника са молбом да ми продају или поклоне следеће бројеве који ми недостају: 1093, 1106 и 1122. **Славко Вујасиновић ул. 27. марта 38 стан 37, 11000 Београд**

Гиле и његова дружина

BUD BLAKE

